

SBORNÍK

AUTORSKÉ TVORBY

V

REGIONÁLNÍM TISKU

českokrumlovský **deník**

Ing. František Záhora

AUTORSKÉ ČLÁNKY

/ ÚVAHY, FEJETONY, REPORTÁŽE, POPISY,
VYPRAVOVÁNÍ, LÍČENÍ /

UVEŘEJNĚNÉ V REGIONÁLNÍM TISKU –
ČESKOKRUMLOVSKÝ DENÍK

ZAMĚŘENÉ PŘEVÁŽNĚ NA OBEC

ČERNÁ V POŠUMAVÍ

**AUTOR: Ing. František Záhora
Černá v Pošumaví 113**

Narodil jsem se v roce 1943 a od roku 1977 jsem začal psát kroniku obce Černá v Pošumaví.

Pouze několik příspěvků jsem za dlouhá léta uveřejnil, převážně jsem však přispíval do obecních a podnikových novin a časopisů.

Teprve v roce 2007 jsem začal být literárně činný a postupně pravidelně přispíval do regionálního,

okresního tisku. V tomto souboru jsou uvedeny všechny mé dosud uveřejněné články, které se týkají převážně historie obce Černá v Pošumaví, ale nejen jí.

OBEC: Černá v Pošumaví

Obec Černá v Pošumaví, která je v současnosti významným turistickým střediskem v Lipenské oblasti, má od svého založení v roce 1268 velmi bohatou historii. V roce 1568 založil zde Jakub Krčín z Jelčan a Sedlčan pivovar a zámeček, světový ohlas získala obec těžbou grafitu, kdy na přelomu 19. a 20. století patřily zdejší závody k největším světovým

producentům. V novodobější historii proslavil obec především jachting. Je mnoho historických událostí a dat na které obec nehodlá zapomenout. Přípomínkou jsou i v tomto souboru uveřejněné články.

ČTENÁŘI – SOBĚ! reporter.ceskokrumlovsky@denik.cz

Do výše uvedené rubriky jsem zaslal první článek dne 17. prosince 2007 na téma ADVENT

Advent v naší obci

V adventním období jako v čase příprav na vánoční svátky, v době určitého klidu a rozjímání, proběhla v obci Černá v Pošumaví, tak jako již tradičně, řada akcí, kterými jsme si připomněli tyto nádherné svátky míru, radosti a pokoje.

Advent jsme přivítali v neděli 2.12 slavnostním rozsvícením letos skutečně nádherného vánočního stromu v parčíku oproti autobusovému nádraží. Po uvítacím starostově prosluvu jsme si pak společně zaspívali koledy a při občerstvení teplými nápoji vzájemně pohovořili a zavzpomínali.

V pátek 7.12 pak proběhlo tradiční setkání se seniory, které připravil SPOZ spolu s Obecním úřadem. Přítomné seniory velmi potěšil kulturní program žáků z Mateřské, Základní a Umělecké školy, kteří vedle básniček, tance a hudebních vystoupení, zahráli divadélko na motivy pohádky „Jak pejsek s kočičkou vařili dort“. Po skončení programu pak bylo připraveno pro seniory občerstvení a hudba, kde zahráli a zaspívali krásné písničky manželé Rolčíkovi.

V sobotu 8.12 pak TJ Černá připravila v hotelu Racek rovněž tradiční Mikulášskou nadílku pro děti, při které jim hraje jejich známý a oblíbený Pepa Maxa. Večer pak tamtéž proběhla Mikulášská zábava pro dospělé s country hudbou skupiny MAHOMAME.

Ve čtvrtek 20.prosince pak stejně jako každým rokem vystoupí v místním kostele žáci Základní školy a Základní umělecké školy pod vedením učitelů manželů Rolčíkových s pásmem „Půjdem spolu do Betléma“. Zde se všichni přítomní mohou zaposlouchat do krásné hudby, koled a vánočního vyprávění. Toto pásmo bývá vždy velmi pěkné, kostel je téměř plně obsazen, pouze je nutno se tepleji obléct, neboť zima je zde častokrát větší než venku.

Každoročně naši skauti přináší do obce symbol míru a přátelství – Betlémské světlo. Stará se o to družina Berušky, která bude světlo roznášet 23.prosince na adresy, které občané připravili tím, že své přání dostat Betlémské světlo do své domácnosti, projeví vhozením kartičky s adresou do krabiček připravených v obchodech, na Obecním úřadě a na poště.

Po celou adventní dobu probíhají v místním kostele bohoslužby, v sobotu 8.12 se konala poutní mše ke cti Neposkvrněné Panny Marie a tradičně proběhne 24.12 i půlnoční mše.

/ 17.12.2007/

V zjetí osmiček

Za pár dní vstoupíme do roku, který končí osmičkou, číslicí, která je pro naše národy již téměř sto let osudová. Politické zvraty a dějinné osudy v naší republice se převážně odehrávaly v létech touto číslicí zakončených a snad jedině s výjimkou roku 1918, kdy vznikla samostatná Československá republika, nepřinesly pak dále vesměs nic dobrého.

Všem těmto událostem se nevyhnula ani naše obec Černá v Pošumaví, přestovšak má k oné osmičce vztah přece jenom pozitivnější. Především v roce 1268 se datuje vznik naší obce, když Hirzo z Klinkerberku daroval vesnice v tzv. mokerském újezdu, které získal za věrné služby od krále Václava I., klášteru ve Zlaté Koruně. Král Přemysl Otakar II. to pak potvrdil darovací listinou dne 24. března 1268 v Písku. V „mokerském újezdu“ byly všechny obce dnes patřící k Černé v Pošumaví, mimo Muckova, který se připomíná v roce 1518.

I další vývoj obce v průběhu staletí dokazuje přítomnost osudové osmičky. V roce 1568 nechal Jakub Krčín z Jelčan přistavět pivovar k původnímu zámečku, čímž vytvořil jednu z dominant obce. Postavil dále i mlýn, který sloužil nejen sladovně pivovaru. Na pozemcích u Mokré a u Olšovského dvora byly dokonce chmelnice pro vlastní potřebu pivovaru, byly však opuštěny koncem roku 1788.

V roce 1648 nechal tehdejší starosta Dolní Vltavice pan Stiny postavit nad městysem kapli jako pietní místo, kam byly pochovány oběti morové nákazy. Po obou stranách této ještě dřevěné kaple nechal pak vysázet dvě lípy, které tam stojí dodnes a jsou spolu s přestavěnou kaplí zapsány v seznamu památek chráněných státem.

V roce 1848 pak vznikla samostatná obec Schwarzbach, o deset let později byla zdejší lokálie povýšena na samostatnou faru a v roce 1868 zde začala fungovat pošta.

Ve významném roce 1918 byla obec dlouho odpůrcem samostatnosti a nadále udržovala styk s úřady v Linci. Neblahý rok 1938 pak znamená vítězství Henleinovy strany „Sudetendeutsche Partei“ a přičlenění obce k Německu.

Co znamenal pro republiku rok 1948 to všichni známe, pro Černou navíc skončilo i vaření piva.

V dalších letech probíhaly demoliční a ostatní práce spojené s výstavbou Lipenské přehrad, která pak byla napuštěna v roce 1958.

Pokus o zavedení demokracie a tržního hospodářství s následným vstupem spojeneckých vojsk v srpnu 1968 měl své odezvy i v naší obci.

Našlo by se určitě ještě více osmiček v letopočtech, které měly cosi společného s historickým vývojem naší obce, ale myslím, že tento stručný výčet stačí. Navíc, když ještě nadmořská výška naší obce je 728 m.

Jedině v posledním datu, které změnilo významným způsobem život nás všech, se ona osudná osmička zatím na svou roli připravovala a zřejmě již unavena, přenechala iniciativu devítce.

Chtěl jsem tedy tímto článkem vlastně poukázat na to, že v roce 2008, si obec Černá v Pošumaví připomene 740 let od svého vzniku. Svou roli zde sehraje i nový znak obce a vlajka, kteréžto symboly byly po delším posuzování nakonec přijaty a potřebnými orgány schváleny. Oslavy zřejmě proběhnou dříve než v osmém měsíci, ale budou se týkat všech v té době možná 838 obyvatel obce.

/29.12.2007/

Naším domovem je Černá

Jednou z nejnavštěvovanějších obcí lipenské oblasti , která se postupně stala i jakýmsi přirozeným centrem, je Černá v Pošumaví. Vodní nádrž je zde nejširší a tak jsou zde ideální podmínky pro sportovní vyžití, zejména v oblasti jachtingu a windsurfingu. Svou roli hraje i to, že obec je velmi dobře přístupná z hlediska dopravního spojení a tvoří křižovatku spojnici mezi Českým Krumlovem, Vyším Brodem a Horní Planou.

Významným způsobem naši obec proslavil již v sedmdesátých létech minulého století jachting a to daleko za hranicemi republiky. Svou důležitou roli sehrává i dnes, dokonce tak významnou, že jsou úvahy i o možnosti spolupřátat v budoucnu Olympijské hry.

Turistický ruch je pro obec stále velmi významnou položkou, přesto pro více než padesát procent zaměstnaných obyvatel pořád nejsou pracovní příležitosti a jejich zázemí vytváří jiné obce, především však město Český Krumlov.

Postupný rozvoj turistického ruchu přinesl i nutnost vytavět v obci čističku odpadních vod. Začátkem devadesátých let to byla jedna z velmi významných akcí, která vznikla za pomoci státu a dobrým hospodařením obce. Na tehdejší dobu byla vybavena nejmodernější technologií biologického čištění a snesla dokonce i ta nejpřísnější mezinárodní měřítka.

K tomu, aby obec byla turisticky stále přitažlivější, je potřeba vytvářet především příjemné prostředí, které se pozná již při vjezdu do obce. V loňském roce se povedlo dokončit poslední úsek silnice z Hořic a průtah obcí, což markantně pomohlo k vylepšení vzhledu. Současně s tím vybudované nové chodníky, osvětlení, kanalizace a úprava všech postranních komunikací a veřejného prostranství dodalo obci nový ráz.

Významnou a nezastupitelnou roli ve vylepšování vzhledu má samozřejmě Obec Černá v Pošumaví, ale i řada podnikatelů a soukromníků.

Snahou obecních orgánů je zajistit nejen příznivé podmínky pro obec navštěvující turisty, ale především vytvořit příjemný domov pro „starousedlíky“. A tak vedle zájmu o pořádek a čistotu veškerého intravilánu obce, neustále pokračuje zvelebování obecního bytového fondu. Zejména v naší oblasti potřebné zateplení domů a s tím související postupná výměna oken, střešní krytiny, ale především změněný způsob vytápění tepelným čerpadlem, přispívá nejen k šetření energií, ale je významným činem i z ekologického hlediska.

Obec Černá v Pošumaví má dlouholetou historii a tím pádem vešla ve známost široko daleko, k čemuž přispěl nejen „Krcínův „ pivovar, který byl postaven před 440 roky, ale i tuhové doly, které byly jedním z největších světových exportérů grafitu a také již zmiňovaný jachting.

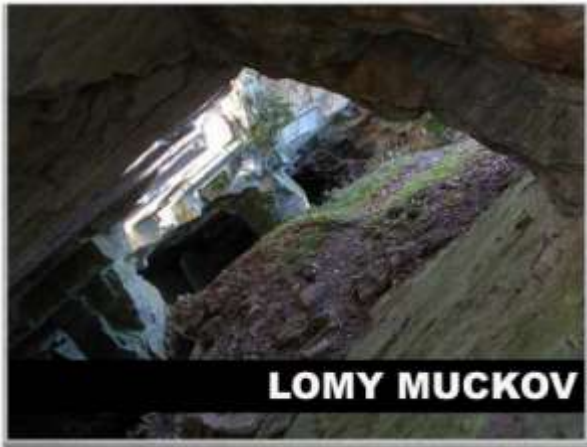
Černá je ve středu lipenské oblasti a dá se říci, že i ve středu Evropské unie. Bohužel v samotném středu obce zůstávají některé objekty, které zrovna k příznivému vzhledu nepřispívají. Jsou to objekty získané v restituci, případně privatizací a tolik proklamovaná mnohem lepší péče o majetek, který je v rukou soukromníka, zde jaksí nefunguje. Především zmiňovaný pivovar, později sodovkárna, víceméně objekt, na který bychom měli být hrdi, je vlastně ruinou a po vyhoření části budovy zůstává stav stále stejný. Obec nemá téměř žádné možnosti na tyto „majitele“ působit a dohnat je k nápravě.

Většina z nás jsme však patrioti, máme zde svůj domov a chceme, abychom zde byli i přes řadu některých nedostatků spokojeni. Letos je to již 740 let od doby prvního písemného záznamu o vzniku obce a myslím, že Černá v Pošumaví důvody k oslavě tohoto výročí určitě má.

/ 5.1.2008/

Kostel Neposkvrněného početí Panny Marie

Přírodní památka Muckovské vápencové lomy

Budova Základní školy a Mateřské školy

Pro bezpečný provoz v obci

Dopravní systém na našich komunikacích, bezpečnost dopravy a chování řidičů, jsou téměř každodenním tématem všech sdělovacích prostředků. Uzákoněný bodový systém mnozí pokládají za přínos, další v něm vidí řadu nedostatků a kritizují jej rovněž ti, kteří ho navrhovali a schvalovali. Abychom se cítili na silnicích bezpečně, to závisí především na řidičích samotných, ale velký podíl má mnohde velmi nekvalitní stav našich vozovek. Vyhláška říká, že řidič musí vždy přizpůsobit rychlost stavu vozovky a zde bývá právě kámen úrazu.

Ohleduplnost chybí.

Když se dokončovala výstavba nové silnice průtahem přes Černou v Pošumaví, bylo nutno zvýšit ze strany řidičů ohleduplnost na projíždějícím úseku. Doprava byla tehdy po většinu prací jednosměrná, řízená semaforem. Na červenou si snad nikdo netroufl, ale jakmile naskočila zelená, okamžitě řidiči a zejména kamionů a velkých vozidel, dokazovali jací jsou páni na silnici. Často museli pracovníci stavby uskakovat a ne jeden řidič smetl pruhované zábrany do výkopu.

Černá v Pošumaví je dopravně silně zatížena. Zkusil jsem si jednu červencovou neděli spočítat průjezd vozidel obcí. Stanoviště vedle pomníku padlých bylo nejvhodnější a počet vozidel projíždějících všemi směry byl za pouhých deset minut – 114 vozidel a to ještě kamiony a nákladní vozy nejezdily. Není to sice průkazné, ale přece jenom, zkuste si spočítat, kolik to dělá za celý den.

V tomto provozu je každý náš občan i turista – chodec stále v jakémisi ohrožení. Řidiči převážně pravidla nerespektují, stanovená rychlost v obci mnohým nic neříká, dokonce byl policií přistižen řidič, který si to přes přechod fičel devadesátkou. A znovu malý příklad - v době výstavby silnice byla na jednom úseku umístěna značka Stůj, dej přednost na hlavní silnici, a řidiči tehdy projížděli většinou bez zastavení, mnoho jich nebylo připoutáno a často telefonovalo za jízdy.

Nesouhlas majitele.

Protože na hlavním tahu stojí budova Základní školy, byli jsme vcelku rádi, že v obci bude vybudován kruhový objezd, z něhož by odbočka na Horní Planou, budovu školy minula a děti by tak byly v klidovém pásmu. Bohužel majitel nemovitostí nedal souhlas a tak kruhový objezd, který byl v projektu součástí nově budované komunikace, vystavěn nebyl.auta jezdí dále kolem školy, je zde sice značka upozorňující na přechod pro chodce, ale chtělo by to pro zvýšení bezpečnosti ještě určité vylepšení, např. Pozor děti anebo zpomalovací pásy. To však prý nesmí být na silnici I.třídy instalováno.

Stále však ještě trvá možnost vybudovat kruhový objezd v obci, čímž by se dopravní situace, ale i bezpečnost ostatních účastníků silničního provozu určitě zlepšila.

Pro větší bezpečnost byl při vjezdu do obce od Českého Krumlova nainstalován radar s kamerou, který snad zapůsobí na řidiče nejen informativně, ale i psychologicky a ti doufejme správně zareagují. Své výsledky to zřejmě přineslo, obec hodlá instalovat stejný systém při vjezdu od Horní Plané. Nahoře pak při výjezdu bude ještě instalováno dopravní zrcadlo.

Rozšířením silnice v obci se zvýšila nejenom bezpečnost, ale i plynulost, zejména nyní v zimních měsících a to díky stále ještě povolenému solení vozovky. Dříve kamiony v kopci nevyjely, blokovaly silnici a ohrožovaly i bezpečnost. Nedovedu přesně posoudit ekologický vliv solení, ale jestliže se příští zimu přestane solit, začnou opět problémy, které jsou tak často na tzv. lipenské magistrále, silnici od Vyššího Brodu po Želnavu.

/14.1.2008/

Počítač se stal mým kamarádem

V tomto článku si dovoluji, vážení čtenáři Deníku, napsat něco o sobě. V skrytu duše doufám, že to nebude chápáno jako vychloubání, ale konstatování čisté skutečnosti. Hlavní roli totiž stejně hraje počítač, se kterým jsem se já, jsa poněkud stár, nemohl nejen v mládí, ale i v pozdějším věku nijak důvěrněji seznámit. A když jsem pak měl tu možnost, nijak jsem k počítači nepřilnul a chtít mu dokonce porozumět, o to jsem se ani v nejmenším nesnažil. Každého, kdo s počítačem pracoval, tedy v zaměstnání, jsem považoval div ne za ulejšáka, který se nesnaží odvádět svou práci, ale hraje si s počítačem. I když skutečně bylo mnoho těch, co často v zaměstnání různé hry hrálo a výsledek práce počítače jsem také nezaregistroval, stále se účtovalo a fakturovalo ručně. Počítače se postupně stále více rozšiřovaly a mě to nechávalo chladným.

Pak přišel konec roku 2002, bylo po volbách a já slíbil novému starostovi Janu Voldřichovi, že se znovu ujmu psaní kroniky, kterou jsem již dříve psal, ale pak v souvislosti s pracovním vytížením, přerušil. Ovšem to jsem netušil, co bude následovat. Starosta, znalec počítačů a propagátor internetu v obci, navrhl a vlastně rozhodl, že se kronika bude psát na počítači, aby se pak mohla uveřejnit na webové stránky, které už obec měla zavedeny. Napsal jsem předtím již několik set stran kroniky, ale vždy perem, redisperem, namáčeným do pamětního inkoustu. A teď najednou na počítači? Několik nocí jsem z toho nespál, ale nakonec jsem souhlasil.

Byly mi vysvětleny hlavní zásady práce s počítačem, vyčleněna jedna místnost a v ní počítač, na kterém jsem začal. Jenomže to nebylo vůbec nic lehkého a příjemného, nebyl jsem v pohodě, stále jsem někoho volal na pomoc, což pracovníkům úřadu nebylo příjemné, bál jsem se na něco „kliknout“ abych něco nesmazal, nebo nedejbože nepoškodil počítač. Zřejmě už to starosta nemohl vydržet a bylo rozhodnuto, že v rámci zdokonalování počítačové sítě na Obecním úřadě mi vyčlení jeden starý počítač a na tom budu cvičit. Nainstalovali mi potřebné programy pro psaní a ukládání a třídění fotografií, elektronickou adresu a řekli, abych si doma připravil místo, kde bude můj nový /ne/přítel zabydlen. A tak jednoho dne přinesli všechno potřebné k nám domů do bytu, kde ze strany manželky zrovna velké nadšení nevládlo.

Od toho okamžiku jsem však k počítači přilnul a moje láska se stále více zvětšovala. Nemusel jsem se bát, že něco pokazím, nikoho jsem nemusel obtěžovat a všechno jsem si postupně od začátku do konce vyzkoušel sám. Několikrát mi sice museli ještě poradit, ale postupně jsem vše zvládal. Jako samouk jsem se naučil psát texty, pracovat s fotografiemi, začal jsem tvořit prezentace, no prostě jsem si „hrál“. Začal jsem využívat elektronickou poštu, zakoupil jsem si skener a nový monitor, zavedl internetové připojení. Přes internet nakupuji pro sebe i pro potřebu celé rodiny. Fotografie z obecních událostí přenesu do svého počítače a pracuji dále s nimi pro využití do kroniky. Vedle nespočetné řady souborů mám nyní v počítači více než 12 tisíc fotografií.

Využití internetu v mé práci vyvrcholilo tím, že jsem si v září loňského roku vyrobil i vlastní webové stránky. Počítač a internet jsou dnes mí nejlepší přátelé, věnuji jim nespočetné množství svého volného času a starostovi jsem vděčen za to, že mě do toho „navezl“.

Tak co, vyznělo to jako vychloubání. Možná trochu ano, ale když uvážíte, že nosím na zádech již 6,5 křížku, pak mám i trochu nárok. Takže, děkuji za pochopení, a jestli navštívíte stránky obce Černá v Pošumaví, klikněte na sekci Historie a kronika. Dozvíte se tam mnoho zajímavého a najdete tam odkaz i na moje stránky.

/28.1.2008/

Muckovské vápencové lomy

Velké množství turistů navštěvuje Lipensko především kvůli možnosti se po celoroční práci příjemně zrekreovat, odpočinout si a alespoň v malé míře zapomenout na různé stresové zátěže.

V naší oblasti je stále ještě zachovalá, zdravá a hodnotná příroda, jejíž ochrana by pro nás měla být prvořadá.

Obec Černá v Pošumaví není žádnou výjimkou, na jejích dvou katastrálních územích se v současné době vyskytují tři přírodní rezervace a šest přírodních památek. Většinou se jedná o cenná údolní a luční rašeliniště, kde se vyskytuje velké množství chráněných druhů rostlin i živočichů. Např. přírodní památka Velké Bahno, které je svou plochou 85,76 ha nejrozsáhlejší, představuje soubor smrkových olšin, několika rašelinišť a vzácné druhy rostlin mokřadního systému.

Rád bych se však poněkud více pozastavil nad jednou skutečně unikátní památkou a to jsou Muckovské vápencové lomy. O této přírodní památce bylo již napsáno mnoho, dostatek informací najdete na internetu, poutavý článek napsala paní Helena Braunová, ale přece jenom jako občan obce, kde se památka nalézá, mi dovoluji ještě pár poznámek.

Místo pro turisty.

Muckovské vápencové lomy se nachází v lesíku poblíž osady Muckov, kolem vede modře značená turistická trasa a přilehlá silnička je vlastně cyklostezkou. Obec vystavěla u silnice poblíž vchodu do „jeskyně“ cykloinfopoint, kde si turista může odpočinout a pokochat se pohledem nejen na vápencové lomy.

Tyto jedinečné útvary zde vznikly po komorovém způsobu těžby vápence, mají údajně pouze jednu obdobu v určité lokalitě na Českolipsku. Unikátnost této technické památky je prý srovnatelná např. s kaolínovými doly v Hosíně nebo s tunelem na Schwarzenberském kanálu.

Celá tato lokalita je směsí významných geologických fenoménů, je zde zimoviště a shromaždiště devíti druhů netopýrů, které jsou předmětem dlouholetého výzkumu a z nichž nejvýznamnější je netopýr pestrý, Brandtův a severní. Oblast je významnou botanickou lokalitou s chráněnými druhy rostlin, které jsou na červeném seznamu, např. orlíček obecný nebo krkavec menší, ale i ostružiník skalní.

Celý prostor byl oplocen, jsou zde tabulky zákazu vstupu a to zcela oprávněně neboť občas dochází ke zřícení stropů v jamách. Oplocení je ovšem na několika místech poškozeno, lidé ho přelézají a zákazu vstupu nedbají. Často je zde i neúměrné množství povalujících se odpadků.

Přežily.

Je dobře, že Muckovské vápencové lomy zůstaly zachovány. Přitom nechybělo mnoho a mohly být nenávratně zničeny, když některé státní instituce počítaly s jejich odstřelem a zavezením.

Od roku 1990 je tento 3,38 ha nevelký útvar, chráněnou přírodní památkou.

/ 16.2.2008/

OBRÁZKY K TÉMATU – VIZ STR.6

Centrum lipenské oblasti

Obec Černá v Pošumaví se svými pěti přidruženými osadami a více než osmi sty obyvateli se postupně stala přirozeným centrem lipenské oblasti. Vodní nádrž je tady nejširší a poskytuje ideální podmínky pro sportovní vyžití, zejména jachting a windsurfing.

Významně zasáhla do života obce výstavba lipenské přehrady. Bylo nutno přerušit těžbu tuhy a vybudovat nové těžební pole, zaniklo velké rašeliniště v prostoru podél Vltavy, bylo nutno vykácet a vytěžit mnoho hektarů lesa. Byly zrušeny dva hřbitovy, zanikla obec Dolní Vltavice, Kyselov, částečně byla demolována i obec Černá. Další demolice probíhaly v katastru obce v letech 1955 -1957 v souvislosti s blízkostí státní hranice, čímž zanikla řada osad a samot. V roce 1949 byla zahájena výstavba lipenské přehrady, čímž prakticky zanikla Dolní Vltavice. Největší demolice objektů probíhaly v letech 1955 -1957, kdy celé vesnice a osady musely ustoupit přehradě. Cenné části kostela v Dolní Vltavici byly převezeny do muzea v Českém Krumlově, vše ostatní pohřbila voda. Dnes je Dolní Vltavice částí obce Černá v Pošumaví a je čistě rekreační oblastí.

Dolní Vltavice

Jedním z významných míst regionu byla stará obec Dolní Vltavice (Untermoldau) s právem cla. Tamní kostel svatého Linharta je poprvé připomínán roku 1355. V souvislosti s vybudováním lipenské přehrady byla obec z větší části srovnána se zemí a zatopena, zbytek zůstal stát na břehu přehradního jezera. Bohatství jejího kostela připomíná v Alšově jihočeské galerii relikviář v podobě busty světce, plastiky plné niterné krásy a vnější dokonalosti provedení, vyznačující se jemností rysů tváře, bezpochyby jedno z mistrovských děl jihočeské gotiky. Nejkrásnější ženské hlavy z Parlěřovy doby jsou jakýmsi předznamenáním této busty z konce 14. století. Galerie uchovává i plastiku světce vzniklou kolem roku 1500 a pocházející ze zaniklé obce Bližná (Eggetschlag), která náležela také k dolnovltavické farnosti.

Změny

Hlavní změny týkající se Černé v Pošumaví od roku 1949 do roku 1959:

- přeložení silnice
- přeložení železničních tratí
- zatopení vesnic a osad - hlavně obec Dolní Vltavice, Hubenov, Slavkovice, Vyžbohy, Lhota, Kyselov, Jestřábí, Radslav, částečně Černá
- ukončení těžby tuhy v mokerské oblasti
- zánik velkých rašelinišť
- konec lesů v prostoru naplnění, kácení a vytěžení mnoha hektarů
- zrušeny dva hřbitovy v Černé a Dolní Vltavici
- mnoho demolíc v obvodu obce.

Vliv na počasí

Samozřejmě, že rozsáhlá hladina lipenské přehrady změnila i ráz počasí. Dříve prý byly velmi často nejen v květnu, ale i v červnu ranní mrazíky. Jezero má podstatný vliv na vlhkost vzduchu, nedochází k tepelným změnám, rozdíly teplot se vyrovnaly.

Železnice

K 20. dubnu 1958, kvůli výstavbě lipenské přehradní nádrže a následnému zatopení území, byla trať v úseku Černá v Pošumaví - Horní Planá přeložena na levý břeh Vltavy. Pod vodou zmizely nejen grafitové drážky u Černé, zastávka Stögenwald, ale i říční meandr „Srdce Vltavy" u Horní Plané. Trať se tak v tomto úseku zkrátila ze 14 na 12 a půl kilometru. V některém obzvláště suchém roce je možno u přehradní nádrže Lipno zhlédnout zbytky

bývalých grafitových drážek, existujících do doby zatopení vodami jezera v okolí Černé v Pošumaví. U silnice v Černé, v zátocce zvané Malé Lipno, bývají vidět základy budov bývalého závodu na zpracování grafitu, zbytky nakládací rampy, větvičí se těleso drážky, která nakonec končila ve vodě. Na vyschlém dně je vidět spoustu zajímavých věcí, mj. hřeby, řetězy, podkladnice, zohýbané kolejnice, jakož i kolečko od důlního vozíku.

/19.2.2008/

Kostel v Dolní Vltavici musel ustoupit Lipenské přehradě

Foto Vltavické madony a Pomník padlým z I. světové války

První český farář v Černé

V roce 2005 jsem se pokoušel zjistit některé okolnosti kolem faráře Jana Prachaře, který jako první český farář působil v Černé v Pošumaví v letech 1946 – 1949 a pak uprchl do USA. Setkal jsem se s občankou Černé v Pošumaví paní Boženou Rosickou, ročník narození 1920, která patřila mezi velmi dobré známé pana faráře. Do Černé se přistěhovala s rodinou v roce 1946 přibližně v době, kdy nastoupil jako farář Jan Prachař. Podle jejích slov to byl „zlatý člověk“. Nikomu nezpůsobil nikdy žádnou křivdu, pomáhal kde bylo třeba a choval se jako pravý vlastenec.

Páter Jan Prachař byl střední postavy, pohledný, ve věku asi kolem 30 let, nosil rajtky a vysoké boty. Bydlel na faře, na jídlo chodil do hostince k „Tomandlům“, anebo k lidem, kteří ho pozvali. Byl velmi skromný, jedl rád jednoduchá jídla, např. brambory s mlékem. Byl veselý, chodil rád i na taneční zábavy, ale vždy jen do 22 hodiny, pak odcházel domů.

K Rosickým prý chodíval téměř obden, známý byl i s rodinou Tomandlů, Lovětínských a některými dalšími, vesměs však dnes už nežijícími, či staršími lidmi.

Na Zelený čtvrtek v r. 1949 odejel na motorce do Horní Plané a odtud pěšky přes louky, lesy a bažiny, uprchl do Německa. Nebylo to prý ovšem snadné, dlouho bloudil, nevěděl kde je, byl hladový, ale přece jen se dostal do Německa, kde hned na první faře mu dali najíst. S sebou vzal klíč od kostela v Černé v Pošumaví, který 40 let opatroval a při svém návratu, který mu byl umožněn po revoluci, ho v roce 1991 vrátil.

Klíč od kostela z Černé v Pošumaví nechal pan farář v USA pozlatit a po svém návratu ho odevzdal v Černé právě paní Boženě Rosické, která ho uchovávala, o čemž jsem se sám přesvědčil.

Farář Jan Prachař byl za dobu svého působení znám tím, že poskytoval noclehy lidem, kteří prchali přes hranice. Zastavovali se v Černé u faráře, údajně pod heslem „nocleh na faře“. Z tohoto důvodu byl sledován STB a vydatně tomu prý napomáhali i někteří místní občané.

Podle slov samotného p. faráře, ho policajt, který neustále hlídal u plotu fary, před velikonočními nocemi roku 1949, varoval se slovy: „pane faráři, chcete-li si zachovat život, musíte ihned utéct“. Proto se tak rychle rozhodl, ale chtěl údajně ještě předtím provést určité posvěcení v Horní Plané, kam přijel na motorce. Tam byl však upozorněn ať neotálí a ihned uprchne. V Černé pak někteří / minimálně dva / občané, kteří faráře měli hlídat, nemohli pochopit, jak jim mohl utéct.

Pan farář měl skutečně „štěstí“, neboť brzy nato začala čistka řadových církevních představitelů, především těch, kteří byli v největší oblibě u věřících.

Jméno policajta, který mu svým varováním dopomohl k útěku však p. farář ani po 40 letech nikomu neřekl, přestože ho dobře znal. Jména dvou místních občanů, dnes již po smrti, však v Černé znal prý téměř každý.

K případu útěku pana faráře se žádné novinové články nenašly a zřejmě ani neexistují. P. Jan Prachař předal klíč paní Rosické ve vší tichosti. Kromě ní a pár zasvěcených neměl nikdo ponětí o jeho existenci.

P. farář Prachař čekal dlouhých 40 let na návrat. Přestože byl prý v USA již 10 let, měl vyřízeno americké občanství, naše orgány ho do republiky nepustily. V USA byl velmi činný, postavil školu a nemocnici a na své působiště v Černé v Pošumaví nikdy nezapoměl. Každoročně o Vánocích sloužil půlnoční mši za občany Černé v Pošumaví. Před odletem z USA zpět mu dokonce prý zaplatili v USA letenku, aby mohl v pořádku klíč vrátit. Zemřel prý ovšem za poněkud záhadných okolností při odletu a mezipřistání ve Vídni.

/ 3.4.2008 /

Zdravé a kvalitní pití

Grafitové ložisko na Bližné, jehož těžba byla ukončena v r.1998 a vytěžilo se zde přes čtvrt milionu suroviny, bylo značně zvodnatělé a důlní práce zachytily několikrát silné průvaly vod z rozsáhlých krasových dutin. Již v roce 1963 došlo při nafárání krasové dutiny na dole k průvalu vody na druhém patře. Později v osmdesátých letech byl na třetím patře zjištěn rozsáhlý kras s vydatným pramenem kvalitní pitné vody. Tlaková voda byla různým systémem regulována a čerpána, na dole byla činěna rozsáhlá bezpečnostní opatření, ale to už není námětem tohoto článku.

V r.1999 přichází do oblasti firma, která začíná tuto kvalitní šumavskou vodu komerčně využívat a v říjnu téhož roku stáčí první vodu. V prostoru dolu Bližná čerpá kvalitní pramenitou vodu z vydatného zdroje, nacházejícího se v hloubce 70 m. Voda je potrubím dopravována ke stáčírně, není chemicky upravována a při stáčení se nepoužívají žádné konzervační látky. Voda má optimální obsah minerálních látek a je vhodná jak k přímé konzumaci, tak k přípravě teplých a studených nápojů pro všechny věkové skupiny obyvatel. V současné době pracuje při stáčení a plnění pitné vody devět zaměstnanců, kteří všichni jsou občany Černé v Pošumaví. Vedle této své hlavní činnosti musí provádět ještě další potřebné práce, především revize a údržby v podzemí dolu.

Balená pramenitá voda je stáčena do vratných plastových demižonů o obsahu 18,9 l / tj. 5 galonů /. Demižony jsou vratné plastové nádoby uzavřené bezpečnostním uzávěrem. Rozvoz stočené vody se zajišťuje firemní distribucí, přičemž sklady má firma po celé republice. Kvalita vody musí zůstat stále vysoká, proto je pravidelně kontrolována na Zdravotním ústavu v Českých Budějovicích.

Firma dodává zařízení pro výdej vody zvané aquamat, které je určeno pro ohřev, chlazení a hygienický výdej přírodní stolní vody. Voda a zařízení jsou distribuovány přímo do podniků, firem a organizací a v poslední době ve větší míře i do domácností.

9.4. 2008

Sportem ku zdraví i v Černé

Pokud se člověk rozhodne, že udělá něco pro své zdraví, že se chce lépe cítit, lépe vypadat, zpevnit si své svalstvo, případně zhubnout, tak to je ta nejlepší motivace k tomu, aby začal pravidelně cvičit. A pokud chce vše provádět pod odborným dohledem, pak většinou nasměruje své kroky do některého fitcentra. Tato posilovací střediska dnes existují i v menších obcích, například v Černé v Pošumaví.

Místnost sloužící tomuto účelu zde byla již před několika lety vyhrazena v prostoru Mateřské školy, byla vybavena základním nářadím jako jsou rotopedy, cvičné lavice, sady činek, žebřiny a další.

V loňském roce vzhledem k vyšším požadavkům návštěvníků bylo rozhodnuto posilovnu dovybavit. Obec získala grant v rámci Jihočeských krajských programů na podporu sportu ve výši 70 tis. Kč a po vybavení a přestavbě činily celkové náklady 130 tis. Kč, když zbytek hradila obec Černá ze svého rozpočtu.

Do posilovny tak přibyl např. stroj na posilování dolních končetin / Legpress/, závěsná bradla a hrazda, posilovací gumy, cvičební míče, švihadla, série jednoručních činek, tzv. EZ činka/ prohnutá osa/ a další. V rámci zdokonalení cvičení byla pořízena nová zrcadla, LCD televize, nový přehrávač CD a DVD, takže nakonec vznikla posilovna vybavená nadstandartně na výborné úrovni.

To všechno proto, že si zde návštěvníci nejen posilují a utužují své svalstvo, ale probíhá zde pravidelně jednou týdně relaxační, uvolňující a na bříšní svalstvo působící cvičení a rovněž jednou týdně se zde cvičí aerobik, obojí tato cvičení pod vedením místních žen – cvičitelek dobrovolnic.

Navštívíte-li fitcentrum v Černé v Pošumaví ve vyhrazených hodinách, budete vždy vítáni.

/26.4.2008/

Výročí poštovního úřadu

V letošním roce si obec Černá v Pošumaví připomíná nejen 740 let své existence, ale i řadu dalších zajímavých výročí.

Pohled do historie.

Tak například poštovní úřad byl zřízen v roce 1868, jeho úřední označení bylo „Černá na Šumavě“ a byl umístěn v pivovaru. Vůbec prvním zaměstnancem byl poštovní expeditor Josef Beer a to až do roku 1893. Po třiceti letech, v roce 1898 byl poštovní úřad z pivovaru přemístěn do naproti ležící budovy čp.40, kde bylo ředitelství knížecích schwarzenberských tuhových závodů.

Od roku 1918 bylo úřední označení „Černá na Šumavě – Schwarzbach im Böhmerwald“ a v období od 19 do 29 listopadu byla pošta ještě pod správou ředitelství pošt v hornorakouském Linci.

V názvu vedoucích funkcí poštovního úřadu docházelo postupně ke změnám, od poštovního expeditora, či expedientky, přes c.k. poštmistra, vrchního poštmistra až k vedoucímu pošty.

V roce 1890 byl v Černé zřízen telegrafní a v r. 1927 telefonní úřad.

Doprava pošty, t. zv. Jízdy poslů se prováděla až do roku 1892 dvakrát denně do Krumlova a do Horní Plané. Pak až do r. 1916 jednou denně do Frymburku poštovním kočárem a do Dolní Vltavice, kde byla jízda poslů od r. 1923 prodloužena až do Německého Rychnova a jezdila se osobním autem.

Stejně tak byla v r.1892 zavedena doprava pošty po dráze, kam se zásilky dosávaly nejen jízdami poslů, ale i pěšími posly.

Obvod poštovního úřadu v r. 1930 tvořily obce Černá, Plánička, Nová Ves, Jámy, Boksberg, Jestřábí, Valtrov, Slavkovice, Tuhové závody, Nová Hůrka a Olšovský dvůr. Poštovní zásilky se v roznášely v Černé do r. 1904 jednou denně a pak dvakrát denně, v Tuhových závodech, Hůrce, Nové Vsi a Olšovském dvoře jedenkrát denně a v ostatních místech obden.

S t a t i s t i k a.

V r. 1930 bylo např. doručeno 2436 doporučených dopisů, 3228 balíčků, vyplaceno 2046 šeků, podáno 528 telegramů. Telefonních účastníků bylo v té době pouze pět, ale bylo zprostředkováno 8819 telefonních hovorů.

Nejrozšířenějšími novinami byly „Vesnický posel“, Jihočeské lidové noviny“ a „Řemeslník“ . vše v německém jazyce.

Poštovní úřad v Černé byl v budově čp.40 umístěn i po válce a teprve kolem roku 1957 byl přemístěn do dnes neexistující budovy na jejímž místě stojí nové Nákupní středisko Baník/ bohužel nefungující/.Vedoucími poštmistry byli postupně pánové Vobr, Václavík a Študlar.

V r. 1970 se začala stavět současná budova pošty, která byla uvedena do provozu před 35 léty. V r. 1979 se stal vedoucím pošty Jan Voldřich, současný starosta Černé v Pošumaví, který tuto funkci vykonával až do roku 1994. Kolem roku 1985 docházelo na poštu deset druhů novin a 50 druhů časopisů. Z novin byly nejrozšířenější Jihočeská pravda, Zemědělské noviny a Rudé právo, z časopisů pak Myslivost, Rybářství, Zahrádkář, Vlasta a Praktická žena.

Pošta v Černé v Pošumaví je vytížena i v současné době, přestože je zavedeno motorizované doručování pošty z Horní Plané. Na doručovatelkách spočívá velká tíha zejména v počtu nahozených kilometrů při roznášení velkého množství různých letáků.

/ 20.5.2008 /

Jak šel čas v Dolní Vltavici

Obec Černá v Pošumaví si v letošním roce připomíná 740 let svého vzniku , přičemž nejvýznamnější roli v tomto období hrála právě dnešní osada – **Dolní Vltavice**.

Ta byla několik staletí až do čtyřicátých let minulého století mnohem významnější než Černá v Pošumaví .Byla součástí tzv.mokerského újezdu kam patřila i Mokrá,Bližná,Černá a další obce. Dolní Vltavice byla na konci tohoto území,bylo to hraniční místo a Hirzo rozpoznal, že bude hrát v obchodě se sousedními zeměmi zvláštní a důležitou úlohu a proto zvolil své místo právě zde, založil obec ve velkorysých rozměrech a dal jí jméno Hirzow.

Historie názvu

Nejstarší jméno „Na Hirzowe“ je uvedeno v darovací listině purkrabímu Hirzovi králem Přemyslem Otakarem II.dne 27.března 1268, která byla sepsána v Písku. Postupně se objevují jména Wltaua,Wultag,Wulda a od r.1918 – Untermoldau, česky Dolní Vltavice.

Toto území bylo osídleno již dříve,ale za počátek plánovitého osidlování se považuje právě rok 1268..

Hirzo ještě než v r.1275 zemřel,daroval veškeré zboží Mokrá – Vltavice a dalších 13 osídlení, klášteru ve Zlaté Koruně.Sám je zde pak pohřben a uvnitř kostela má náhrobní desku.

Vedle jeho statku na Mokré, je Dolní Vltavice největším a nejvýznamnějším osídlením. Hirzo pojal výstavbu Vltavice vsutku velkoryse, o čemž svědčí i velikost náměstí. To bylo dlouhé 190 a široké 90 kroků, což představuje výměru přes jeden hektar.

Vltava zde kolem r.1250 tvořila hranici s Rakouskem a Bavorskem a od let 1256-58, kdy se přesunovala hranice na současnou linii, zůstala Vltava významným místem českého obchodu, kde bylo za zboží vybíráno mýto pro krále. Rožmberkové pak darovali v r.1308 toto území klášteru ve Schlöglu a posléze bylo mýto vybíráno právě pro tento klášter.

Vltavice městysem

V roce 1530 obdržela Dolní Vltavice právo městyse, což bylo tehdy spojeno s povinným opevněním města proti vnějšímu nepříteli. Tenkrát se to nepovedlo, ale obezdil se kostel po celém obvodu zdí dva metry vysokou a metr širokou, což neměl tehdy žádný kostel v celém širém okolí. Stačilo to, protože do obezděného prostoru se mohlo ukrýt všechno tehdejší obyvatelstvo městyse.

Dne 27.června 1669 byla pak Dolní Vltavice podruhé povýšena na městys, se svým vlastním erbem a dostala oprávnění pořádat nejprve dva a později pět veřejných výročních trhů. Tato její práva pak potvrdila v r. 1747 Marie Terezie a v r. 1782 i Josef II.

Při příjezdu do Dolní Vltavice směrem od Černé se nacházel vlevo nahoře hřbitov a dále po levé straně jednotlivé domy. Po pravé straně byly zpočátku tři usedlosti a pak následovalo náměstí kde stával až do r. 1945 pranýř. Vpravo od náměstí byla další výstavba, pod obcí protékala řeka Vltava, na ní byl dřevěný most směrem na Kyselov a vpravo se jezdilo na Radslav.

V r.1648 nechal postavit tehdejší starosta Stinny nad Vltavicí dřevěnou kapli jako pietní místo obětím morové nákazy a vedle ní dvě lípy.Kaple byla v r.1753 přestavěna na zděnou a dvě lípy, které se zachovaly, mají dnes 360 let , jsou ve výšce jednoho metru široké v objemu 527 cm a jsou dokonce zapsány v seznamu památek chráněných státem.

Češi na ústupu.

Největší pohromou nejen pro Vltavici byla třicetiletá válka, která znamenala vyplenění ,zapálení vesnic a bídu a chudobu.Byl to také konec Čechů a češtiny.

Původní kostel v Dolní Vltavici z období před rokem 1350 byl zničen, v r.1767 zahájil výstavbu nového kostela kníže Josef ze Schwarzenbergu a kostel byl vysvěcen v r.1770.Byl

zasvěcen sv.Leonardovi/ Linhartovi/.V té době bylo v Čechách málo kostelů zasvěceno tomuto světcu a protože byl ctěn jako orač a chovatel dobytka ,stal se patronem zemědělců a chovatelů, kteří se do Vltavice sjížděli z velkých dálek.Zde pak na oltář obětovali železná obětní zvířátka, které vykoval a prodával za 2-3 krejcarey místní kostelník.Církev si tak přišla na slušný peníz a zemědělci byli přesvědčeni o tom, že je tímto způsobem ochráněn jejich dobytek proti různým neduhům a nemocem. Železná obětní zvířátka z Dolní Vltavice jsou uložena v městském muzeu v Nových Hradech.

Kostel byla rotundovitá stavba s čtyřiatřicet metrů vysokou cibulovitou věží a uvnitř s pěti oltáři. V kostele stávala plastika krásné neznámé svěťce, řezbářská práce skupiny umělců kolem mistra Parlěře z konce čtrnáctého století, známá jako „Vltavická madona“ ,která je dnes uložena v Alšově jihočeské galerii.

Asi uprostřed 18.století byla zde postavena škola.Měla jednu třídu,byt pro učitele,stáj a stodolu.V r.1842 bylo v devíti farních obcích celkem 316 žáků do Vltavické školy.

V roce 1930 měla Dolní Vltavice celkem 414 obyvatel, kteří bydleli v 63 domech. Ke konci II.světové války je zde uváděno 64 domů, z toho je 14 větších a 10 menších sedláků, dále jsou zde dva pekaři, jeden řezník, tři hostince, tři obchody se smíšeným zbožím, jeden sedlář, dva kováři, jeden kolář, dva krejčí,dva obuvníci a jeden obchodník s prasaty.

P o h y b v o j á k ů.

Dne 6.května 1945 vyhodily ustupující jednotky SS do vzduchu most přes Vltavu a tím poněkud pozastavily postupující americká vojska. Jednotky americké armády toto území osvobodily,ale bylo to náročné.Od odstaveného vojenského auta na farském dvoře shořela fara, dále domy čp.4 a 29.Další domy a školu se podařilo uhasit.

V červnu 1945 přicházejí jednotky československé armády, přebírají ochranu mostu a brodu přes Vltavu, nastupuje finanční stráž a bezpečnostní složky.

Po žních přichází první Češi, většinou dělníci z vnitrozemských statků a později jsou přiváženi i Slováci.

Odsun německého obyvatelstva začal 27.března 1946, kdy bez jakéhokoliv předchozího oznámení museli vybraní obyvatelé být do hodiny připraveni s 30 kg zavazadlem k odjezdu. Přesun se prováděl na žebříňácích na nádraží do Černé a byl ukončen v říjnu 1946.

Od r.1956 začíná postupná demolicce obce v souvislosti s naplňováním budoucí přehrady Lipno. Zůstává jen několik objektů, cenné církevní památky jsou částečně přeneseny do muzea v Č.Krumlově ostatní pohřbila voda.Naplněním Lipenské přehrady před padesáti lety začíná nová éra Dolní Vltavice, která se postupně stává významným rekreačním místem.

/ 7.6.2008/

Obec Černá v Pošumaví oslaví 740.výročí od svého vzniku

Zhruba před půlrokem jsem vstoupil na stránky Českokrumlovského deníku a stal se čtenářem – reportérem. I když vlastně čtenářem jsem byl od samého počátku a dokonce ještě mnohem dříve v době všech předchůdců dnešního Deníku, i v době, kdy noviny byly ženského rodu a přinášely pouze „pravdu“.

Jako tzv.reportér jsem chtěl svými články přiblížit čtenářům obec Černou v Pošumaví, která si v tomto roce připomíná výročí první písemné zmínky o svém založení v roce 1268. Články zaměřené na tuto skutečnost již mohou být ukončeny, vše bude prakticky završeno malou obecní oslavou, která se uskuteční v sobotu 28. června. V obci se zejména v posledním období mnoho změnilo k lepšímu a tak připomenout si toto výročí společně se všemi občany, nemůže být na škodu.

Oslavy jsou tak trochu „soukromou“ akcí obce a jejích občanů, následující dva měsíce zvýšeného turistického ruchu, přinesou návštěvníkům obce řadu kulturních, sportovních a dalších veřejných akcí v rámci každoročně pořádaného „Léta v Černé v Pošumaví“.

V předvečer oslav, v pátek 27.6 se představí v hotelu Rex „Lyrové trio Délos“ se svým koncertním vystoupením. Přítomní uvidí a uslyší v jejich přednesu české a moravské lidové písně, irské písně a tance a součástí tohoto bloku bude i jazz & blues v úpravách pro lry a baskytaru.Členy tohoto vystoupení jsou Jan Braunstein, Jan Chromeček a Tomáš Matys, muzikoterapeuti z Ateliéru Délos, který má v Černé v Pošumaví svou pobočku.

V sobotu odpoledne pak začne vlastní oslava, pro kterou bude na parkovišti u autobusového nádraží přichystán velký pivní stan.

Úderem čtrnácté hodiny provede starosta obce Jan Voldřich slavnostní zahájení, přítomným občanům v krátkosti nastíní další vývoj v obci a především představí nový obecní prapor, který může nyní obec při takovýchto příležitostech spolu s novým obecním znakem, používat.

Pak už v téměř pěti hodinovém maratónu se představí malá dechová kapela Pavla Havlíka, která určitě přinese všem přítomným hodně radosti a pozvedne náladu svými písničkami nejen z oblasti dechové hudby, alei populární a swingové.

Večer pak až do půlnoci zase pro poněkud mladší účastníky vystoupí skupina Tabasco – Rock.

Občerstvení po celou dobu sobotních oslav zabezpečí personál hospody „Na rozcestí“ spolu s místními hasiči a organizačně spoluzajišťuje p. Luděk Štěpánek z Horní Plané.

Nezbývá tedy nic jiného než si přát, aby se vše vydařilo, aby všichni byli spokojeni a těšili se na další oslavy, třeba za deset let, kdy si obec připomene již tři čtvrtiny tisíciletí svého trvání.

/ 24.6.2008/

Na oslavách byl slavnostně uveden nový obecní prapor a znak

Černá se pokouší o teoretické oživení zaniklých obcí z okolí

Většina lidí se samozřejmě nezabývá historií, dokonce mnoho jich o historii své obce a národa nejeví téměř žádný zájem. Přesto znalost historie nám umožňuje poučit se z chyb minulosti, poskytuje nám příležitosti k přemýšlení o tom, co vlastně bylo dobré a co ne, co bylo morální a mravné a co nemravné.

Teprve nyní, po šedesáti létech si začínáme uvědomovat dosah všeho toho, co toto období přineslo. Snahy o oživení a nápravu některých zdevastovaných, zejména sakrálních památek, se objevovaly již počátkem devadesátých let minulého století. Na území obce Černá v Pošumaví došlo v té době a postupně i v dalších létech k rekonstrukcím kostela, kaplí, božích muk a křížů a to za vydatné pomoci bývalých rodáků německé národnosti.

Nyní, tak jako ve většině míst republiky se rozjíždí akce na oživení historie obcí, které zanikly po roce 1945. Hledají se materiály, staré fotografie i pamětníci, abychom daly dohromady obraz tehdejšího osídlení. Obec Černá v Pošumaví se rovněž této problematice věnuje a na svých webových stránkách eviduje celkem čtrnáct obcí, které zde různým způsobem zanikly. Zánik znamenal samozřejmě i značný úbytek obyvatelstva, jen u evidovaných zaniklých obcí se jednalo o 2100 obyvatel, ovšem i u obcí, které zůstaly, došlo k velkému poklesu.

Co bylo příčinou? To všichni dobře víme a je to všeobecně známo. Především se jednalo o odsun sudetských Němců, kteří ze své strany hovoří o vyhnání. Vesnice v naší oblasti byly v naprosté většině německé a tak se jedná vlastně o největší příčinu. Důvody odsunu jsou rovněž dobře známy, možná, že to nebylo úplně morální, ale vzhledem k tehdejší situaci to bylo nutné.

Následné dosídlování nepřineslo potřebný efekt, zejména v možnosti dosídlit právě vzdálenější obce, protože o ty nebyl zájem. Ovšem stejně pak později došlo k likvidaci a demolici tehdejších vesnic zejména s prováděnými opatřeními k zajištění ochrany státní hranice. Na území naší obce tak došlo k likvidaci obcí Kyselov a Kozí Stráň, které však byly převážně německé a obyvatelé již byli dříve odsunuti. Celkově však likvidace téměř všeho živého ze zakázaného pásma je poměrně diskutabilní. V hraničním pásmu sice část obyvatelstva zůstala, ale různá omezení jim podstatně ztrpčovala život.

Poslední příčinou byla pak v naší oblasti výstavba přehradní nádrže Lipno. Právě tehdy zanikla významná obec Dolní Vltavice a části dalších obcí, zanikly dva hřbitovy, bylo nutno přerušit těžbu tuhy, zaniklo velké rašeliště, bylo nutno vykácet a vytěžit mnoho hektarů lesa.

Toto je jen zlomek toho, co by se o příčinách vylidnění dalo napsat. Snažíme se najít co nejvíce různého materiálu k zdokumentování zaniklých obcí, což není vůbec jednoduché, neboť právě záznamů o těchto obcích je velmi poskrovnu.

/ 17.7.2008/

Zaniklé obce již nikdo neobnoví, je ovšem nutné zachránit církevní památky

Rodáci z Černé v Pošumaví

V souvislosti s letošní připomínkou výročí vzniku obce Černá v Pošumaví mi dovoluete vzpomenout ve zkratce na některé zdejší rodáky. Nejsou sice tak slavní jako např. Adalbert Stifter, dokonce se zde většinou pouze narodili a svůj život pak prožili jinde, ale v jejich dílech a konání se vztah k rodnému místu projevuje.

Dne 2. února 1850 poznal v Černé světlo světa pozdější básník a spisovatel Adolf Schimann. Obecnou školu i reálku navštěvoval v Českém Krumlově a pak vystudoval lesnickou školu. Přilnul tak k lesnickému a mysliveckému povolání. Témata pro své knížky čerpal právě z tohoto prostředí, o Šumavě psal i verše a byla námětem i jeho divadelních her.

JUDr. Karel Nedbal se v Černé narodil 29.10. 1836, byl pozdějším organizátorem hudebního života v Táboře, ale především byl otcem hudebního skladatele Oskara Nedbala. Z celkově osmi dětí Karla Nedbala se jich šest věnovalo hudbě a z nich nejnadanější byl právě Oskar.

Oskar Nedbal byl žákem Antonína Dvořáka, byl klavíristou, violistou, dirigentem a skladatelem. Mezi jeho nejznámější díla patří opery Vinobraní, Polská krev a balet Z pohádky do pohádky.

V naší obci se narodil v r. 1897 historik a letopisec Jaroslav Smrčka – Říčanský. Jeho otec zde působil jako správce tří dvorů, dále pak správce pivovaru i účetní Tuhových dolů. Jeho děd František Smrčka byl prezidentem tábořského krajského soudu. Činnost Jar. Smrčky byla rozsáhlá, ve svých dílech, kterými přispíval do různých historických a kulturních věstníků a časopisů, se zajímal o kulturní dění v řadě míst republiky. V roce 1977 navštívil i naši obec, zajímal se o německé kroniky celé této oblasti, posléze jsme spolu korespondovali, v r. 1979 zemřel.

Ve stejném domě čp. 30 / nyní 32/ naproti pivovaru se o rok později, tedy v r. 1898 narodil jeho bratr JUDr. František Smrčka, který byl známým koncertním a operním pěvcem, zemřel již v r. 1960.

V r. 1883 se narodil v tehdejší obci Jámy novinář a příležitostný spisovatel Josef Reif. Psal vlastivědné články i povídky ze svého rodiště a byl velmi činný i v politickém a hospodářském životě. Zemřel ovšem velmi brzy, ve svých 36 letech, a je pochován na hřbitově v naší obci.

V r. 1934 se zde narodil i grafik František Dorfl, o kterém toho bohužel více nevíme. Z rodáků, kteří působili později na poli duchovním se v obci v r. 1770 narodil Páter Josef Pauer, zlatokorunský cisterciák, v r. 1809 Johan Erhard, linecký diecézní kněz, v r. 1837 Páter Paul Proschko, školní rada, dále v r. 1852 Páter Markus Gabriel a v r. 1857 Páter Marián Fischbach, oba kremsmunsterští benediktýni.

/ 28. 7. 2008 /

Adolf Schimann - Oskar Nedbal - Josef Reif - Jaroslav Smrčka

Z euforie do deprese

Srpen – měsíc prázdnin a dovolených, měsíc žní a dalších sklizňových prací, ztratil v jednom osudném roce svůj idylický nádech a zůstal s hořkou vzpomínkou uložen v naší pošramocené duši.

V letošním roce si připomínáme osudné okamžiky před čtyřiceti lety, kdy k nám právě v srpnu vstoupila spojenecká vojska, aby nás „bratrsky“ ochránila před kontrarevolucí a zachránila socialismus. Těžko jsme tehdy chápali, že k něčemu takovému může dojít. Probíhala sice v předcházejícím období řada různých setkání politiků, vzájemných rozhovorů, dokonce přišel i výhružný dopis spřátelených zemí, ale sám vůdce Brežněv stále ubezpečoval slovy „Eto vaše dělo“ a nešetřil přitom objetími a státnickými polibky.

Předcházející měsíce probíhaly v euforii a uvolnění v mnoha oblastech lidského žití. Pojem „Pražské jaro“ znamenal pro mnoho občanů naději v uskutečnění mnoha potřebných změn, které se postupně stávaly skutečností.

Ovšem k pomalému uvolňování docházelo již počátkem šedesátých let. Ne nadarmo je řada historiků a odborníků nazývá „zlatými šedesátými léty“. Studoval jsem v té době v Praze a i když moje vzpomínka je ovlivněna poněkud bezstarostným studentským životem, mohu říci, že to byla příjemná léta. K uvolnění docházelo především na kulturní frontě, v té době vznikalo mnoho krásných písniček, zejména díky divadlu Semafor, natáčely se i dnes stále hodnotné a uznávané filmy, vydávaly se knihy do té doby zakázaných autorů. Vedle Semaforu zde byla i nádherná hudba Beatles a i náš citový život byl na vyšší a hodnotnější úrovni.

Uvolnění jsme pociťovali i na škole, do té doby v plánu zařazený Vědecký komunismus zmizel, politická ekonomie a filozofie se sice stále vyučovaly na základě tehdejší marxisticko – leninské teorie, ale na cvičeních již vyučující dávali prostor i opačným názorům.

J e n i d y l a t o n e b y l a

Ovšem pro většinu obyvatel to zas tak velká idyla nebyla. Nejenom, že platy byly malé a téměř pro každého přibližně ve stejné výši, ale především byl většinou nedostatek všeho možného. Dnešní mladá generace by těžko chápala několik desítek metrů dlouhé fronty na maso, na ovoce a zeleninu a další zboží, dokonce i na knihy. Občasný nedostatek základních potravin byl vyvážen jejich nízkou cenou, neboť stát potraviny dostatečně dotoval, ceny dalšího spotřebního zboží však byly vysoké.

Přesto v povědomí naší generace zůstávají šedesátá léta jako něco, na co se dobře a rádo vzpomíná. Nebýt ovšem onoho okupačního zásahu v oné osudné noci, který znamenal konec všem nadějím.

Vojska pěti států Varšavské smlouvy se pak rozjela téměř do všech koutů naší vlasti a na řadě míst jsme mohli vidět tanky s napřaženými hlavními směrem ke komunikaci. Pracoval jsem tehdy na vyšebrodsku, žně byly v plném proudu, starostí nad hlavu a do toho přijíždí tanky a auta, které jsme „vítali“ se zklamáním, depresí a strachem z toho, co může následovat.

Čeští lidé však dokázali, že ač beznadějná situace, něco lze vždy podniknout. A tak se během noci měnily dopravní a směrové ukazatele a vznikalo mnoho nápisů na různých místech, vyzývajících k odchodu. I v Černé v Pošumaví se psala hesla a někteří občané vyjádřili svůj názor i umělecky, když stvořili figurínu nápadně připomínající jednoho vysokého stranického funkcionáře slovenské národnosti a tu pak věšeli na strom v obci.

Odchod se však nekonal. Byla podepsána smlouva o dočasném umístění sovětských vojsk /vojska ostatních států do konce roku odešla/ a ona dočasnost trvala až do roku 1990.

Ne nadarmo jsme si tehdy zafixovali i nový ukazatel – jednotku dočasnosti, kterou byl jeden furt.

Z údajů lze zjistit, že na území Československa bylo tehdy kolem 750 tisíc vojáků, přes šest tisíc tanků, téměř tisíc letadel a další technika. Tato „bratrská pomoc“ si vyžádala přes sto mrtvých a sedm set zraněných občanů. Skončila „idyla“ a nastoupila tvrdá realita a tak tedy vzpoměňme na tuto dobu, ale hlavně – nezapomeňme.

/ 9.8. 2008 /

Spojenecká vojska v Černé

Jako kronikář jsem začal v obci Černá v Pošumaví pracovat v roce 1977. Žádná kronika se od konce války v obci nevedla a stejně tak nebyly v té době k dispozici staré německé kroniky. Proto jsem musel začínat prakticky od začátku a shánět především historické materiály vztahující se ke vzniku naší obce a další průřez jednotlivými staletími.

Důležité však bylo zaznamenat události od roku 1945 do data, kdy jsem se ujal vedení kroniky. Moc toho k dispozici nebylo, především bylo nutno postupně získat nějaké poznatky od pamětníků. Mnozí z nich však již byli poměrně spjati s tehdejšími režimem a jejich odpovědi a vzpomínání tím bylo ovlivněno a pokud se týká událostí kolem srpna 1968, tak k tomu se nikdo vyjadřovat nechtěl.

Není tedy v kronice obce zatím o invazi vojsk Varšavské smlouvy žádná zmínka a tak se to teprve až nyní pokouším napravit.

Je ještě řada občanů v naší obci, kteří si průběh roku 1968 pamatují. Většina z nich tehdy přijímala změny se stejnými pocity, jako valná část našeho národa. Každý z nás byl rád, že se ledy konečně hnuly, i když průběh šedesátých let k tomu dával již určité náznaky. Naděje, že se něco změní přišla s jarem 1968 i do naší obce, ale postupně se určité nadšení vytrácelo.

Jsme příhraniční obcí a tak nejprve poněkud uvolněná činnost na hranici se začala utužovat, někteří tvrdí funkcionáři byli i zde, ale většina se upínala k tomu, že přijde jakási svoboda a uvolnění. Tady tehdy žili lidé, kteří v převážné většině pracovali v zemědělství, v lesích, v Tuhových dolech a podobně a pro vesnického člověka je prvořadá povinnost pracovat a pak teprve rozebírat vzniklou situaci.

Vstup vojsk

Konec nadějí, tak jako všude, znamenal 21. srpen 1968. Lidé již od rána poslouchali rádio a nemohli uvěřit tomu, co se stalo. Proč vlastně sem spojenecká vojska přišla. Vždyť se nic nedělo, všechno probíhalo dále svým tempem, jen ta situace byla poněkud volnější, volněji se dýchalo. To vesnický člověk těžko pochopí, zejména také proto, že Sovětský svaz nám byl stále dáván za vzor, sovětský člověk byl ten nejlepší, Rudá armáda nás osvobodila, a tak proč by nás teď chtěli okupovat. Nicméně stalo se a tanky přijeli v onen osudný den i do naší obce. Byly prý jenom dva, projeli obcí a pokračovaly dále směrem na Dolní Vltavici. Když přijely do Dolní Vltavice, byli vojáci údajně zmateni, protože měli k dispozici staré mapy, ve kterých nebyla zakreslena přehrada Lipno. Byli v koncích, nevěděli kde jsou a tak se vrátili po určité době zpět.

Podle některých svědků bylo zde několik lidí, kteří vojákům hrozivě mávali a ukazovali ať jedou pryč, někteří s nimi chtěli navázat rozhovor, snad jim vysvětlit situaci. Vojáci, kteří zde byli v tancích pocházeli zřejmě z některých neruských republik, protože měli šikmé oči a při snaze navázat s nimi kontakt, hned hrozivě napřáhli samopaly a tak bylo lépe si jich nevyšímat. V odpoledních hodinách pak odjeli směrem na Horní Planou a zůstali stát několik dní v Hůrce, údajně s namířenými hlavními na silnici.

Tehdejší předseda MNV nijak nezasahoval a zachovával odstup a podle svědků nevyvíjel žádnou iniciativu, tajemník MNV ten se snažil jim vysvětlit situaci, ale neuspěl. Byli i občané, kteří psali hesla určená k tomu, aby vojáci odešli tam, odkud přišli.

V průběhu oněch srpnových dnů pak někteří občané vyjadřovali svůj názor i umělecky. Tak např. vyrobili panáka, který se nápadně podobal jednomu vysokému stranickému funkcionáři a toho pak pověsili na strom v obci.

Většina občanů vstup vojsk odsoudila spíše mlčky a ve svých srdcích, život však plynul dál, každý se musel postarat o zajištění svého živobytí a výchovu dětí, a i když se zdá, že rok 1968 je dávnou historií, dodnes se na tyto události ještě nezapomnělo.

3.9.2008

Na většině území Československé republiky, i v našem regionu, se měnily dopravní značky

Tehdejším představitelům většina obyvatelstva věřila

Králíkovo království nedaleko Černé aneb „Bláznovo údolí“

Pěšky nebo na kole / autem vjezd zakázán/ podél přírodní rezervace „Pláničský rybník“ a dále podél přírodní památky „Kotlina pod Pláničským rybníkem“ cestou směrem na Milnou, narazíte těsně na hranici přírodní památky, na poměrně velký objekt, který býval obydlím poněkud svérázné postavy – Josefa Králíka.

V katastrální mapě nazývaný Lužní mlýn, býval podle vyprávění pamětníků spíše hamrem, jakási kovárna poháněná vodním kolem. Ovšem v době, kdy si Josef Králík toto místo vyhlédl a na MNV Světlík požádal o koupi, jednalo se spíše o ruinu. Všichni, kteří pak měli možnost vidět přeměnu, kterou zde Králík v dalším období provedl, mohou dosvědčit, že zde udělal velký kus práce.

V y š e h r a d s k ý j e z d e c

Josef Králík přišel do této oblasti někdy kolem roku 1965, když předtím cestoval různě po republice a míval přitom dost problémů s VB, s STB i s PS. On totiž údajně patřil k tzv. „Vyšehradským jezdcům“ o kterých se v tehdejších novinách psalo jako o největších vyvrhelích, kteří se zhlédli v kapitalistické ideologii a zvrhlé kultuře a aby si vydělali na svůj flákačský život, tak kradli a loupili. Nejvíce prý však přepadali mladé uvědomělé komunisty a mládežníky a pak slavnostně pálily ukořistěné svazácké košile a vlajky. Josef Králík ovšem nepatřil k vůdcům této skupiny, kteří byli v polovině padesátých let zavřeni, ale odnesl to „pouze“ vyhoštěním z Prahy. O své minulosti nikdy nemluvil a nikdo se ho také na nic nevyptával.

Až do roku 1973 bydlel na ubikacích polesí Vřesná a asi od tohoto roku se pak pustil do stavby svého objektu. U lesů byl v pracovním poměru jako brigádník, protože se na něho prý těžko mohlo spolehnout, bylo-li hezky, tak většinou pracoval doma. Jako brigádník pak stavěl oplocenky, dělal prořezávky, připravoval tyčovinu, sázel stromky a podobně. Přitom si vždy připravil dostatek potřebného dřeva na stavbu, které mu pak některý lesní dělník přivezl, ale mnoho materiálu si však navozil a nanosil sám. I jeho způsob získání byl zajímavý, snažil se, aby to měl co nejlacinější, proto třeba přinášel čerstvé i sušené houby do prodejny stavebnin nebo na nádraží a zde pak uklízel například rozsypaný cement, který mu za tento „úplatek“ ponechali. Velmi často navštěvoval skládky odpadů, které nazýval „zlatý důl“ a našel zde mnoho pro něho zajímavých a cenných věcí. Ty pak na kolečku s popruhy vozil poměrně značnou vzdálenost ke svému obydlí. Na starých zbořeníštích na Svánkově, Bedřichově a jinde nacházel spoustu kamenů, které mu pak traktoristé přiváželi.

Postupně svůj objekt vylepšoval, vystavěl obvodové zdi, ze dřeva pak obytnou část, vystavěl krbová kamna, vyhloubil rybníček, zreguloval Lukavický potok, který procházel přímo jeho pozemkem, vybudoval pánské záchodky, dámské ne, protože ho údajně žádná dáma svou návštěvou nikdy nepočastuje, jak tvrdil.

U objektu byl ještě zachovalý náhon, Králík si sám vyrobil dřevěné kolo, které dokonce zprovoznil, ale pak sháněl dynamo, chtěl vyrábět elektřinu. Samozřejmě, že po celou dobu dvaceti let zde žil bez elektřiny, bez televize, koupil si pouze tranzistorové rádio. Společnost mu později dělal osel Matěj, kterého prý koupil asi za dva tisíce korun a pak ještě prikoupil za pět tisíc oslici a protože byla drahá, začal jí říkat Drahuška. Ta byla pak také jeho pomocníkem, když mu lesáctí kováři vyrobili káru, do které jí zapřahal.

B l á z n o v o ú d o l í

Na své obydlí upozorňoval již několik desítek metrů předem, kdy na stromech a různých samorostech měl umístěno nesčetné množství nápisů, zejména zákazů. Zakazoval tam křičení, volání, houkání, troubení, práskání bičem a podobně. Mnoho samorostů měl i uvnitř

svého království a na nich namalovány na sololitových destičkách různé aforismy. Také z tohoto důvodu byla tato oblast jeho působiště nazývána „Bláznovo údolí“.

S Josefem Králíkem jsem se rovněž znal, i když ne nijak důvěrně, většinou spíše důvěřoval lesákům. Při jedné návštěvě u něho jsem pochválil jeho dílo a protože se mi líbily ony aforismy, tak mi dvě destičky daroval. Ještě dnes je mám stále doma a mohu citovat: „Kdo se chce zavděčit, ten nemůže mluvit pravdu“ a druhá: „Nejčastěji zavíráme oči tam, kde se bojíme otevřít hubu“ – na tehdejší dobu odvážná rčení, bohužel stále platná.

Josef Králík byl velmi sečtělý, byl vášnivým čtenářem a téměř každý týden mu na poštu do Černé v Pošumaví chodily knihy. Podle důvěrných informací to byly publikace většinou tehdy zakázané, od něho kolovaly mezi nejbližšími např. Černí baroni a další. Rád prý také četl válečné romány a cestopisy.

Lesní muž

Čím byl vyučen jsem se nedozvěděl, někdo tvrdí, že písmomalířem, což by při pohledu na jeho výtvary tomu nasvědčovalo, někdo zase, že byl od černého řemesla a že chtěl být lesákem, ale vzhledem k špatnému posudku ho na školu nevzali.

Každopádně to byl člověk inteligentní, i když podle jeho vzhledu by na to málokdo usuzoval. Celý rok se totiž nehohlil a nestříhal, takže vypadal jako lesní muž, jednou v roce, prý na prvního máje se sám ostříhal a oholil a pak si zase nechal roční pauzu.

Rovněž od května až do zámruzu spal venku pod přístřeškem, přestože měl pokoj i ložnici k dispozici. I jeho strava byla jednotvárná. Rád pil čaj a méko, kupoval si buchty a často i párky. Občas si zašel do Muckova na pivo, lahvové, poklábosil, ale jinak alkoholu neholdoval, ten by jste u něho nenašli.

Pokud za ním přijela jeho maminka z Prahy, tak mu vařila, ale po jejím odjezdu se vše vrátilo do starých kolejí. Párkrát za rok pak v pozdějším období jezdil za matkou i sám, přátelé se mu starali o zvířectvo a pečovali o stavení.

Zemřel mladý

V posledním období se věnoval i botanice, sbíral květiny, zakládal si herbáře, vystavěl si doma skalku a začal prý psát i jakousi osobní kroniku. Bohužel nevím, co se po jeho smrti zachovalo a zda to ještě existuje.

Josef Králík zemřel v roce 1992 ve svých 53 letech, tedy poměrně mladý, když ho nejprve trápily ledviny a pak se přidala i slinivka a průběh jeho nemoci byl rychlý. Všichni, kdo jsme ho znali, máme stále v paměti tuto poněkud nepřístupnou a svéráznou postavu.

4.10 2008

Dnes již je dlouholetá stavba Josefa Králíka majetkem jiného občana a doznala změn, přesto je jeho práce stále vidět i v částečných rozvalinách

Zemědělská firma na Milné oslavila začátkem října patnácté výročí hospodaření na Lipensku

Práce v zemědělství nebyla nikdy jednoduchá a jedná-li se o provozování zemědělské činnosti na Českokrumlovsku, nikdy nemůže konkurovat svou produkcí intenzivní zemědělské výrobě v úrodnějších oblastech.

Milná/ Má zde však nezastupitelnou úlohu, protože vedle základní zemědělské výroby jde rovněž o udržení rázu venkovské krajiny a skloubení s rozvíjejícím se cestovním ruchem a s ním všech navazujících aktivit.

Po roce 1990 docházelo postupně k privatizování stávajících Státních statků a začaly vznikat soukromé firmy. Pro ně bylo počáteční podnikání v této oblasti velmi složité, neboť tehdejší představitelé a privatizátoři tvrdili, že zemědělství není závislé na počasí a považovali jej za obor jako každý jiný, tím pádem podstatně klesaly dotace a firmy zápasily o přežití. Dlužno říci, že mnohým šlo však zejména o získání finančních prostředků bez ohledu na stav pozemků a ráz krajiny, který tomu v oné době odpovídal. Pokud však tyto firmy úspěšně hospodařily až do dnešních časů, pak jsou téměř hodny obdivu.

Jednou z takových úspěšných firem v oblasti Lipenska je i zemědělská farma hospodařící na Milné, v katastru městyse Frymburk. Farma vznikla privatizací bývalého státního podniku Statek Frymburk v roce 1993 a rovněž se potýkala se všemi problémy tehdejších let. Po celou dobu si však vedla velmi dobře a každoročně se ziskem, na což si nyní, po patnácti létech, bývalí i současní zaměstnanci spolu s přizvanými hosty zavzpomínali. Majitel této rodinné firmy pozval většinu zainteresovaných nejen na slavnostní zakončení letošního hospodářského roku, ale především na připomínku 15. výročí hospodaření firmy. Setkání se uskutečnilo v restauraci U přívozu v Dolní Vltavici dne 10. října tohoto roku.

Pozvaní bývalí vedoucí provozu, zástupci obcí a spolupracující hosté se z úst vedení dozvěděli, že farma i nadále velmi úspěšně hospodaří, v současnosti především na úseku chovného masného skotu. Mezi její doplňkové aktivity patří lesní hospodářství spolu s myslivostí a rovněž i rybníční hospodaření. Pozornost je však zaměřena na vhodnou údržbu krajiny, firma své pozemky obhospodařuje ekologicky a toto označení nesou i veškeré její produkty na které má každoročně vystaven potřebný certifikát. Rozvíjí se i investiční stavební činnost a pravidelně podle finančních prostředků je obměňován mechanizační park. Samozřejmě, že firma rovněž čerpá dotace potřebné k úspěšnému hospodaření, což se projevuje zejména po vstupu České republiky do Evropské unie.

Farma Milná v současné době hospodaří na téměř 1800 ha zemědělské půdy, přičemž začínala na 796 ha a chová celkem 970 ks skotu. Její činnost je zaměřena i na Muckově v katastru obce Černá v Pošumaví, na Malšínsku a úspěšně spolupracuje i se zemědělským družstvem Dolní Třebonín.

Důležité je však to, že firma pro svých 16 zaměstnanců vytváří stále lepší a příznivější pracovní a sociální podmínky. Nejenom, že průměrný plat ve firmě již dosahuje výše 18 600 Kč, ale svým zaměstnancům poskytuje každoročně naturální požitky, které tvoří pro každého 65 kg vepřového a hovězího masa ročně, na jaře každý dostává knedlíky a na vánoce kapra, každému zaměstnanci platí měsíčně 400 Kč připojištění, přispívá 30 Kč na obědy a mnoho dalších výhod.

Zaměstnanci tuto snahu oceňují, jsou spokojeni a svou pracovní aktivitou přispívají ke stále většímu rozvoji firmy, což zase následně oceňuje majitel firmy. V duchu vzájemné spokojenosti se tak nesla i oslava patnácti let úspěšného hospodaření firmy.

22.10.2008

Pivovar v Černé již není dominantou obce

Významným počinem pro tehdejší obec Černou bylo v roce 1568 založení a výstavba pivovaru, nejzdatnějším úředníkem Viléma z Rožmberka, Jakubem Krčínem.

Ten právě v tehdejší monopolu várečného a sladovnického práva viděl nejlepší zdroj pro knížecí pokladnu a tak založení pivovaru v Černé, který patřil vedle Krumlova a Plavnice ke třem knížecím pivovarům, se ostatní cítili ukřivdění.

K těmto třem pivovarům tehdy patřilo 103 poddanských hospod a na pivovar v Černé byly tak postupně odkázány hospody v okolí Horní Plané, Hořic a později i Frymburka. Samozřejmě, že pivovary v těchto místech se s danou situací nehodlaly smířit a tak vznikaly neustálé spory, občas vrcholící i násilnými akcemi.

OSTUDA ČERNÉ. Dříve býval pivovar v Černé v Pošumaví její dominantou. Dnes obec paradoxně hyzdí. Foto:archiv kroniky / František Záhora/

„Brauerei Schwarzbach“ však prosperoval, v provozu byla sladovna systému Poupě a tak se v roce 1603 uvádí 2 160 sudů bílého piva, v r. 1700 již 1 512 sudů pšeničného piva, v r. 1800 to bylo 2 600 sudů ječného piva a např. v r. 1930 již 20 500 hl.

V roce 1605 odebíralo pivo z Černé celkem 48 hospod, v r. 1900 to bylo již 175 a v r. 1910 celkem 190 hospod.

V přední části pivovaru, kde byly byty a kanceláře úředníků býval rovněž lovecký zámek s balkonem, z kterého panstvo střílelo zvěř, kterou lovci naháněli z blízkých borovicových lesů. Balkon byl pak údajně přestavěn na chodbu vedoucí k jednotlivým pokojům.

Jakub Krčín založil v témže roce rovněž válcový mlýn pro potřebu sladovny, který byl v r. 1880 jako mlecí a šrotovací, pronajímán různým mlynářům. V r. 1920 byl mlýn opuštěn a bylo zde umístěno zařízení na výrobu elektrického proudu a v r. 1926 jej koupil jistý obuvník, který přestavěl mlýnici na obytnou část a ze strojovny udělal dílnu.

Jakub Krčín rovněž v r. 1568 vyměřil pod pivovarem dva rybníky na těžbu ledu, které velikostí přesahovaly Olšinský rybník, ale jeho záměr se neuskutečnil. Pivovar získával led z rybníku u Jestřábí a u Jam anebo i z Olšinského rybníka. Před rokem 1880 byl založen dolní a po něm horní rybník, oba s rozlohou 2 800 m². V roce 1931 měl pivovar k dispozici šest sklepů s obsahem 5 000 m³, které byly každý rok naplněny ledem z těchto rybníků.

Pro pivovar vznikly na Mokré a u Olšovského dvora i vlastní chmelnice, které však byly v r. 1788 opuštěny.

Z hlediska historického je dnes pro nás důležité, že pivovar byl významnou dominantou obce nejen v době provozu pivovaru, ale i od roku 1949, kdy se zde vyráběly limonády a ovocné šťávy.

Pivovarský komín si v padesátých létech minulého století oblíbili i čápi, kteří v obci až do dnešních dní stále sídlí a vyvádějí mladé.

Po roce 1990 dochází k privatizaci provozovny a pak se postupně střídají různí majitelé, čímž trpí především historické budovy.

V roce 2006 vše vyvrcholilo požárem části budov, především střechy a krovů. Z části areálu vybudovala obec Černá v Pošumaví novou hasičskou zbrojnicí a potřebné vedlejší prostory, část budov je pronajatá, ale především historické křídlo zničené požárem dále chátrá, což je velká škoda a znevážení práce našich předků.

Přitom byl o tento objekt zájem, vyskytly se požadavky na zrenovování do původního stavu, obnovení pivovaru, výstavbu stylové restaurace i možnost lázeňské léčby pohybového ústrojí.

Vlastnictví stávající firmy je však velmi komplikované, existuje několik exekučních příkazů a zástavních práv a tak bývalý pivovar bude i nadále chátrat. Bývalá chloub a dominanta paradoxně obec nyní hyzdí.

30.10.2008

Požár pivovaru a pozdější sodovkárny v roce 2006 znamenal konec jedné dominanty obce

Genius z Hůrky

Osobnost Adalberta Stiftera, slavného básníka Šumavy a hornoplánského rodáka, není určitě nutné nikomu představovat.

Ovšem ten, kdo se již podrobněji nezabývá historií našeho regionu, stěží narazí na dalšího Stiftera, který sice není tak slavný, ale naší úcty a obdivu si zaslouží.

Při zkoumání dějinných událostí v Horní Plané i v Černé v Pošumaví se setkáme se jménem Franze Stiftera, po chalupě řečeného Wirt-Franzl, který zcela jedinečným a vyčerpávajícím způsobem sepsal v roce 1861 historii vesnice Hůrka, dílo dodnes nepřekonané a bez konkurence. V jeho stylu pak pokračoval jeho žák a obdivovatel Wenzel Weiss.

Zajímavé je na tom ovšem to, že Franz Stifter vychodil pouze obecnou školu, ničím se nevyučil, a přesto byl ve své době považován za nejvzdělanější osobu v obci.

Jeho prapraprasynovec Gustav Stifter se o něm zmiňuje jako o pravém všeučelovi. Nejenže psal, ale též vyřezával ze dřeva a tesal z kamene, působil jako malíř, hodinář, knihvazač i lidový léčitel. Ve své knihovně měl více než dvě stě knih, což byl počet na venkovského člověka naprosto enormní. Opatřil si rovněž atlas, kde bylo 100 map a své znalosti a vědomosti předával jiným, stejně smýšlejícím mužům ve vsi. Knihy si sám vázal, stejně tak vázal knihy i ve školní knihovně.

Jeho nejvýznačnějším dílem byla stavba místní kaple v Hůrce. K ní si vyhotovil stavební plány a celou stavbu řídil. Uvnitř kaple stál jím vlastnoručně vyřezávaný oltář, zařídil malbu oltářního obrazu i křížové cesty, vytvořil i kostelní jesličky. Skládal písně a motlitby, vedl náboženská cvičení, dokonce přepracoval i text lidové hry o Třech králich, navrhl pro ní kostýmy a pod jeho vedením se hra nacvičovala.

Na postavený most přes Jelmský potok vlastnoručně vytesal kamennou sochu sv. Jana Nepomuckého.

Zhotovil dokonce hodiny, které vedle času ukazovaly i postavení Měsíce, všechno propočítal, nakreslil a vyřezal ze dřeva.

Franz Stifter měl přitom život velmi ztížený. Jako desetiletý chlapec skočil prý z trámu stodoly na holý mlat a těžce si poranil kyčelní kloub, což způsobilo, že pak celý život kulhal. Jeho vada se ještě více zhoršila, když byl později napaden rozrušeným býkem, už nikdy pak nebyl práce schopný a podle tehdejšího nepsaného zákona se nesměl ani oženit.

Tento „hůrecký genius“, lidově nazývaný „hospodský Franta“, zemřel v roce 1872 a letos bychom si mohli připomenout 205 let od jeho narození.

11.11.2008

VESNICE HŮRKA

A

TUHOVÉ ZÁVODY ČERNÁ

Podle zápisů Františka STIFTERA z Hůrky

Vytisklo a vydalo nakladatelství „MOLDAVIA“ v Českých Budějovicích v roce 1920

Pohled na jednu část našich dějin

Sedm století spolu žili v pohraničí Češi a Němci vedle sebe, spojenectví to nebylo zrovna ideální, ale byli spolu schopni spolupracovat a vedle sebe existovat, někdy jako sousedé, někdy jako soupeři.

Vznik Československé republiky v roce 1918, kdy se zde Němci stali menšinou, prakticky nevítili a pokud nemuseli, nebrali ho nijak v úvahu. Svědčí o tom kroniky Černé, Bližné a Hodňova, kde o tom není ani slůvka, za celé období se pouze kronikář Bližné a Hodňova zmínil jednou větou o úmrtí T.G.Masaryka v roce 1937.

Sláva Mnichovu

Zato o období po Mnichovské dohodě se v kronikách pění doslova ódy. „ Uzavření Mnichovské dohody po mnoha úzkostlivých dnech bylo obyvatelstvem přijato s velkým ulehčením“, píše bliženský kronikář a hodňovský celý dlouhý zápis shrnuje slovy: „ Bohu dík, že české panství skončilo“.

Pro vstup německé branné moci byly domy vyzdobeny květinami, všude zavlály již připravené vlajky s hákovým křížem a postaveny byly triumfální oblouky s nápisem „ Vítejte“ a volání „ My chceme domů do Říše !“

Ale již několik let předem, prakticky od nástupu Adolfa Hitlera k moci se začala situace drammatizovat , k čemuž výrazně napomohl nechvalně známý projev Konráda Henleina 25.dubna 1934 v Horní Plané.

Vliv Henleina

O tom, co pro zdejší Němce znamenal Henlein, svědčí i část pamětí Waltera Branda, nazvaných Na ztracené vartě. Brand byl osobním tajemníkem Henleinovým a o příjezdu a projevu v Horní Plané píše: „ V jeden z prvních dní naší cesty se měla konat manifestace v Horní Plané. Cestou jsme byli zdrženi, protože mnohé shromáždění trvalo déle, než bylo plánováno. Když jsme dorazili do Horní Plané, rodiště Adalberta Stiftera, a očekávali, že tu nebude ani človíčka, nemohli jsme uvěřit vlastním očím. Na temném, jen pár lampami osvětleném tržišti stáli lidé v pevně sevřeném zástupu jako neproniknutelná zeď. Přišli zdaleka, z odlehlých vesnic a samot Šumavy a stáli zde hodiny a čekali trpělivě a disciplinovaně, aby slyšeli Konráda Henleina. Není přehnané říci, že onoho dne by se ve vesnicích a samotách širokého okolí Horní Plané sotva našli muži a ženy ve zdatném věku, neboť všichni přišli sem. Byla to zvláštní nálada, která se v této pozdní večerní hodině za nádherného jarního večera nad tisícíhlavým zástupem rozprostřela. Lidé naslouchali mlčky. Teprve na konci se nahromaděné očekávání a napětí a vnitřní pohnutí jedním rázem vybil o bouřlivém potlesku“.

Strach o život

Na toto období vzpomíná i paní Marie Lomecká z Hůrky, která žila před válkou a pak i po válce na Jestřábí u Černé v Pošumaví: „ Spolupráce zde mezi Čechy a Němci byla poměrně dobrá až do doby, kdy přijel do Horní Plané Konrád Henlein, řečnil a všechny Němce úplně nainfikoval tak, že i ti Češi, kteří měli mezi Němci přátele, si od té doby nemohli být jisti životem. Každý Čech byl okamžitě nepřítelem a zejména mladí byli tak zfanatizováni, že byli schopni i střílet na potkání. Bylo to tady opravdu životu nebezpečné a proto lidé raději utíkali pryč, většinou v noci, do vnitrozemí. Můj tatínek, který hospodařil na Jestřábí, vycházel dosud s německými občany dobře, ale pak měl namále, že ho neoběsili, což způsobovali především mladíci, kteří se zapojovali do Hitlerjugend. Proto jsme museli na sv. Václava r. 1938 utéci, jeli jsme povozem, v jednom jsme vzali šafáře a ve druhém Slováky, kteří zde pracovali a ujeli jsme v noci do Plané nad Lužnicí ke svým příbuzným. Já jsem tehdy studovala

v klášteře sv. Josefa v Českých Budějovicích, v roce 1940 byl uzavřen a já dostala povolení k opuštění ústavu a odjela za rodiči do Plané nad Lužnicí, kde jsme byli až do skončení války“.

Paní Lomecká mi pak dále vyprávěla o jejich návratu na Jestřábí ,kam se vrátila zpočátku sama, otci se zpět moc nechtělo, ale později přišli a začali hospodařit. Z Němců zde zůstali pouze staří lidé, mladí chlapci, kteří odešli do války se ve velké většině nevrátili. Protože mluvila německy a se všemi se znala, tak jí po válce vítali, skutečně prý byli rádi, že jí vidí. Pak ale začaly být naplňovány důsledky po skončení II.světové války a začalo se hovořit o odsunu sudetských Němců.

Vzpomínky na odsun

Paní Marie Lomecká vzpomíná: „ Němci byli velice dobře informováni o tom, že k odsunu dojde a tak ti, co bydleli blíže hranic, z Dolní Vltavice, Mayerbachu a dalších, začali utíkat sami, převedli dobytek a odnesli spoustu pro ně cenného. Pak ale přišly odsuny organizované, pro nás Čechy to nebylo moc příjemné, sama jsem nikdy nešla ani kolem, protože, když jsem viděla ty staré lidi, jak odcházeli, každý s nějakou taškou na nádraží do Hůrky, bylo mi jich líto. My jsme si tu hrůzu také prožili, nebylo to sice na základě nějakého dokumentu, ale pod nátlakem, výhrůzkami a strachem a přece jsme je litovali. V Hůrce na nádraží se řadili a vagonem vozili do Krumlova“.

Na odsun vzpomíná i dnes již zesnulý František Novotný z Muckova: „Němci tušili, že budou odsunuti, ale kdy to bude, to nikdo nevěděl.Ještě večer před odsunem nebylo ani potuchy, ráno však přišel rozkaz, komisař oznámil, že do večera musí být všichni pryč. Samozřejmě, že se Němci s sebou snažili vzít co nejvíce věcí, spousty jídla a různé cennosti. Mnoho toho si však stačili různě poschovávat v domnění, že se pro to brzy vrátí.

Odváželi jsme je do Krumlova nahoru na nádraží, sám jsem se dvakrát točil s koňmi a se žebříňákem. V Krumlově museli nastoupit do řady a bylo jim nařízeno, že si s sebou mohou vzít jen to nejnútnejší a to co je jim nejmilejší a to ve váze 25 anebo 30 kg, to už si přesně nepamatují. Ostatní věci nad tuto hranici museli odevzdat do skladu. V tom okamžiku nastal velký zmatek, všichni se vrhli na žebříňák a snažili se z té spousty věcí vybrat to pro ně nejdražší. Je třeba říci, že měli velké množství zlata a stříbra.“

Dvě kapitoly z nedávných českých dějin skončily, nejdříve okleštění republiky a útěk Čechů, pak zase odsun nebo vyhnání Němců. Každopádně obojí je tragedie, která postihne vždycky jen ty bezbranné a nevinné, kteří by možná, nebýt politiků, žili dál, třeba s různými sousedskými sváry, vedle sebe.

1.12.2008

Když jsme dorazili do Horní Plané, rodiště Adalberta Stiftera, a očekávali, že tu už nebude ani človíčka, nemohli jsme uvěřit vlastním očím. Na temném, jen pár lampami osvětleném tržišti stáli lidé v pevně sevřeném zástupu jako neproniknutelná zeď. Přišli z daleka, z odlehlých vesnic a samot Šumavy a stáli zde hodiny a čekali trpělivě a disciplinovaně, aby slyšeli Konrada Henleina. /Z paměti Waltera Branda „Auf verlorenem Posten“ (Na ztracené vartě)/

Konrad Henlein

Čas zastavení

V dnešní uspěchané době často nemáme čas na to, abychom si udělali čas, pozastavili se a popřemýšleli nad tím, jak ten čas letí. Podstatné jméno čas se v našem životě skloňuje ve všech pádech, řada lidí stále nemá čas cokoliv stihnout. Bohužel ani vánoční čas mnohé nezastaví v ustavičném shonu, přestože by to mělo být období klidu, pohody, lásky i trochu nostalgie.

Čím je člověk starší, tím více si uvědomuje sílu vánoc, vzpomíná na vánoce svého dětství a mládí, protože „Nic neběží rychleji než léta“ jak praví básník.

Vánoce spolu s posledními dny roku je rovněž období bilancování a různých předsevzetí. Uplynul rok od doby, kdy jsem začal psát do Deníku a kdy jsem jen opatrně a zkusmo napsal první článku. Netušil jsem, že mě tento projev „chytí“ a článků bude přibývat. Snad jsem tím i trochu přispěl k propagaci své domovské obce Černá v Pošumaví, snad jsem i potěšil příznivce a milovníky historie, protože toto téma je mi v současné době nejbližší.

Českokrumlovský deník jako patriot odebírám a čtu denně a stále v něm nacházím mnoho inspirace pro sebe. Samozřejmě, že mnoho zpravodajských článků může člověk nalézt ve spoustě deníků, mnohdy i levnějších, v televizi a na internetu se dozvíme ty nejnovější zprávy, ale člověk si chce přečíst zejména, co se děje bezprostředně kolem něho. Především však se těším na Deník Ivana Hoffmana, na fejetony, zejména Milana Fridricha a Milana Markoviče a na články ostatních dopisovatelů – reportérů.

Proto zůstávám Deníku věrný a trávím s ním příjemné chvíle jako čtenář i jako „reportér“.

Přeji proto všem pracovníkům českokrumlovské redakce rovněž příjemná vánoční zastavení a mnoho úspěchů v nadcházejícím roce 2009.

A nakonec citát mého oblíbeného básníka Jiřího Žáčka: „Čas, že jsou peníze? Zkuste si uložit v bance mládí a vyzvednout si je po padesáti letech“.

23.12.2008

[Komentář Ivana Hoffmana](#)

**CO NA AKTUÁLNÍ POLITICKÉ DĚNÍ ŘÍKÁ NOVINÁŘ A ROZHLASOVÝ
MODERÁTOR IVAN HOFFMAN ?**

Nejenom adventní koncerty

Krásný vánoční čas bývá každoročně vyplněn i mnoha setkáními a vystoupeními, zejména dětí z mateřských i základních škol, které chtějí ukázat, nejenom, co se naučily, ale především potěšit v tomto téměř melancholickém období své nejbližší.

V Černé v Pošumaví je to především vystoupení na setkání se seniory, ale zejména vlastní program pro adventní koncert, který se každoročně konává v místním kostele, ovšem po zkušenostech, především z poměrně velké zimy v tomto stánku, se tento koncert letos odehrál v prostorách Obecního úřadu. Zde však již účinkovaly pouze děti, které navštěvují První soukromou základní uměleckou školu s.r.o. České Budějovice, která má pobočku právě v Černé v Pošumaví. Umělečtí vedoucí a učitelé hudby Naďa Rolčíková a Vladimír Rolčík, vyučují hudebně nadané žáky v celém lipenském regionu, od Horní Plané přes Frymburk až po Lipno n/ Vltavou. Vyučuje se na klavír, klávesy, zobcovou a příčnou flétnu, saxofon, kytaru, baskytaru i sólový zpěv.

Manželé Rolčíkovi vyučují žáky v oblasti Lipenska již deset let a za tu dobu vychovali nesčetné množství dětí, které se i později se svým talentem mohly uplatnit na různých školách. Tato soukromá škola učí žáky samozřejmě i základům rytmického a hudebního citění, v hudební nauce je seznamuje například s význačnými skladateli, připravují se na řadu vystoupení nejenom doma, ale i v Českých Budějovicích.

V Černé v Pošumaví v současnosti vyučují celkem sedm žáků, každého jednotlivě a zvláště ještě tzv. komorní trio, skládající se ze dvou fléten a kláves. Děti pak vystupují na veřejných koncertech v průběhu celého školního roku a většinou na všech kulturních akcích pořádaných obcí a ve spolupráci se základní školou.

Adventní koncert, který se v Černé v Pošumaví konal 19.prosince, bývá vždy jakýmsi vyvrcholením roku, pohlazením na duši všem přítomným i odměnou těm nejmenším hudebníkům, kteří se chtějí svým výkonem pochlubit. Proto jsme od nich letos slyšely básničky, sborově zpívané koledy a pak jednotlivě hrané vánoční písně od známých skladatelů i písně poněkud zlidovělé. Koncert se všem přítomným líbil, a nejenom děti se snažily, o vánoční idylku se postaralo i počasí, kdy ke stávajícím asi deseti centimetrům sněhu lehce přibýval další.

29.12.2008

Manželé Rolčíkovi, spolu s dětmi, které vyučují v Hudební škole, připravili pro přítomné pěkný vánoční zážitek

V Černé sledujeme také vývoj počasí

Před nedávnem jsme se rozloučili s rokem 2008, v němž si Obec Černá v Pošumaví připomenula 740 let od první písemné zmínky o svém vzniku.

V této souvislosti proběhly řádné oslavy při kterých došlo k oficiálnímu představení nového znaku a vlajky obce. Byla to jedna z nejdůležitějších a důstojných, kulturních akcí minulého roku. O oslavách toho bylo v tisku napsáno poměrně dost, rovněž i já jsem některé své články k tomuto výročí nasměroval.

V průběhu celého roku jsem pak měl možnost písemně zachytit i mnoho dalších událostí, které se v obci dařilo uskutečňovat, zejména pokud se týká oprav a rekonstrukcí, zejména obecního majetku.

Střed zájmu

Jako kronikář obce se snažím zachytit a postupně popsat veškeré významné události v obci, mezi které rovněž patří i sledování a vývoj počasí. A to je právě oblast o které bych se chtěl v tomto článku zmínit. Pro mnoho lidí je v současné době prioritou úplně něco jiného, žijeme v období hospodářsko-finanční krize, kterou určitě pocítí naprostá většina obyvatel. Počasí je přesto stále středem zájmu a téměř při každém rozhovoru na něj přijde řeč. Ve starých kronikách se kladl na počasí velmi velký důraz a často byl zápis v některém jednotlivém roce pouze o počasí. Nebylo divu, tenkrát, zejména v naší oblasti, kde bylo obživou převážně zemědělství nebo lesy, byli téměř všichni na počasí závislí.

Meteorolog amatér

V souvislosti s kronikářskou prací jsem začal amatérsky sledovat počasí v roce 1979, uplynulo tedy právě nyní 30 let. Za tu dobu mám nepřehledné množství záznamů o teplotě a ostatních důležitých meteorologických jevech, což vše zaznamenávám celých třicet let dennodenně. Moje rodina je poučená a pokud nejsem doma, zaznamenává vše ostatní člen rodiny. Znovu zdůrazňuji, že pouze amatérsky, nemám žádné přístroje, ale pro představu, jaký byl který den v onom roce v obci Černá v Pošumaví, to docela postačuje. Ostatně v Černé v Pošumaví je profesionální elektronicky řízená meteorologická stanice, patřící pod Český hydrometeorologický ústav České Budějovice, o kterou se zodpovědně stará pan Vladimír Rolčík a ta vykazuje výsledky dokonale přesné.

Z mých záznamů je možno například zjistit, že nejteplejšími roky byly 1994, 1995, 1997 a naopak nejstudenějšími 1980, 1981, 1982 a v posledních letech rok 2006. Vůbec nejteplejší měsíc byl červen 2003 a nejstudenější naopak leden 2006, čili nedávno.

Důležitost počasí

Pro naši obec, která je v současnosti vyloženě turisticko-rekreační, je důležité, jaké počasí panuje v letních měsících, neboť na tom závisí i činnost našich podnikatelů v turistice. Porovnal jsem červenec a srpen za celých třicet let a zjistil, že nejteplejší byly v letech 1994, 1992, 1991, řazeno sestupně. Naopak nejchladnější byly tyto měsíce v letech 1984, 1981 a 1980. Červenec a srpen roku 2008 byl dvanáctý nejteplejší, ovšem samotný červenec byl za celé období nejdeštivější.

Stejně tak porovná-li leden a únor pak nejteplejší byly tyto měsíce v letech 1995, 1994 a též v roce 2007, nejchladnějšími naopak roky 2006, 1982 a 1985. Leden a únor 2008 byly devátými nejteplejšími měsíci.

Co se týče celého roku 2008 pak byl ohledně teploty přesně uprostřed, na patnáctém místě a podle mých záznamů v tomto roce ve 107 dnech s různou intenzitou pršelo a ve 22 dnech sněžilo.

Třeskuté mrazy

„Vstupujeme do roku 2009 a ten má ohledně počasí rovněž své výročí. Před 80-ti lety byla 11. února 1929 naměřena zatím nejnižší teplota vzduchu v historii a to v Litvínovicích u Českých Budějovic, jejíž hodnota činila $-42,2^{\circ}\text{C}$. Kronikář obce Černá v Pošumaví, tehdy Schwarzbach, popisuje tuto zimu v kronice takto:

Strašná zima 1928/29 postavila všechny poslední zimy za posledních 150 let do stínu. Obrovské masy sněhu, které napadly od konce prosince do poloviny ledna zastavily veškerou dopravu. Pošta byla podle možností dopravována na saních se psím spřežením. To všechno by se bývalo lehce sneslo, kdyby nebyly tyto masy sněhu doprovázeny mrazy, které nabývaly na třeskutosti a asi 8 týdnů se stále klesající teplotou. V lednu bylo zaznamenána teplota -28°C až -34°C . Soužené lidstvo doufalo, že s koncem měsíce přijde oteplení, bylo ale počátkem února ve svých nadějích zklamáno velice. Jakoby chtěla svým zničujícím způsobem dodat větší důraz, nasadila zima ve dnech od 2. do 7. února teploty až -36°C , aby potom na masopustní pondělí nasadila své činnosti korunu s -41°C při nejostřejším severovýchodním větru. Co v těchto dnech zahynulo zvířat a ptactva je nepochopitelné. Srnčí, zajáci a koroptve byli téměř vyhubeni. Denně se nacházeli zmrzlí docela blízko lidských obydlí. V odborných kruzích bylo zdůrazňováno, že zvířata nebyla před lidmi plachá, bylo ji možno vidět za bílého dne žebrať o potravu u lidských obydlí. Školy byly z úřední moci zavřeny na 14 dní, protože děti nebyly schopny pro mrazy do školy dojít.

Železniční doprava fungovala velice nepravidelně, zpoždění 2 až 3 hodiny nebylo žádnou zvláštností. Veškerý automobilový provoz, který doznal silného vzednutí, byl úplně ochromen. Této době byl odpovídající provoz obchodů během masopustu. Zmrzlé pivo, špatná návštěva bálů.

Byly pořádány veřejné sbírky na krmivo pro ptactvo. Stejně tak byly vydány výzvy ke krmení zvířat. Četní návštěvníci bálů, kteří holdovali o masopustní neděli tanci, přišli v pondělí domu s omrzlinami. Jedna služka ze Staré Huti na jejich následky zemřela. Byla to smutná doba, která pro toho, kdo ji prožil, zůstane nezapomenutelná.“

O počasí by toho mohlo být napsáno mnoho, nechci končit svůj článek pesimisticky a doufám, že žádná taková zima nás letos, ani v dalších letech nečeká.

8. ledna 2009

Ukázky z denního záznamu počasí – teplota, srážky, sníh, bouřky a další – i v grafu

Na naší věži, hodiny běží

Kostel bývá většinou výraznou dominantou v obci a tak téměř každá obec dbá na to, aby tato sakrální stavba, vedle toho, že slouží k náboženským obřadům, byla i významným architektonickým a krajinotvorným prvkem.

Je proto věnována náležitá pozornost rekonstrukcím, opravám a úpravám těchto, dnes památných objektů.

P r a k t i c k ý v y n á l e z

Výrazným dekoračním prvkem na kostele jsou i věžní hodiny. Měly ve své době především praktickou funkci, protože byly často jediným zdrojem informace o čase, byly zdaleka viditelné a odbíjení hodin slyšitelné. Proto tyto hodiny většinou financovala obec, starala se o údržbu, obsluhu i opravy. Taková situace je i v obci Černá v Pošumaví, kde po dlouhá léta byla péče o věžní hodiny ve správě obce, ovšem starost o ně nebyla v dřívějších dobách na přiměřené úrovni.

Teprve posledních dvacet let jsou věžní hodiny v náležité péči, což je zásluha místního občana pana Františka Korčáka. Celých dvacet let prakticky denně, ovšem někdy i dvakrát za den, musí vyšlapat padesát točitých schodů, které vedou k místu, kde je umístěn hodinový stroj, který pak pravidelně natahuje a stará se o všechny potřebné opravy a údržbu.

Hodiny na místní věži pohání malosériový věžní hodinový stroj z roku 1901 z dílny pražského hodináře Ludwiga Hainze / viz obr./ . Tato firma byla založena v roce 1836 a obnovena v r. 1994, je rodinnou firmou a přímým pokračovatelem původní firmy.

Pan František Korčák vzpomíná na dobu, kdy před dvaceti lety začal. Tehdy se zajímal o to, proč hodiny na věži téměř sedm let vůbec nefungovaly a tak se sám přihlásil k tomu, že hodiny opraví a uvede do fungujícího stavu.

P ř e s n o s t n a d e v š e

Nebylo to však nikterak lehké, celý stroj byl zanedbaný, zrezavělý, v soukolí dokonce uražené zuby, místo kolem bylo pokryto vrstvou holubího trusu, na mnoha místech i stopy po střelbě na holuby. Přesto se mu podařilo vše vyčistit, vyvážit, ulomené zuby opravit, soukolí řádně promazat a uvést do chodu. Byl tehdy v pracovním procesu a tak prováděl opravy většinou po večerech, ale asi za dva měsíce mohl být se svou prací spokojen. Od té doby pak dbá na pravidelnou údržbu a především natahování hodin. To provádí speciální klikou, kdy postupně vytahuje tři velká závaží, která pak vydrží maximálně 36 hodin bez natažení, ale on to tak daleko dojít nenechá, spíše přichází pravidelně za dvacetčtyři hodin. Dbát je nutno též na to, aby kyvadlo kývalo správnou rychlostí, aby se hodiny nezpožďovaly nebo nepředcházely, což se občas i stane, zejména v zimním období.

Z á s t u p e

Samozřejmě, že člověk není stroj a tak i pan Korčák občas podlehl nemoci, ale zacvičil si pro tyto příležitosti svého vnuka, který ho v těchto případech dobře zastoupil. Stalo se mu též, že někdy zapomněl hodiny natáhnout, ale všímaví sousedé ho včas upozornili.

V letošním roce, kdy již věžní hodiny patří obci, neboť je přijala jako dar od Římskokatolické farnosti, bude na hodinách instalován elektrický pohon, který bude vyžadovat trochu jiné zaměření. Skončí dvacetiletá starost a péče o věžní hodiny ze strany pana Františka Korčáka. Obecní úřad mu za toto dlouhodobé působení děkuje a váží si jeho poctivé práce.

Věžní hodiny bude řídit elektronika – čas však bude stále stejný !

17.ledna 2009

František Korčák s manželkou

Původní věžní hodinový stroj

Připomínka výročí, které změnilo nejednu vesnici

Rok končící „osudovou“ osmičkou máme za sebou. Připomněli jsme si řadu, v historickém sledu jdoucích událostí, které měly ve své podstatě více negativního dopadu na několik generací našich spoluobčanů.

Ovšem ani současně probíhající rok nepřinesl v historii vždy jen to, na co by bylo možno vzpomínat v dobrém. Připomeňme si obsazení Československa v březnu 1939 a vyhlášení Protektorátu Čechy a Morava, ale samozřejmě těch událostí bylo mnohem více, třeba rok 1969. Snad to, co bylo špatné, zastíní v listopadu dvacáté výročí „sametové“ revoluce, zdá se však, že ani to nebude pro řadu občanů důvodem k oslavám.

S t o p s o u k r o m n í k ů m

Tento článek jsem však nasměroval k výročí jinému. Zanedlouho to bude šedesát let, přesně 23. února 1949, kdy byl přijat zákon o zemědělském družstevnictví, čímž začala postupná likvidace soukromých zemědělců a zakládání Jednotných zemědělských družstev / JZD/. Pro naprostou většinu rolníků na vesnici to byl ohromný zásah do jejich života i do vesnických vztahů. Pamatuji si na tuto dobu i z vlastní zkušenosti, při zakládání JZD v mé rodné vesnici mi bylo dvanáct let, což byl tehdy pro vesnické děti věk, kdy už byly do řady prací v zemědělství i do probíhajících událostí ve vesnici, poměrně dobře zasvěceny. Po problematických a velmi těžkých začátcích, se však tito vesničtí sedláci, kteří zde hospodařili po několik generací a svému „řemeslu“ rozuměli, propracovali postupně na slušnou úroveň, tak jako ve většině družstev v celé republice.

Jiná však byla situace v oblasti současného příhraničí, tedy například i v obci Černá v Pošumaví. Po odsunutých Němcích přicházeli s vidinou vlastní půdy, na základě přidělu, dosídlenci, kteří měli chuť a snahu hospodařit, i když někteří sedláky nebyli a onen potřebný vztah k půdě v nich nebyl zakotven. Hospodaření jim moc nešlo a tak nebylo divu, že podlehli různým slibům a nechali se přesvědčit o prospěšnosti společného hospodaření. Bylo však mnoho těch, kteří se vehementně vzpírali, hospodařili tak dlouho, dokud to jen pro ně bylo únosné. Dlouho se to však vydržet nedalo, stát jim určoval tzv. dodávkovou povinnost, kterou nakonec jen stěží byli schopni plnit. Na základě jejich dodávek pak stát přiděloval jednotlivým občanům potraviny na tzv. přidělový systém. Ten se však na zemědělce nevztahoval, na přiděl dostávali pouze cukr a to jen tehdy, pokud splnili předepsané dodávky.

T ě ž k é z a č á t k y

Postupně tak nakonec všichni do JZD vstoupili, někteří zase po čase vystoupili a pokud se neodstěhovali jinam, stejně se nakonec zase stali členy družstva. Začátky hospodaření však podle toho vypadaly. Již v roce 1949 vzniklo JZD na Muckově. Příímý účastník pan František Novotný mi již začátkem osmdesátých let vyprávěl jak družstvo prosperovalo. Cituji: „ Do družstva se nám vůbec nechtělo, pomalu jsme se začali stavět na vlastní nohy a najednou se toho máme vzdát. Není divu, že vznikalo plno hádek a svárů, nakonec se však družstvo založilo a ozimy jsme seli již společně. Moc nám to však nešlo, byli jsme zvyklí na to svoje, každý byl z jiného koutu republiky a najednou máme dělat dohromady. A tak se všelijak šidilo, kradlo, jen aby měl každý co nejvíce pro sebe. Vydrželo to tak jen dva roky a pak nutně muselo dojít ke krachu, funkcionáře zavřeli a vystěhovali, družstvo však pod jiným vedením pokračovalo, jenže stejně to všechno nakonec přešlo pod Státní statky“.

Ani v Černé v Pošumaví ,/ tehdy v Černé na Šumavě/ , buhvíjak dobře JZD neprosperovalo. Během jeho existence docházelo k nedostatkům, jak organizačního, tak ekonomického rázu. Vydrželo však až do roku 1960, kdy bylo převedeno do Státního statku.

Rovněž družstvo v Bližné po jednorozční existenci zaniklo, část členů přešla ke statku do Dolní Vltavice, někteří ještě soukromě hospodařili do roku 1956 a pak se připojili ke statku.

Kolektivizace zemědělství ve formě JZD se v této oblasti moc nevydařila, zemědělství zde pak bylo řízeno systémem Státních statků, které se postupně různými delimitacemi neustále měnily a rozšiřovaly svou působnost. Během dalších let docházelo ke specializaci, dělbě práce, kooperaci, rozvoji mechanizace a zvyšování produktivity a nakonec i přes řadu problémů, sehrály statky v této oblasti svou důležitou roli.

Navzdory násilnému uskutečňování politiky státu při združstevňování, která plně odpovídala totalitním praktikám, další vývoj však ukázal, že družstva byla nakonec schopna prosperovat a úspěšně se rozvíjet. Při připomínce tohoto, pro řadu zemědělců neblahého výročí, je možno však konstatovat, že zemědělci svou svědomitou a poctivou prací dokázali, že toto období nemusí být zařazeno v kategorii těch úplně špatných.

Černá v Pošumaví, Českokrumlovský deník, 30.ledna 2009

Propagandistický plakát a ilustrační dobová foto

Trend dalšího rozvoje obce by měl pokračovat

Politika uskutečňovaná na celostátní úrovni, prostřednictvím poslanců, senátorů a vlády, je většinou občanů vnímána poměrně negativně. Všichni dobře víme, co bývá hlavní příčinou a tak na základě těchto skutečností je politika považována za špinavou záležitost.

Mnohem bližší je nám však politika uskutečňovaná bezprostředně v našem okolí, v našich obcích, čili politika komunální. Zastupitelstva, která ji uskutečňují, jsme si mohli přímo vybrat a zvolit sami a přestože i zde existují rozdílné stranické názory, většinou se zastupitelé nakonec dohodnou a společně uskutečňují záměry, které přináší celkový prospěch obci.

Je to až na výjimky většinou všude stejné a tak z tohoto obrazu se nevytéká ani obec Černá v Pošumaví. Každým rokem se zde uskutečňuje řada akcí prospěšných pro obec a její občany, zejména je to vidět na obecním majetku, do něhož se investují nemalé finanční prostředky. Téměř všechny obecní domy již prošly důkladnou rekonstrukcí, jsou řádně zatepleny a především vytápěny jinými zdroji energie jako tepelnými čerpadly a peletkami.

Další modernizace

V roce 2009 má obec cíl opět realizovat další investiční akce. Ještě stále zbývá dost práce na rekonstrukci zbylého bytového fondu, bude pokračovat výstavba dalších chodníků, připravuje se důkladná úprava veřejného prostranství, rozšíření a oprava veřejného osvětlení a další.

Z několika hlavních akcí o které obec již několik let usiluje, je výstavba Domu pro seniory, výstavba rekreační zóny s tržnicí v prostoru pod panelovou restaurací, dále bude připravovat projektové zajištění pro výstavbu Sběrného dvora a kompletní revitalizaci zeleně v obci a osadách.

Další zajímavou akcí, pro kterou připravuje projekt ,by mělo být zateplení budovy Mateřské školy a její následné vytápění solárními panely.

Přestože obec každoročně hospodaří s přebytkem, jedná se o akce poměrně rozsáhlé, na které sama nemůže stačit, a tak potřebuje získat dotace, jejichž žádosti již na většinu akcí podala.

Doufejme, že i přes současně probíhající světovou krizi, se podaří některé, pro obec potřebné akce, uskutečnit.

10.2.2009

Záhady v historii Bližné

Poznávání historie bývá pro mnohého člověka nejenom zdrojem poučení, ale přináší i jakési uspokojení z poznaného, dá se říci i zábavu a je příjemným koníčkem.

V historických materiálech, kterými jsou bezesporu i kroniky, občas člověk narazí na některé záhady, případně taje a nesrovnalosti.

Kronikář, který zpracovává historii dané obce, ale samozřejmě, a hlavně, současnost, to je většinou historik amatér a události popsané ve starých kronikách přebírá jako fakt a nestuduje jejich pravost. Někdy však narazí na záhadu a rád by věděl, jak to vlastně bylo.

Jedna taková situace nastala, když jsem se probíral v kronice popsaným historickým vývojem obce Bližná, dnes osady Černé v Pošumaví.

Z á h a d n é r o k y

Bližná, jak uvádí kronikář, byla nejstarší vesnicí farnosti Dolní Vltavice a byla založena stejně jako ostatní obce na statku Mokrý, v t. zv. „mokerském újezdu“, královským purkrabím a kuchařským mistrem ,Hirzem z Klingerberku. Založení bylo potvrzeno králem Přemyslem Otakarem II. v roce 1268, má se však za to, že osídlení této oblasti bylo již mnohem dříve. Vždyť tudy přes vltavínský průsmyk procházela stará soumarská cesta a tak počátek osídlení mohl být proveden dříve než se uvádí v listinách.

Každopádně v onom ,pro celou obec Černou v Pošumaví památném roce 1268 ,daroval Hirzo všech 13 stávajících osídlení, včetně Bližné, klášteru Zlatá Koruna. Když pak v roce 1284 král Václav II., v r. 1348 císař Karel IV. a v r. 1384 král Václav IV. znovu tuto darovací listinu potvrzovali, vesnice Bližná tam uvedena nebyla. Čili od roku 1268 až do roku 1445, kdy se Bližná znovu v listinách objevuje, je oněch 177 let záhadných.

B y l a o p u š t ě n a ?

Byla Bližná opuštěna, jak uvádí někteří historici, nechávala se zpustnout a později přivést k rozkvětu?

Podle dalších však tomu tak nebylo, v těch dobách nedocházelo k žádným vážnějším nepokojům, stejně tak mohou být vyloučeny i vnější vlivy. Nelze si prý představit, že by se osídlenci, kteří museli provést ty nejtěžší práce při klučení lesa, vzdali svého osídleného místa.

Celkově převažují názory, že Bližná samozřejmě existovala stále a opuštěná nebyla, i když se připouští, že některé samoty byly opuštěny a pak ve 13.století došlo k většímu osídlení výlučně německými kolonisty.

P í s a ř j i p ř e h l é d l

Proč však nebyla v dalších potvrzovacích listinách Bližná uvedena, to se zase vysvětluje tím, že královský písař tuto osadu přehlédl při sepisování listiny a další písař tuto chybu pak převzal. Tehdejší písaři putovali s králem od jednoho hradu k druhému, k různým přehlédnutím docházelo, mnoho událostí bylo zaznamenáno až za mnoho let, anebo dokonce nebylo zaznamenáno vůbec.

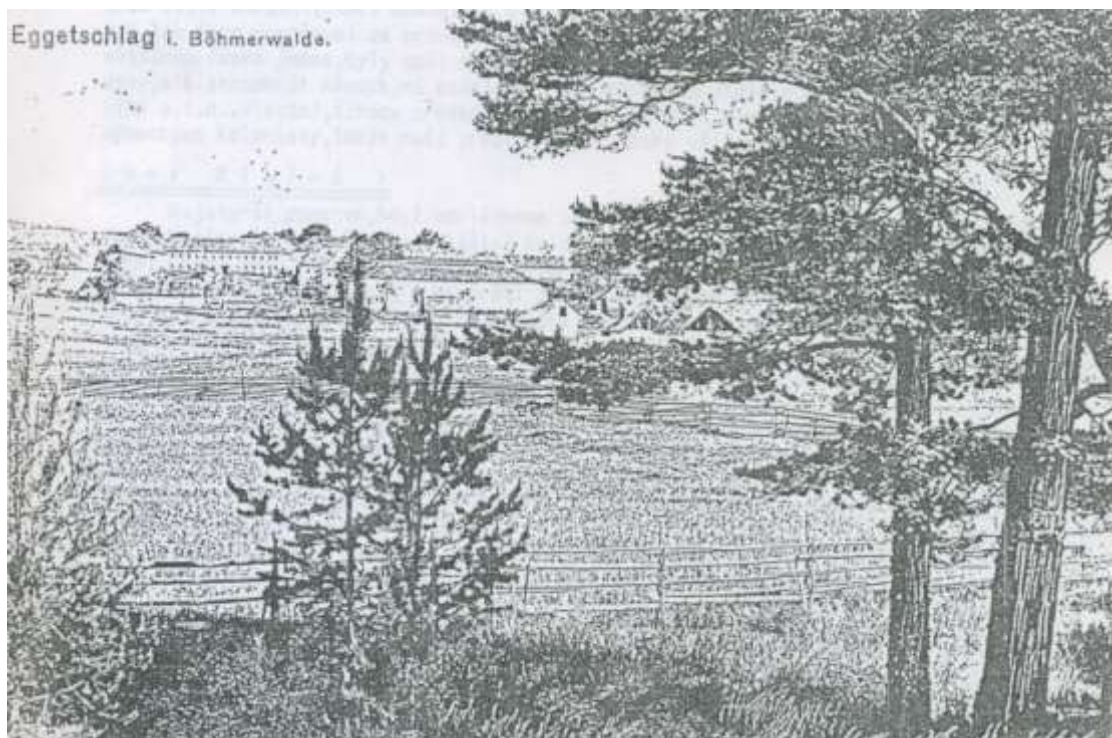
Každopádně se však Bližná představuje v roce 1268 českým jménem „Nablizmerch“ a pak v roce 1445 již dvojím česko – německým označením „Blyzny – Ekkartslag“. Poslední německé jméno vesnice je pak „Eggetschlag“.

(N e) v ý h o d n á p o l o h a

Bližná se pak v dalších stoletích rozvíjela, k čemuž přispívala její výhodná poloha právě na hodně používané soumarské cestě. To jí však na druhé straně vystavovalo všem nebezpečím v dobách válek, především v období třicetileté války, kdy obcí procházelo mnoho vojsk, která rabovala a loupežila, což Bližnou stálo mnoho obětí.

Řada informací o absenci Bližné v darovacích listinách v její téměř dvousetleté historii, by se dala zjistit i v urbářích uložených v archivu. Sám jsem se k tomuto zkoumání zatím nedostal, ale domnívám se, že řadou historiků i pracovníky archivu jsou dané urbáře dostatečně prozkoumány a že tito odborníci již mají na celou věc ujasněn ten správný náhled.

Českokrumlovský deník, 19.2.2009

Bližná kolem roku 1922

Demolice domů na Bližné počátkem sedmdesátých let 20.století

Svatý Jene z Nepomuku, drž nad námi svojí ruku...

/ titulek vypůjčen z pera K. H. Borovského/

Téměř v každém městě a obci se můžeme setkat se sochou sv. Jana Nepomuckého. Zdálo by se tedy, že je to socha všední, ale opak je pravdou.

Český patron

Sv. Jan Nepomucký patří mezi české zemské patrony a v období baroka byl jedním z nejuctívanějších světců u nás. Narodil se kolem roku 1340 v osadě Pomuk blízko Zelené Hory a také se podepisoval jako rodilý z Pomuku. Teprve údajně až po jeho kanonizaci bylo toto místo nazváno Ne – Pomukem. Po vysvěcení na kněze vystudoval právnickou univerzitu v Praze, získal titul bakaláře a později v Padově obhájil doktorát z církevního práva. V roce 1389 je pražským arcibiskupem Janem z Jenštejna jmenován generálním vikářem a časem se dostává do sporu s králem Václavem IV. Podle legendy prý nechtěl prozradit zpovědní tajemství královny Žofie a tak byl posléze mučen a zabit a jeho tělo svrženo do Vltavy. Při nálezů těla pak bylo spatřeno pět hvězd, kterou jsou dnes zobrazovány kolem hlavy světce a údajně ukazovaly, kde ve vodě leží jeho tělo.

Svatý Jan Nepomucký byl 19 března 1729, tedy před 280 léty prohlášen za svatého a od té doby je uctíván jako patron kněží a zpovědníků, poutníků a cestovatelů, ale i lodníků, vorařů, mlynářů a především jako ochránce před povodněmi. Proto byly jeho sochy umísťovány většinou na mosty.

Socha v Černé

Socha sv. Jana Nepomuckého stojí i v obci Černá v Pošumaví, historicky nejdříve byla výzdobou kapličky, která stála mezi kostelem a farou a když byla kaplička zbourána, přemístili sochu na vnější zeď původního hřbitova. Ovšem kovářský mistr Johann Tschunko považoval toto místo za nedůstojné pro světce takového formátu a navrhl přemístit sochu na most v obci, což se uskutečnilo před 100 léty v roce 1909 / viz obrázek /.

Zde byla socha až do poloviny sedmdesátých let minulého století, kdy v souvislosti s rekonstrukcí mostu byla přesunuta do výklenku kostela. Sv. Jan Nepomucký má držet v ruce kříž s Ježíšem, ovšem údajně v roce 1918 příslušníci české vojenské posádky část kříže a Ježíšovu ruku urazili.

Socha tedy takto poškozená vydržela až do roku 2007, kdy konečně došlo k její opravě a celkové rekonstrukci. Restaurátorská dílna Lukáše Hosnédla sochu demontovala a odvezla, a ta se po více jak dvousetleté existenci, dočkala konečně opravy.

Ve výklenku kostela v Černé v Pošumaví stojí nadále, ale na novém podstavci z přírodního kamene, kde je umístěn i atribut pěti hvězd. Celkové náklady na restaurování činily 133 tis. Kč, přičemž 70 tis. Kč bylo hrazeno z programu na záchranu kulturních památek Jihočeského kraje. Zbytek uhradila obec z vlastních prostředků, neboť tato chráněná kulturní památka je jejím vlastnictvím a vytváří část kulturního dědictví obce.

2.3.2009

Vzpomínka na kronikáře

Mottem tohoto článku by mohl být citát římského řečníka M. T. Cicera: „Zkušenosti ze života a poznatky z dějin jsou dobrou učitelkou života i světlem pravdy“.

Ten, kdo si tento citát vybral při sepisování historie i tehdejší současnosti Dolní Vltavice, byl kronikář, učitel, funkcionář a všestranně nadaný, charakterní a svědomitý člověk – František Nejedlý.

Teprve nyní, po dlouhých létech jsem se setkal s jím sepsanou pamětní knihou této dříve bohaté a prosperující obce Dolní Vltavice. Jeho zápisy jsou protkány důležitými morálními aspekty a zásadami, které on jako učitel na jednotřídce vštěpoval všem svým žákům.

Předával zkušenosti

Do Dolní Vltavice nastoupil 1. září 1951 do funkce ředitele, když předtím učil v obci Mokrá, rovněž náležející dnes k Černé v Pošumaví.

Dolní Vltavici, tuto tichou šumavskou vesničku na břehu Vltavy – jak sám popisuje – postupně poznával a sžíval se s jejím životem a stala se mu druhým domovem, kde trávil krásné a spokojené dny.

Po celou dobu svého působení zde, a jsem přesvědčen, že i v celém dalším svém životě, se řídil zásadami – žít a jednat tak, aby svůj čas nepromarnil, aby svůj život nežil nadarmo, ale pracoval tak, aby co nejvíce zlepšil své prostředí a připravil tak lepší život nejen sobě, svým nejbližším, ale celku vůbec. Tyto vysoce morální zásady předával František Nejedlý po celý život jako učitel mnoha generacím dětí, což byla jeho další zásada – předávat zkušenosti druhým, mladším, či méně zkušeným, aby jim se pak snáze a lépe žilo.

Jeho učitelská dráha začala hned po válce v roce 1945 a jeho role, jako každého tehdejšího učitele, nebyla nijak lehká. V těch letech musel učitel nastoupit tam, kam ho poslali a tak než se vlastně dostal do Dolní Vltavice, prošel téměř desítkou škol, kde vyučoval převážně děti rumunských reemigrantů, děti slovenské i rómské a ke všemu ještě všech pět ročníků v jedné třídě.

Poslání

Podle jeho zápisů v pamětní knize však bere toto učitelské povolání jako poslání, stejně tak je pro něho posláním i kronikářská práce. Při ní v závěru kroniky nabádá budoucí sepisovatele dějin – „nechť ruka kronikářova je vždy vedena nezištnou a obětavou láskou k obci“.

Při své třicetileté kronikářské práci jsem zaznamenal v novodobé historii celé obce Černá v Pošumaví nepřeborné množství osob, funkcionářů i učitelů, ale žádný na mě neudělal takový dojem jako František Nejedlý. V Dolní Vltavici působil pouhých tři a půl roku, od roku 1952 byl předsedou MNV, knihovníkem, zajišťoval putovní kino a další kulturní podniky v obci. Jako funkcionář úzce spolupracoval se závody v obci a celkově působil jako organizátor a pomocník v celé řadě obecních akcí. To všechno dělal s láskou a jak sám říká, bylo pro něho životním štěstím být učitelem v zapadlé vesničce na rodné Šumavě a učit a k dobrému vychovávat mládež.

Konec třicetileté éry

V roce 1955 odchází František Nejedlý na školu do Jaronína u Brloha a dále se naplno věnuje svému poslání. Štěstí mu však v jeho dalším životě příliš nakloněno není. Po třicetiletém učitelování je s ním rozvázán pracovní poměr, neboť prý, jako hluboce věřící

člověk, který pravidelně navštěvuje nedělní bohoslužby, nepůsobil dostatečně marxisticky na své žáky.

Porůznu tedy pracuje a teprve po roce 1990 je rehabilitován, zapojil se plně do veřejného života a především se vrátil ke své lásce – dějinám – kde se podílel na kronice obce Křemže. Jeho poslání skončilo v srpnu 2007, kdy se s ním jeho nejbližší, přátelé a ostatní příznivci rozloučili v křemežském kostele. Vykonal toho za svůj život mnoho a památka na něho a jeho práci zůstává i nám, pokračujícím v jeho kronikářském poslání.

2. dubna 2009

František Nejedlý – foto

Fr. Nejedlý s žáky Národní školy Dolní Vltavice

Budoucím

Obci Dolní Vltavici, jejím občanům a příštím generacím, předávám tuto pamětní knihu. Vážte si jí ! I když ne dílo zcela dokonalé, stálo mne přesto mnoho snaživé práce a drahocenného času. Milujte svou obec, krásnou Šumavu a svou vlast a mějte úctu k její slavné minulosti !

Vážte si kroniky, která vám líčí kus této minulosti ! Udržujte jí v čistotě a pořádku tak, jak jí předávám. Mějte jí uloženu vždy na vhodném a bezpečném místě.

Naši zástupci ve veřejném životě obce: dbejte, aby v zápiscích mnou započatých bylo nadále pokračováno. Nechť ruka kronikářova je vždy vedena nezištnou a obětavou láskou k obci.

A bude-li kdy obec zanikat, postarejte se o to, aby kronika byla včas předána na jiné vhodné místo - případně do okresního archívu.

V Dolní Vltavici, v květnu 1955

*František Nejedlý
kronikář*

Krátké velikonoční vzpomínání

Pohlédneme-li nazpět do našich i světových dějin, vidíme, že vlády se mění poměrně často, světové krize přichází rovněž v řádu několika desetiletí, ale velikonoce jsou stále, pravidelné a neměnné.

Žádná krize ani přeměny vlád nemohou zastavit jejich nástup, jsou tady, ony svátky radosti a naděje, svátky jara, kdy se příroda probouzí po dlouhé zimě k svému životu.

Ovšem velikonoce jsou především svátky křesťanské, původně však vycházející z židovské slavnosti pesach – uchránění -, na počest vysvobození Židů z egyptského otroctví.

V křesťanském pojetí se jedná o oslavu Kristova zmrtnýchvstání, což je provázeno množstvím zvyků a rituálů, které se v poněkud pozměněné podobě uchovaly až dodnes.

Velikonoce jsou vyvrcholením čtyřicetidenního postního období, přichází po masopustu a začínají Popeleční středou. Pak následují jednotlivé postní neděle s příslušnými názvy – Černá, Pražná, Kýchavná, Družebná, Smrtná a Květná. Staré zvyky zejména v oblasti oblékání, přípravy jídel a různých konaných prací se v dnešní době jen sporadicky dodržují, snad jen Smrtná neděle je známa vynášením Smrtky, Morany a její hození do vody na znamení rozloučení se zimou.

Po Květné neděli již začíná poslední postní týden – Modré pondělí, Šedivé úterý a Škaredá středa, kdy Jidáš zradil Krista, škaredil se na něho.

Další dny- Zelený čtvrtek, Velký pátek a Bílá sobota jsou snad již pojmy známé i dnešním generacím, které již ve většině nejsou vychovávány a vedeny v duchu křesťanství.

Vyrůstal jsem v době, kdy tyto svátky byly skutečně slaveny křesťanským způsobem. Od Zeleného čtvrtka jsme my školáci měli již prázdniny a začínala nám povinnost nejen obcházet rodnou vesnici s řehtačkami, ale především navštěvovat bohoslužby a v kostele stát pěkně v popředí.

Do kostela jsme docházeli do dva kilometry vzdálené vesnice a s námi téměř všichni dospělí, jen málokdo zůstal doma. Náboženství byl tehdy povinný předmět a velebný pán dbal vždy na to, aby nikdo kostel nevynechal. Měli jsme rovněž povinnost klečat u Božího hrobu, kde jsme se po dvojicích vždy po hodině střídali.

Obcházení s řehtačkami začínalo na Zelený čtvrtek v poledne, pokračovalo večer, na Velký pátek třikrát a na Bílou sobotu ráno naposledy. Jestliže jsme předtím procházeli vesnici jednou trasou, v sobotu jsme museli zavítat ke každému stavení a všude recitovat, či zpívat veršované říkánky. Moje vesnice, ještě tehdy, kdy nebylo JZD / v roce 1949 – 1953/, se stále dělila na sedláky a

chalupníky a podle toho se také naše říkánky lišili. U malých rolníků a chalupníků jsme říkali krátkou báseň a na konci jednou zařehtali, u větších sedláků byla báseň delší, řehtání dvojitě a u těch největších, později nazývaných kulaci, jsme říkali verše oboje a zakončovali trojitým řehtáním. Bylo to tak zavedeno, nikdo se nad tím nepozastavoval a nikoho to nepohoršovalo. A my jsem to zpívali rádi, vždyť jsme si, především od velkých sedláků, odnášeli mnoho dobrého z jejich spižiren, což jsme si pak u nejstaršího z nás po skončení rozdělávali.

V neděli hned po ránu se znovu šlo do kostela a teprve pak se připravovala velikonoční vajíčka, především se malovala z přírodních zdrojů. V pondělí velikonoční jsme chodili vyšlehat všechna děvčata ve vsi, a dostávali od nich vajíčka, kraslice, jako odměnu.

Velikonočních zvyků v mém mládí bylo poměrně hodně a týkala se jak domácích zvířat, tak polností, jídla a nelze je v krátkém připomenutí všechny popsat.

Teprve později se postupně křesťanské pojetí velikonoce vytrácelo, velikonoční zvyky se často „smrskly“ na pouhé obcházení všech domácností na velikonoční pondělí, s cílem „vykoledovat“ si co nejvíce vajíček, cukrovinek, peněz a především se náležitě posilnit alkoholem. Jako koledníci chodí i děvčata a někteří jdou i dvakrát na stejné místo.

Běh života směřuje stále kupředu, pokrok nelze zastavit a nostalgické vzpomínání je pro řadu lidí jen úsměvnou historkou. Přesto bych si přál, aby lidé v dnešním uspěchaném a morálně narušeném světě měli alespoň trochu času popřemýšlet o křesťanském smyslu velikonočních svátků.

8.4. 2009

Hledá se lék na krizi

Snad tisíce politiků a ekonomů řeší a vymýšlí způsoby jak krizi čelit.

Krize – zřejmě nejfrekventovanější slovo současné doby. Veškerá média chrlí denně zprávy z celého světa o tom, jakým způsobem se jednotlivé státy a postupně i podniky s touto hrozbou vyrovnávají. Slovo krize pochází z latiny a znamená obrat ve vývoji, značí, že nastala nesnadná a obtížná situace. Současná hospodářská, či ekonomická krize může být opravdovou hrozbou, nenajdou-li se včas možnosti, jak ji omezit a zastavit.

Nejsem v této otázce odborník a vůbec si neosobuji právo do problematiky hovořit, natož ještě potřebné postupy navrhopvat, od toho jsou zde mnohem fundovanější osoby.

Zaujal mě však názor jednoho internetového diskutéra, který problém současné krize porovnává s problémem „Co bylo dřív, vejce nebo slepice?“.

Posuďte sami: „Krize znamená, že lidé nemají práci. Lidé nemají práci, protože firmy propouštějí. Firmy propouštějí, protože mají finanční potíže. Firmy mají finanční potíže proto, protože nemají odbyt. Firmy nemají odbyt proto, protože zákazníci nenakupují. Zákazníci nenakupují proto, protože nemají finanční prostředky. Zákazníci nemají finanční prostředky proto, protože nemají práci. Práci nemají proto, protože firmy propouštějí.... ..“.

Slovo krize je skutečně velmi často skloňováno téměř ve všech pádech. Je totiž ještě mnoho různých krizí, třeba vládní, která je svým způsobem nyní i u nás, dále jsou krize ekologické, společenské, energetické a mnoho dalších.

Právě před třiceti léty, v roce 1979 proběhla krize energetická, nebo také ropná. Přestože jsme byli součástí sovětského bloku a tvrdilo se, že ten nás uchrání od všech takovýchto krizí, protože ty probíhají pouze v kapitalismu, nestalo se tak. Svržení íranského šáha znamenalo prudký nárůst cen ropy a svým způsobem se to projevilo i u nás.

Od 8. ledna 1979 nastala v celé republice velmi nepříznivá situace v dodávce elektrické energie. Byl vyhlášen 15. energetický stupeň, který znamená zastavení výroby ve všech průmyslových závodech, tehdy to bylo na týden, do 15. ledna. Kvůli nepříznivé situaci v dodávkách uhlí, byly od 8. ledna do 29. ledna vyhlášeny mimořádné školní prázdniny. Československá televize vysílala pouze na prvním programu a to až od 20.30 hodin. Upravovala se pracovní doba v nevýrobní sféře, především se posunul její začátek, upravovala se prodejní doba v potravinářských a později i průmyslových obchodech. Důsledkem krize bylo i zvýšení cen benzínu, elektřiny, plynu a uhlí o 50%.

Energetická krize si vynutila i zavedení letního času, k čemuž tehdejší Československo přistoupilo jako dvanáctá země Evropy, od 1. dubna 1979. Pokud jde o letní čas, nebyla to žádná novinka, již v Rakousku – Uhersku a některých evropských zemích byl letní čas zaveden v roce 1915. Za druhé světové války se k němu vrátil Adolf Hitler, který jej zavedl od dubna 1940.

Je tedy vidět, že krize, která se dostaví, může přinést skutečně nebývalé problémy pro většinu obyvatelstva. Pokud odborníci naleznou a vyřeší problém, může se přesto stát, že jeho příčina bude jen velmi těžko odhalena. Nezmění-li se současná morálka lidské společnosti, v mnoha případech protkána intrikami, podrazy, nenávisť a dalšími, ne zrovna kladnými vlastnostmi, budeme v brzké době čelit krizi společenské, která může mít mnohem horší následky pro celé lidstvo.

20. dubna 2009

Slet čarodějnic v Černé v Pošumaví

Rád se zabývám historií a snažím se získávat stále nové poznatky z dějin nejen našeho regionu, ale především své domovské obce Černá v Pošumaví.

Historie obce je bohatá a tak i poznávání tradic, obyčejů, různých rituálů a zvyklostí, které se předávají z generace na generaci, k ní přirozeně patří.

Jednou z tradičních akcí, které se především na vesnicích stále udržují, je pálení čarodějnic. Probíhá v noci z 30. dubna na 1. května a ona noc, která se též nazývá Filipojakubská, byla vždy pokládána za magickou. Lidé věřili, že tuto noc se slétají čarodějnice na svůj sabat, že očarovávají lidi i zvířata, stejně tak věřili, že se otevírají jeskyně a různé sluje, aby vydaly svůj poklad.

Tradice se vytrácela

Dnes už jen na málo místech lze vidět to pravé, originální pálení čarodějnic, kdy se na konci vesnice, většinou na vyvýšeném místě vystavěla hranice, kam se přinášelo z domova veškeré haraburdí a zde se spalovalo. Děti měly nasmolená nebo jiným hořlavým materiálem napuštěná košťata, která se pak vyhazovala co nejvýš a co nejdál. Takové bylo i mé mládí v mé rodné vesnici.

V Černé v Pošumaví, kde se po válce vyměnilo veškeré obyvatelstvo, neměl tento zvyk svou tradici. V obecních kronikách není ani zmínka o čarodějnicích a rovněž jediná pamětnice, která žila před válkou na Jestřábí, paní Marie Lomecká z Hůrky, mi potvrdila, že Němci tento zvyk neznali a nikdy se zde nic takového neprovádělo.

Noví osídlenci obce po čase začali tuto tradici uplatňovat, ovšem postupem doby se vše stalo politickou akcí, která probíhala pod patronací Národní fronty, případně v osadách byl garantem Občanský výbor.

Oficiálně byl slaven t. zv. Oheň vítězství a to vždy 8. května v předvečer státního svátku osvobození republiky. Tomu předcházela lampionový průvod, který procházel obcí a byl zakončen v prostoru autokempu Svazarmu, kde byl po proslovu místního představitele, onen oheň zapálen.

Teprve v posledních letech byl učiněn pokus nejenom tradici obnovit, ale přinést v poněkud jiné, pozměněné podobě. U zrodu nového tradičního pojetí pravidelného sletu čarodějnic, ale i čarodějů, stála manželka současného starosty obce ing. Jana Voldřichová, která je duší i mozkiem celé akce i nadále.

První dáma je vzorem

Možná, že většina lidí neví, že existuje Obecně závazná vyhláška č. 1/ 2007 O bezpečnosti létání na košťeti, vydaná Federací čarodějnic. Zde se v základním ustanovení praví, že čarodějnicí rozumíme inteligentní bytost ženského pohlaví, atraktivního zevnějšku a příjemného chování, která ovládá let na košťeti. Všem těmto atributům naše „první dáma“ odpovídá a tak není divu, že k této akci přitáhla téměř veškeré děti a dorost, které se právě v tento podvečer dokonale vyřádí, zejména, když je zajištěna, někdy živá, někdy reprodukováná hudba.

Nechybí ani májka

Součástí sletu čarodějnic je samozřejmě i stavění obecní májky. Rovněž i zde z hlediska historického pohledu, nebylo stavění májky v tento den u našich předchůdců známo. Májka, tak jak ji známe, se stavěla v sobotu před svatodušní nedělí, což je padesátý den po velikonocích a svátky byly označovány jako Letnice, Svatodušní svátky, či Soslání Ducha svatého.

V Černé v Pošumaví se tyto dvě společné akce konají pravidelně na nádvoří hasičské zbrojnice, kde nejenom výstavbu májky a postavení vatry, ale i následné občerstvení pro každého návštěvníka, zajišťují chlápci z místní jednotky dobrovolných hasičů.

Lze si jen přát, aby tato novodobá tradice pokračovala nadále, a časem, tak jako mnoho jiných, nezanikla.

29. 4. 2009

Zapojily se i mé vnučky – dvojčata Zuzana a Klára Šabatkovi

Dominanta, která velmi proslavila Černou v Pošumaví, pomalu zaniká

Několik generací školáků nacházelo v učebnicích vlastivědy, zeměpisu, případně v atlasech nerostného bohatství, poznatky o tom, že největší naleziště grafitu jsou v jižních Čechách, v okolí Černé v Pošumaví.

Ložiska zde byla objevena v roce 1767, ovšem tuha tehdy ještě nebyla uvedena v báňském právu a patřila tak majitelům pozemků, což byli hůřečtí sedláci. Začátek těžby se datuje rokem 1812 a největšího rozmachu bylo dosaženo na přelomu 19. a 20. století, kdy po několik desetiletí patřily zdejší doly k nejvýznamnějším světovým producentům a exportérům grafitu. Za první století své existence vytěžily tuhové závody 6 000 000 q suroviny.

Doly zatopilo Lipno

V roce 1940 byly vytěžené doly zrušeny a v roce 1958 zatopeny Lipenskou nádrží. Pokračovalo se pak v těžbě na Bližné, nejprve v letech 1954 – 58 na tzv. Staré jámě a jámě Barbora, které však byly vyhloubeny ve středu ložiska a bránily využití dalších zásob. Proto byla vyhloubena nová jáma Václav, kde začala těžba v roce 1964 a přes mnoho problémů, především s průvaly vod, pokračovala těžba až do roku 1998, kdy došlo k zániku.

Kvalitní podzemní vodu začíná komerčně využívat soukromá firma v roce 1997, která se rovněž po skončení těžby stává majitelem celého areálu.

O tom, že zde býval čilý dennodenní hornický ruch svědčí již pouze těžní věž a pomalu chátrající objekty. Ovšem ani to již dlouho trvat nebude, báňský úřad ve svém plánu zajištění jámy Václav počítá již od roku 2006 s jeho likvidací. Ta se právě v těchto dnech uskutečňuje, což provádí na základě veškerých povolení, výběrovým řízením vybraná firma z Kutné Hory.

Věž bude vystavena

Veškeré podzemní zařízení zůstane nadále v chodu, voda se bude stále stáčet, lezný komín zůstane přístupný, budou se i nadále odčerpávat zbytkové důlní vody. Těžní věž, která byla až dosud známkou toho, o čem se psávalo v učebnicích, bude postupně zbourána a na místě bude pouze železobetonový poval, aby byl důl stále provětráván.

Dobrou zprávou pro nás všechny, kteří budeme přece jenom nostalgicky na tuto dominantu vzpomínat, je

to, že těžní věž nebude zničena a rozřezána na staré železo, ale po dohodě s Grafitovým dolem v Českém Krumlově, bude rozebrána, převezena a vystavena ve skanzenu dolu.

Známky toho, že se v okolí Černé v Pošumaví těžil grafit, najdeme nyní již jen v historických dílech, částečně zatím ještě i v terénu, jako viditelné pozůstatky po bývalé důlní činnosti.

ČkDeník – 9. května 2009

Šlechtic, černý baron, rybář či emigrant

Ještě mnohá dalšími přívlastky se může „honosit“ příslušník jednoho významného šlechtického rodu - Kryštof Kolowrat Krakowský - Libštejnský, který před 45 léty krátce žil a pracoval i v Černé v Pošumaví.

Z internetových stránek se lze dozvědět, že kořeny rodu Kolowratů sahají historicky až k samému jádru českého státu. Jejich orlice je doložena již k roku 1205 a stala se znamením všech spřízněných větví Kolowratů. Jejich rodovým heslem bylo „Věrně a stále“, což, až na několik výjimek, dodržovali vůči Bohu, panovníkovi, své zemi, ale i ve vztahu k ženám. Zakladatelem, který vydobyl slávu rodu, byl však až Albrecht Kolowrat / 1347 – 1391/. Kolowratové hráli významnou roli v české historii i politice a zastávali poměrně významné funkce v zemi.

Kryštof Kolowrat, narozený v roce 1927, studoval lesnickou školu v Písku a později v Trutnově, kde se zúčastnil v únoru 1948 demonstrace proti nastupující moci. Byl za to, těsně před maturitou, vyloučen ze školy, zatčen a poslán k PTP / pomocné technické prapory/. Po návratu byl zaměstnán jako dělník v lese, v tkalcovské továrně, v roce 1953 byl znovu zatčen za protistátní činnost a skončil v dolech, odkud ho vysvobodila amnestie v r. 1954. V dalších letech až do roku 1968, kdy nuceně emigroval do Rakouska, pracoval opět v různých profesích, přičemž od roku 1964 bylo jeho působištěm rybářské oddělení v Černé v Pošumaví. Zde nastoupil jako technik a byl pověřen výstavbou pstruhařství, v dalším období pak s kolektivem ostatních techniků pomáhá budovat pstruhové rybníčky, líheň a celkově se postupně pstruhařství rozrůstá a zvelebují. Kolektivu je v roce 1966 udělen titul BSP / brigáda socialistické práce/, jehož členem je paradoxně i Kolowrat. Celý tehdejší kolektiv rybářů ho vnímal jako každého jiného zaměstnance, o jakémkoliv titulování nemohlo být ani řeči. Ostatně on sám si na to nepotrpěl a jakoukoliv manuální práci nepovažoval za nic ponižujícího.

Ze strany spolupracovníků se ani nelze divit, již v roce 1918 byly šlechtické tituly zrušeny a v pozdější době byla šlechta vnímána spíše jako něco cizího, nepřátelského a na společnosti parazitujícího. Ony předsudky v nás v určité míře zůstávají stále a míváme všelijaké pocity, zejména nyní při restitučním navrácení majetku šlechtickým rodům.

V této souvislosti si dovolím malou odbočku do svého rodného kraje. V obci Dírná na Tábořsku jsou majiteli zámku již přes 400 let Wratislavové z Mitrovic. Velmi dobře jsem znal posledního příslušníka Maxmiliána Oswalda Wratislava, který po únoru 1948 rovněž pracoval v různých profesích, převážně však jako řidič Tatry u Státních lesů. Mezi lidmi byl však „Maxí“ velmi oblíbený a prakticky celou socialistickou éru ho většina starších lidí oslovovala „pane hrabě“. Zde tento vztah k příslušníku šlechty, měl jinou podobu.

Kryštof Kolowrat po emigraci do Rakouska zůstal věren svému poslednímu působení v Černé v Pošumaví a založil pstruhárnu, z níž postupně vytvořil prosperující rodinný podnik.

Po navrácení po roce 1989 do republiky uplatnil restituční nároky a bylo mu navraceno mnoho hektarů půdy, rybníků a lesů na Rychnovsku a vedle několika malých zámečků i jeho rodinné sídlo v Rychnově nad Kněžnou. Při jednom rozhovoru s ním, řekl, že na hraběcí titul si nepotrpí, ale zato se hrdě hlásí k tomu, že je baron – černý baron.

Před deseti léty, v prosinci 1999, Kryštof Kolowrat, jehož působištěm byla i Černá v Pošumaví, zemřel. Péči o rodový majetek převzal jeho syn Jan Egon Kolowrat – Libštejnský.

22. 5. 2009

Kdyby mohly památky vyprávět

Prjíždíte-li do Dolní Vltavice, dnešní osady obce Černá v Pošumaví, nemůžete minout, přibližně 200 m před vjezdem do osady, význačnou kapli s dvěma krásnými lípami.

Barokní kaplička spolu s lípami jsou zapsány v seznamu památek chráněných státem a během své existence toho zažily opravdu hodně. Vedle kaple nechal Obecní úřad Černá v Pošumaví postavit informační tabuli, z které je možno se dozvědět potřebné základní údaje. Uvádí se, že kaple byla postavena v roce 1648, těsně po třicetileté válce, stejně tak jako obě lípy. Ovšem žádné podstatné písemné doklady o vzniku nejsou známy. Ústním lidovým podáním mělo prý na místě kde stojí, dojít k jakési válečné události, kterou připomínalo pohřebiště a boží muka / Marter/. To by odpovídalo třicetileté válce, konkrétně švédským vojskům, která v této oblasti operovala a zdejší kraj poměrně značně drancovala.

Přidělování losem

V roce 1995 uvedl v časopise Glaube und Heimat k tomuto tématu článek Johann Studener, který do české verze přeložil Jan Mareš. Zde se uvádí, že stáří kaple by bylo možno určit postupem kolonizace a pomístních jmen. Koncem 14. století si patnáct zakladatelů vsi, mezi které patřil i rod Studenerů, rozdělilo pozemky společné obecní pastviny, která navazovala až k vrchu „Marterberg“. V 15. století pak byla rozdělena a vznikla zde orná pole přidělovaná jednotlivým sedlákům losem /Marterlüss/, což prý předpokládá existenci nějakých božích muk už před dělením pozemků a znamená, že kaple byla postavena již dříve, zřejmě za časů husitských, kdy se zde konaly nájezdy husitů na sousední obce v Rakousku.

Bez ohledu na tato tvrzení zůstaneme u verzí kronikářů, kde se uvádí, že to byl onen

rok 1648 a stavbu financoval majitel domu čp. 26 pan Stiny, tehdejší starosta.

Dům čp. 26 byl po třicetileté válce v majetku Thomase Pfeffera, jehož rodinu podle pověsti proklela jedna cikánka tak, aby se jí v budoucnu nenarodil žádný mužský potomek. Tehdy prý kojila před stavením své děcko, prosila o trochu jídla pro sebe a dítě, ovšem hospodyně ze stavení „Stiny“ na ní

poštvala psa. Cikánka pak ve strachu o dítě vyřkla onu kletbu. Skutečně pak došlo k tomu, že mužský potomek nebyl, dědictví bylo drženo ženskou generací a v onom roce nechala kapli vystavět tehdejší majitelka hospodářství „Stiny“.

Lípy po obou stranách kapličky byly podle další verze vysázeny skutečně až po třicetileté válce jako poděkování za ukončení válečných hrůz a nastolení míru a byly nazývány „mírové“.

Poděkování

Jelikož původní kaple byla dřevěná, zub času postupně začal hlodat a protože hrozilo zhroutilí, byla kaple přestavěna na zděnou. To prý financovala Justina Reidinger / na tabuli nesprávně uvedeno Teininger/ v roce 1753 jako poděkování za zázračné vyléčení z choromyslnosti.

Kaple měla mezi dolnovltavickými farníky své důležité poslání, byla řádně opatrována a ošetřována a značná pozornost byla věnována vnitřnímu vybavení. Zde byl oltářní stůl s krucifixem, dva svícny a obětní miska, to vše ze stříbra. Na stěnách visely obrazy Narození Páně a Ukřižování, které darovala Katarína Watzlová z čp. 26, rovněž řečená „Stiny“.

V roce 1935 byl obnoven kryt střechy zinkovým plechem, což provedl klempířský mistr Alois Sonneberger z Vyššího Brodu. O osudu kaple během světové války není žádná zmínka, ovšem dalších celých 45 let byla kaple mimo veškerý zájem. Hned v roce 1946 byla údajně vypáčena a zcela vyloupena místním politickým komisařem.

Inovace kaple

V r. 1975 byla i svědkem přistání vrtulníku s americkým pilotem Barry Merkerem, který měl naložit čekající uprchlíky z tehdejší NDR, ovšem při svém druhém, opakovaném přistání došlo ke střetu s pohraničnický na „Hlásce“ u Dolní Vltavice a akt se zcela nepovedl, jak byl naplánován.

V roce 1981 prý dostali pohraničníci rozkaz strhnout pomocí lan kříž ze střechy kaple, což se však nepovedlo, kříž se pouze ohnul a lana praskla.

Teprve v roce 1993 sejmul onen kříž další z generace, Willy Studener, kapli pak nechal Obecní úřad Černá v Pošumaví celkově opravit a střechu pokrýt měděným plechem. Interiér dnešní kaple zdobí po obou bočních stranách původní barokní malby, jejichž restaurování se uskutečnilo v r. 2000.

V r. 2003 byl ze dna lipenské přehrady vyzdvížen památný kámen, který stál původně u kostela v Dolní Vltavici a pak byl zatopen. Spolu s kovovým křížem byl pak instalován v prostoru této kaple.

Ovšem v roce 2008 byl celý tento kříž přenesen dolů do Dolní Vltavice, kde je součástí nově vybudovaného velmi vkusně upraveného prostranství osady.

Kaple „Stiny“, která je připomínkou bohaté minulosti nejen Dolní Vltavice, snad zažije v dalších létech takovou pozornost a péči, jaká jí opravdu přísluší.

Českokrumlovský deník, 1. června 2009

Vnitřek kaple Stiny a informační tabule

Letošní Léto v Černé v Pošumaví začíná už o nadcházející sobotě

V roce 2001 začaly v obci Historické slavnosti, jejichž obsah se postupně vyvíjel. Za tři roky se poprvé začalo tzv. Léto v Černé v Pošumaví, jehož součástí až do dnešní doby jsou různé formy kulturního vyžití během letních měsíců.

Na různých místech obce vystupují různé hudební skupiny, především jsou vedle filmových představení v Letním kině konány pohádky pro děti.

Loňský úspěch

V roce 2008, kdy obec oslavovala své 740 výročí založení, byla uspořádána téměř celodenní slavnost pod velkým pivním stanem s dechovkou i s jinými hudebními žánry, která měla velký ohlas. Proto i v letošním roce je, právě jakýmsi předskokanem celého Léta v Černé v Pošumaví, podobná slavnost pod pivním stanem v sobotu 27. června.

Dovolil jsem si k této události tentokrát poněkud zaveršovat, což mi jistě čtenáři prominou.

Veršovaná pozvánka

Myslím, že je občas nutno, odhoditi starosti, nemělo by nám být smutno, vždyť k nám zase přicházejí se Slavnostmi radosti, ať se každý po svém baví, s Létem v Černé v Pošumaví.

Pod tím velkým pivním stanem, v centru naší obce, od dvou hodin do půlnoci, pojedou se s kopce. Škola, školka, rovněž zuška, připravily si svůj program, po něm pak už nastupují, dechovka a country, vše zakončí hudba tvrdší, to již budem rozproudění a mnozí trochu prudší.

Občerstvení zajištěno, též prodejní stánky, každý si zde na své přijde, místní i ti cizí, hlavně ať počasí vyjde, to je naší vizí. Začátek však obstarají, od půl jedné v kostele, výborné pěvecké sbory, z Rakouska a Moravy, a tak zveme všechny lidi, co se rádi baví, sejdeme se v sobotu, v Černé v Pošumaví.

23. června 2009

Několik členů naší rodiny na slavnostech

Rodinná farma čerpá z bohatých zkušenosti našich předků

„Šumavská krajina je moc pěkná a i když je zde menší lidnatost a krajina má svou krásu, stále je možno něco doplňovat a zkrášlovat“.

Citoval jsem slova majitele rodinné ekologické firmy – Farma Milná, s.r.o.

Tato firma, působící v oblasti Lipenska, se snaží hospodařit tak, aby veškeré zásahy, které provádí, byly co nejšetrnější k přírodě, hodlá stavět na zkušenostech našich předků, kteří brali ohled na přirozený koloběh v přírodě, čili hospodařit s kladným vztahem ke všem přirozeným hodnotám.

Ve firmě vytváří chovaným hospodářským zvířatům podmínky, které odpovídají jejich fyziologickým a etologickým potřebám a zajišťují jejich zdravý růst, vývoj a reprodukci.

Kvalitní péčí o chovaná zvířata plní i ekologickou funkci, jelikož ekologické maso může výhodně zpeněžovat a získávat tak zpět do koloběhu výroby prostředky na další kvalitní péči.

Firma se však vedle potřebné výroby hovězího masa zabývá dalšími možnostmi jak zvelebit a zkrášlit zdejší krajinu. Na základě projektu na obnovu a diverzifikaci krajiny hodlá postupně obnovit bývalé aleje, staré cesty, které spojovaly původní osady.

V letošním roce přistoupí k výsadbě původních druhů ovocných plodin, které jsou vhodné pro tato stanoviště. Jedná se především o staré krajové odrůdy jabloní, hrušní, třešní i švestek. Jakmile bude tato obnova provedena v oblasti Milné, hodlají totéž uskutečňovat na Malšínsku, kde má firma rovněž své pole působnosti. Zde mimochodem obnovili v uplynulém období dva rybníky v oblasti Větrné, u rybníka zvaný Ostrovní vysázeli podél hráze porost buků, čímž byl vytvořen charakteristický ráz rybníka a zlepšeno přírodní prostředí v krajině.

Krajina na Malšínsku je velmi půvabná a vhodným působením a šetrnými zásahy by mohla její krása ještě více vyniknout. V určitých lokalitách se najdou překrásné květnaté louky, které poskytnou nádherný estetický požitek, zejména s výhledem na okolní krajinu.

Jednu takovou louku, kterou obdělává Farma Milná, s.r.o. jsem zachytil v oblasti původní osady Bolechy / viz obr./. Takových luk není v dnešní době dostatek, zejména v oblasti intenzivního zemědělského hospodaření.

Takováto louka poskytne ekologické firmě nejen dostatek kvalitního, výbornými dietetickými vlastnostmi oplývajícího sena s dostatkem minerálů a stopových prvků pro výživu zvířat, ale je především výrazným krajinotvorným

prvkem, zajišťujícím ochranu před větrnou i vodní erózí a je zdrojem přírodní rozmanitosti rostlin, živočichů i mikroorganismů. V neposlední řadě má takováto louka nesporný estetický význam, stejně jako každá další zeleň v krajině, o jejíž znovuoživení a zvelebení usiluje šumavská ekologická rodinná firma – Farma Milná, s.r.o.

26.6.2009

Učitelstvo a „americký brouk“

Pokud chceme hovořit o historii konkrétního území, většina diskutujících posluchačů se domnívá, že tématem budou vzdálené dějiny, historie vzniku daného území, případně další vývoj během staletí.

Samozřejmě, že tomu tak ve většině případů bývá, ovšem seznámení s dnes už historickými událostmi po druhé světové válce, je rovněž zajímavé a většinou pro nás i přínosné. Je na místě si tuto dobu stále připomínat, nežilo se ve vzduchoprázdnu, udělalo se spoustu práce, ale většinou to nebylo ku prospěchu celé společnosti. Zvláště padesátá léta jsou známa svými excesy a totalitním jednáním, které mělo vliv na život mnoha spoluobčanů.

V souvislosti s tím bych zde uvedl jistý oběžník, který vydal školský referát Okresního národního výboru v Českém Krumlově dne 18.července 1951 a který apeloval především na učitele v tehdejších okresech.

„Záškodnická setba západních imperialistů – mandelinka bramborová – objevila se letos ve větším množství znovu. Má u nás spojence – vesnické boháče, kteří o bramborové kultury vůbec nepečují a jsou pomahači v zločinné práci západu v útocích na naši lidově – demokratickou republiku a proti našim dělníkům a družstevníkům. Vesničtí boháči jsou spojenci západních imperialistů a chtějí ohrozit výživu pracujících v naší republice a znemožnit plnění našich úkolů, výstavbu státu a pětiletého plánu.

Například u jednoho vesnického boháče ve Štětkři bylo v minulých dnech nalezeno velké množství larev i brouků na jeho poli a zjištěno, že o bramborové porosty se tento vesnický boháč nestaral. Takových příkladů je na našem okrese více.

Je v zájmu všech nás pracujících zabránit v této činnosti a jejich práci znemožnit. Proto je nutno přesvědčovat všechny drobné a střední rolníky, dělníky a ostatní pracující, o nutnosti hledání a ničení amerického brouka.

Žádáme tímto všechny naše učitele, aby ihned účinně pomohli v akci propagační a organizační ve všech obcích a osadách okresu, vyvěsili v oknech školy a ve výkladních skříních obrazy mandelinky, ukázky larev a brouků v lihu / ovšem jen mrtvých/ s vhodnými nápisy a všichni se zúčastnili hledání mandelinky v hledacích dnech, t. j. 21 a 22 července, i když jsou na dovolené. Učitelé musí přesvědčovat občany, že je v jejich vlastním zájmu mandelinku hledat a hubit a že ten, kdo si nevšímá tohoto nebezpečí, stává se spojencem západních útočnicků proti naší socialistické vlasti. Nabídněte pomoc MNV a pomozte v organizaci a propagaci.

Věříme, že pomohou i děti z obcí, když jim objasníme účel boje, i děti, které jsou u nás v zotavovnách, a že nebude ani jednoho učitele, který by nevyvinul největší úsilí v boji proti americkému brouku.

Ředitelé škol poučí všechny učitele a učitelky o jejich povinnostech vůči pracujícím venkova a měst. Zdůvodňujte všem družstevníkům nutnost boje proti mandelince a učiňte vše možné pro zabránění jejího rozšíření.

Ve všech větších obcích a ve všech obcích, kde je JZD vyššího typu, se zřizují agitační střediska, odkud bude řízena agitační práce. Žádáme proto všechny učitele, aby se plně zúčastnili budování těchto středisek a byli iniciátory nového druhu osvětové práce na naší vesnici. Zprávy o tom, co jednotliví učitelé v protimandelinkové akci udělali, předloží ředitelé škol do 28. července 1951. Doufáme, že učitelé, nyní na dovolené, neodmítnou tuto pomoc v tomto vážném nebezpečí.“

22.července 2009

Na čápy v naší obci jsme náležitě hrdí

Podnětem k napsání tohoto článku byl nedávný telefonát redaktorky Českého rozhlasu České Budějovice, která mě požádala o rozhovor na téma čápa bílého, hnízdícího v naší obci.

Českobudějovický rozhlas vysílá totiž od 16. května pravidelnou víkendovou relaci „Čapí návraty“, v níž se vydává za čapími rodinami na jednotlivé jihočeské komíny.

K obci Černá v Pošumaví čápi bílí neodmyslitelně patří. Své hnízdo, které postupně dosáhlo délky téměř 1 a půl metru, vystavěli údajně v roce 1958 a od té doby se sem každoročně navracejí další generace jejich potomků.

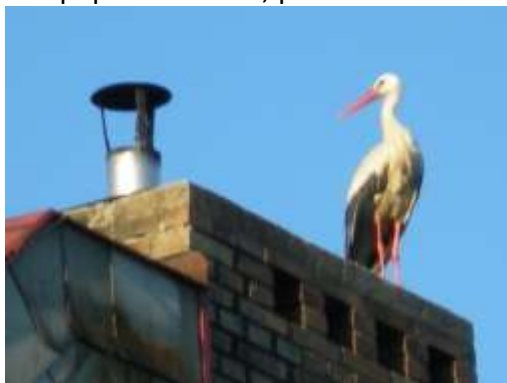
Hnízdiště čápa bílého v naší obci je podle pramenů jedním ze čtyř hnízdišť na celé Šumavě. Další jsou ve Vyšším Brodě, Volarech a Kašperských Horách. Ovšem to naše je z hlediska nadmořské výšky / 783 m/n.m./vůbec nejvýše položené hnízdiště v celé republice. Čápi sem přilétají většinou v druhé polovině dubna a v květnu a to vždy nejdříve samec, obhlédne hnízdo, něco poopraví a za několik dní přilétá samice. Zahnízdí, vyvedou většinou 1 – 2 mláďata a celé prázdniny pak budí obdiv zejména turistů a rekreatantů.

Počet kusů v jednotlivých létech bývá různý a dávají o sobě znát zejména v polovině srpna, kdy se houfují a začínají připravovat k odletu. Tak například v týdnu od 11 do 16. srpna 2003 bylo pozorováno nad obcí kroužení a přelety velkého množství těchto nádherných opeřenců. Kdosi z obce jich údajně napočítal 57 ks, já sám jsem viděl dne 22. srpna nad naším domem celkem 16 čápů.

Problematický byl pro čápy rok 2006. Ve druhé polovině dubna přišla nová zima, napadlo 15 cm sněhu a přestože po několika dnech zmizel, teploty, zejména ranní, byly nízké, dokonce pod nulou. O čápech v té době ještě nebylo vidu ani slechu. V pátek 5. května 2006 vznikl v prostorách bývalého pivovaru, později sodovkárny, požár, který způsobil devastaci poměrně vzácných prostor, ale především ohořelo i léta čápy obsazované hnízdo.

Přilet čápa do obce byl tohoto roku zaznamenán až 9. května a přestože našel hnízdo ohořelé, přivedl si družku a vyvedli mladé. Ovšem 27. července se toto hnízdo z komína pivovaru úplně zřítilo a spadlo na zem. Na komíně zůstaly zbytky nejspodnější části hnízda, v té době byly stále vidět přelety čápů i s mladými přes obec, což byla známka hledání nového prostoru. Také ve větší míře usedali na různé komíny v obci a přestože jsou vedle další dva komíny, nakonec se rozhodli dostavovat hnízdo na původních zbytcích. Svou stavbu toho roku nedokončili, zmizeli a bylo jen otázkou, zda příští jaro přiletí.

A čápi přilétli znovu, pokračovali v dostavování hnízdiště, vyvedli mladé a tak se to opakuje i v dalších letech.

29.7.2009

V roce 2009 přilétli samozřejmě opět, podle očitých svědků vyvedli dva potomky, ale v současnosti zde létá pouze onen starý pár a o mladých se neví, jak skončili. Domníváme se, že vzhledem k současným přílivovým deštům v hnízdě uhynuli, nebo byli vyhozeni, ale nikdo však nic kolem nenašel.

Čápi opět létají a usedají na různé komíny v obci, čehož je důkazem i čáp na komíně mého rodinného domu, nejnověji ráno dne 17.7.2009 / viz obr./

Zvelebí se obec a pomůže se lidem

„ Po delší době jsem se zase dostal do vaší obce a musím říct, že jsem byl mile překvapen,“ sdělil mi můj známý, když jsme se v obci potkali.

Nebyl zde nějaký čas a tak mohl srovnávat a hodnotit, jak se v poslední době obec zvelebila a zkrášlila.

Samozřejmě, že výstavba nové silnice, výstavba chodníků, nové fasády domů a celková úprava veřejných prostranství, daly obci Černá v Pošumaví, úplně jiný ráz a punc. To vše však byly víceméně akce jednorázové, tak řečeno „jednou provždy“, čištění a uklízení obce však musí probíhat celý rok a prakticky stále dokola.

Když můj známý pak viděl při práci celkem devět lidí, už se nedivil, ale napadla ho otázka, kde na to bere Obecní úřad prostředky. Zašel jsem proto v této souvislosti za starostou a tajemníkem obce, abych zjistil některé podrobnosti.

Spolupráce úřadů

Obec Černá v Pošumaví je jednou z mála obcí, která velice efektivně využívá to, co nabízí stát, prostřednictvím Úřadu práce. V rámci běžícího projektu tzv. Veřejně prospěšných prací mohou uchazeči o zaměstnání získat práci a určitým způsobem si tak přivydělat. Obec spolupracuje v této oblasti s Úřadem práce, který evidované osoby nabídne a po uzavření smlouvy obdrží obec na každého nezaměstnaného určitou finanční částku. Je to výhodné pro obě strany, obec se zvelebuje a lidem se pomáhá.

Rozhodující je, že v obci jsou lidé, kteří skutečně dělat chtějí, obec si je vybírá, protože nabídka je větší, než mohou zaměstnat. V Černé v Pošumaví je v současnosti / k 30.9/ celkem 429 práceschopných obyvatel a z toho je jich 46 evidovaných u Úřadu práce. Z těchto lidí pak na úpravu obce je jich zaměstnáno sedm, obec má pouze dva své pracovníky.

Tuto skupinu nezaměstnaných, t. zv. „veřejňáků“, řídí vedoucí skupiny, kterým je Ondřej Harazím. Ten organizuje práce na kterých se dohodne s obcí prostřednictvím tajemníka OÚ.

Se zajištěním finančních prostředků na zaměstnávání lidí ve Veřejně prospěšných pracech, neměla obec letos žádné problémy, za poslední měsíc např. získala částku ve výši 72 tis. Kč. Na každého takto zaměstnaného připadá 13 400 Kč a zaplatí-li pracovníkovi kolem 10 tis. Kč hrubého, pak to obec prakticky nic nestojí.

Na mnoha místech se ovšem nezaměstnaní do těchto prací moc nehrnou. Práce jsou často poměrně dost náročné a ne zrovna dobře placené a tak se najdou i lidé, kteří se pak v práci moc „nepřetrhnou“. Záleží však na přístupu zaměstnavatele / obce/, zda nasazení lidí v práci je na žádoucí úrovni.

V Černé v Pošumaví se to podařilo skloubit a jak zdůraznil starosta obce Jan Voldřich : „V zaměstnávání lidí přes Úřad práce, jsme prostě jednička“, to při pohledu na obec nezní jako vychloubání, ale konstatování faktu.

Vzdělávací projekt

Obec Černá v Pošumaví je ovšem také jednou z mála obcí bývalého okresu Český Krumlov, která se zapojí do projektu Se sousedy k vzdělávání.

Projekt je určen uchazečům a zájemcům o zaměstnání a je zaměřen na vzdělávání a podporu při hledání zaměstnání obyvatel venkovských oblastí okresů Český Krumlov, Prachatice, Strakonice a Tábor.

Projekt je také nazýván Vzdělání doma, neboť školitelé budou do zapojených obcí dojíždět, aby lidem bylo umožněno využít známého prostředí. Kurzy jsou placené z fondů Evropské unie, školit se budou nejen nezaměstnaní, ale i potenciálně nezaměstnaní.

Záležet však bude na aktivitě každého jednotlivce. Obec Černá v Pošumaví i po této stránce chce vyjít svým občanům co nejvíce vstříc a pomoci v případě ohrožení na trhu práce.
29.10.2009

Skupina pracovníků, - veřejníků, - která má hlavní podíl na vzhledu obce

Auta vjíždí do obce, která je vždy stále uklizená

Vzpomínka na dosud žijícího rodáka z Černé v Pošumaví

V letošním roce se dožil životního jubilea – 75 let – rodák z Černé v Pošumaví, malíř, grafik a sochař František Dörfel.

O tomto umělci, který v současnosti žije a tvoří v Jihlavě, nebyla v dostupných historických materiálech obce, žádná zmínka. Bylo možno pouze zjistit, že zde žil v čp. 39 zámečník Franz Dörfel, který měl svou zámečnickou dílnu předělanou z bývalé strojovny schwarzbachského pivovaru. V roce 1930 si pak postavil vlastní domek čp.57 a tam si také přestěhoval svou dílnu.

Teprve nyní se objevily další materiály, které nám přibližují tohoto našeho rodáka, později významného umělce. Narodil se v r. 1934 jako první ze tří dětí, jeho otec, o kterém byla zmínka, vlastnil vedle zámečnické živnosti i malý obchod s potravinami.

V roce 1938 však celá rodina, při německém „anšlusu“ odešla do Velešína a v roce 1947 se odstěhovala do Jihlavy.

Jeho otec také v mládí ve volném čase maloval a tak František zdědil otcův talent, vyučil se však rovněž zámečníkem a pak nastoupil na strojní průmyslovku v Jihlavě. Zde ho vyučoval matematiku a elektrotechniku Zdeněk Zrzavý, synovec Jana Zrzavého, který Fr. Dörflovi zprostředkoval první kontakt s uměním.

Po skončení školy pracoval jako kontrolor a konstruktér hydraulických zařízení v závodě Jihlavan a současně studoval soukromě u akademického malíře Theodora Bechníka. V té době se dostal do kontaktu s grafikou, linorytem, dřevorytem, suchou jehlou, leptem i litografií.

Jeho činnost malířská i grafická je velmi rozsáhlá, podle jeho vyjádření, většina jeho obrazů vznikala při různých psychických zážitcích, radosti, žalu i vzrušení.

Větší část života byl zaměstnán jako konstruktér, což mu umožňovalo být nezávislý na své tvorbě, neohlížet se na názory ostatních a uplatnit svůj výtvarný názor, který mu byl nejbližší.

Skoro denně prý chodil třicet let kolem skládky železného šrotu, což byl velký zdroj inspirace pro jeho pozdější tvorbu grafickou a sochařskou.

První významné obrazy vznikly v padesátých letech, kdy zachycoval především krajinu a portréty, ilustroval rovněž dílo Franze Kafky.

V polovině šedesátých let se pohyboval v centru výtvarného umění, stal se členem Klubu konkréťáků, ovšem v období normalizace se uzavřel do soukromí a vystavovat začal až po roce 1989.

Svá díla vystavoval v mnoha tuzemských galeriích, ale i v zahraničí, získal ocenění Medaile za grafiku v rámci Premie nazionale del Pomero v Milánu v Itálii a některá další.

Přestože odešel z obce Černá v Pošumaví jako malý chlapec, zůstává pro nás rodákem a významným žijícím umělcem. Ve svém rodišti se byl několikrát podívat, naposledy v roce 2007, což mi sdělil při našem telefonickém rozhovoru. Podotkl současně, že obec na něho působí velmi příznivým dojmem, vyjma komplexu budov bývalého pivovaru, kde žila do roku 1930 jeho rodina.

4.11.2009

Sametová, něžná, jemná, veselá – dvacet let poté

Co nám revoluce s mnoha přívlastky dala a co nám vzala?

Rovných dvacet let po pádu komunismu není vše, tak jak jsme si přáli, nebo jak jsme si vysnili. V mnoha lidech stále přetrvává pesimismus a rozčarování z toho, že se nám nepodařilo úplně zvládnout cestu za svobodou a demokracií nastolenou před dvaceti lety.

Na samém počátku této naší nové cesty jsem v kronice obce Černá v Pošumaví napsal, cituji: „*Celá republika žije v euforii nedávných dnů. Většinou jsme rádi, že systém, který měl pod kontrolou jedné strany celý politický, veřejný i občanský život, skončil. Zásluhou t. zv. sametové revoluce jsme se najednou ocitli ve zcela nové situaci. Doposud jsme měli své jistoty, vedli jsme vcelku poklidný život, který plynul víceméně stále stejně. A najednou je tady změna a to ne ledajaká. Vždyť kdo by byl ochoten ještě před nedávnem uvěřit, že vše může tak lehce skončit, když to mělo trvat na věčné časy.*

Občané, zde v příhraniční oblasti, měli vcelku dost příležitostí, vzhledem k možnostem příjmu zahraničních televizí, vidět poněkud jiný život „tam venku“. Chtěli jsme, aby také v našich obchodech bylo všeho dostatek, abychom mohli jezdit za hranice a měli dostatek peněz. Po politické změně přijdou nyní reformy hospodářské, ekonomické a další, které by nás měli posunout blíže k západu. Otázkou nyní zůstává, co pro to budeme chtít sami udělat a obětovat. Jsme totiž známí tím, že bychom se chtěli mít dobře, pokud možno co nejdříve, ale aby se nás to moc nedotklo. Co když se začnou zvyšovat ceny potravin a ostatního zboží, služeb, nájemného apod. a přitom neporostou platy podle našich představ anebo dokonce přijdem o práci – tyto otázky nás tíží a tak ten přechod do nového období je poznamenán nejen euforií, ale i pochybnostmi, strachem a nesouhlasem“.

Ohlédneme-li se tedy nyní za uplynulým dvacetiletím je nutno objektivně přiznat, že život našich měst, vesnic a nás samých se pronikavě změnil. Naše republika se stala demokratickým státem, postupně se zapojila do evropských struktur, slušně jsme se vypořádali s rozdělením společné republiky, dokázali jsme odsunout „dočasně“ umístěná sovětská vojska. Je vidět i tendence zvyšování životní úrovně, obchody jsou plné zboží, je možno jezdit do zahraničí, mladí lidé se ve velké míře učí cizím jazykům, to vše, ale i mnoho jiného, nám dala svoboda. Po této stránce lze dvacetiletý vývoj hodnotit pozitivně, horší však je to s vývojem naší morálky, s čímž jsem ve výše citovaném zápise nepočítal. Semknutost prakticky celého národa v době „cinkání klíči“, dávala určitou záruku, že náš svobodný vývoj se bude ubírat správným směrem.

Nejsem přítelem neustálého kritického a pesimistického hodnocení, ovšem v tomto případě se nemohu vyhnout nashromážděným negativním jevům v naší společnosti.

Svoboda znamená především zodpovědnost, k sobě i druhým, a ta se jaksí z našeho života vytratila. Podle názoru nejen mého, ale i řady spoluobčanů, přerostla svoboda mnohde do anarchie, mnoho lidí si ji vysvětluje tak, že si mohou dovolit úplně všechno. Nikdo si ničeho neváží, jsme na štíru se slušností, ohleduplností, taktem, pokorou a úctou jeden k druhému. To jsou problémy, které mě tíží více, než konzumní způsob života, který však rovněž neodpovídá našim představám. Oficiální statistiky uvádí, že šedesát procent obyvatelstva nedosáhne na průměrný plat / který byl nedávno uveřejněn a jehož výše činila za rok 2008 celkem 27 247 Kč/, což ovšem raději ponechám bez komentáře.

Naše politická scéna dokonale zhrubla, chování politiků je mnohdy neúnosné, rozrůstá se všeobecná korupce, narůstají sociální nejistoty, chybí pocit bezpečí a projevuje se mnoho dalších negativních jevů v každodenním životě.

Tíží nás situace v průmyslu a zemědělství , jsou stále problémy ve školství, ve zdravotnictví a v mnoha dalších odvětvích, vzrůstá nezaměstnanost a každou chvíli vyplouvají na povrch různé aféry, které se ovšem většinou „zametají pod koberec“.

Podle nedávných průzkumů je se současnou politickou situací nespokojeno 88% obyvatel, nějaká změna by měla přijít a měli by to být mladí lidé, kteří nejen, že nevyrůstali v komunismu, ale ani nejsou nasáklí současným politikařením a převráceným systémem hodnot.

Předlistopadový návrat si určitě málokdo přeje, demokracie a svoboda musí pokračovat , ale bude to velmi těžké a bude to trvat možná dalších dvacet let.

12.11.2009

Pro Černou v Pošumaví přineslo uplynulých 20 let samozřejmě mnoho kladného, zejména pokud se týká vzhledu obce, ale svou činnost ukončily významné závody, především Tuhové doly, Státní statek, Výrobna ovocných šťav a další menší podniky.

Osud Kudlichova podstavce

Současné období je a ještě nějakou dobu bude nejen vzpomínkou na dny, kdy došlo k převratné změně, ale i ve znamení stálého hodnocení uplynulých dvaceti let.

Ať již se na tato dvě desetiletí díváme jakkoliv, myslím, že především vzhled našich měst a obcí se velmi podstatně změnil. Alespoň co se týče obce Černá v Pošumaví, to musí každý občan i návštěvník objektivně potvrdit. Z mnoha úseků bych rád zmínil oblast obnovy sakrálních památek, kterým se v dřívějším režimu pozornost nevěnovala vůbec anebo jen ve velmi malé míře.

A tak již počátkem devadesátých let, především však za vydatné pomoci bývalých rodáků z Německa a Rakouska a později i za příspěví státu, dostávají tyto památky nový kabát. Do krásy vyrostl kostel, opravily se kaple na Mokré, Radslavi a Dolní Vltavici, stejně jako několik božích muk a pomníků a téměř dvě desítky křížů.

Jedním z nich byl i kříž zvaný Mugrauer stojící hned na počátku obce ve směru na Český Krumlov. Kdo a kdy tento kříž postavil, to není úplně jasné. Jisté je, že v domě č. p. 22 sídlil od roku 1669 rod Mugrauerů neustále, posledním byl koncem druhé světové války Josef Mugrauer. Dům č. p. 20 byl však zván Mugrauer, a tak se i ten nabízí, stejně jako majitel jména Mugrauer u č. p. 1.

Kříž ovšem v dalším období zmizel neznámo kam a teprve v roce 1995 byl na tomto místě postaven kamenný podstavec s křížem. Samotný podstavec našel však v uvedeném roce Anton Kindermann a Johan Schläger v houštině na Račíně.

Tehdy se dohodli se starostou obce Janem Novákem, dopravili kámen do Černé v Pošumaví, restaurovali ho a umístili na současné místo.

V Račíně byl nalezen proto, jelikož zde byl v roce 1870 kamenný podstavec postaven před školu v Račíně, na něm byla umístěna 60 centimetrů vysoká busta jako upomínka na politika a lékaře Hanse Kudlicha. V roce 1916 byla však demontována pro potřebu granátů a patron v první světové válce. V roce 1920 byla pak na podstavec umístěna bronzová postava císaře Františka Josefa, kterou ovšem potkal stejný osud v roce 1942, kdy byla roztavena.

Hans Kudlich byl rodák z Úvalna ve Slezsku a právě v revolučním roce 1848 si ho tamější sedláci vybrali za svého kandidáta. Byl zvolen a stal se ve svých čtyřiaadvaceti letech nejmladším poslancem říšského parlamentu. Připisuje se mu zásluha na zrušení roboty, neboť vystoupil s návrhem okamžitého zrušení poddanského poměru, což se mu za pomoci ostatních podařilo. Sedláci ho pak nazývali osvoboditelem sedláků a na jeho počest se stavěly na mnoha místech kříže a pomníky a v jeho rodném kraji navíc různé vyhlídkové věže a rozhledny.

Kamenný podstavec Hanse Kudlicha s novým křížem byl zrestaurovaný umístěn v Černé v Pošumaví na původním místě vedle vysokého jehličnanu. Dne 18. ledna 2007, kdy se nad obcí přehnal orkán Kyrill, byl strom v půli přeražen a musel být odstraněn.

Celé prostranství, které bylo dlouhá léta zanedbané a nevábné, kde jednak byla skládka posypového materiálu státního podniku Silnice a jednak obecní černá skládka všeho možného „haraburdí“, bylo po výstavbě nové silnice, včetně umístěného kříže, vkusně upraveno do současného stavu. Zcela před nedávnem zde byla vysázena alej listnatých stromů z obou stran podél zpevněné pěší komunikace.

5. 12. 2009

Černá leží na Šumavě nebo v Pošumaví?

Omlouvám se za následující úvahu, která může mnoha čtenářům připadat jako mlácení prázdné slámy, anebo zbytečné tlachání o ničem.

Kdy jindy však může člověk o něčem takovém uvažovat, když ne v období vánočního klidu a rozjímání. Koneckonců jde o uvažování realistické, žádné vymyšlenosti.

Již mnohokrát jsem přemýšlel nad názvem obce, kde mám již několik desítek let domovské právo. Až do roku 1950 se obec nazývala Černá na Šumavě, poté došlo k přejmenování na Černá v Pošumaví.

Vzhledem k tomu, že s pojmem Šumava mám spojenou představu té pravé, centrální, připadá mi současný název „v Pošumaví“ mnohem přijatelnější. Když jsem byl kluk, někdy v sedmé třídě, jeli jsme na bramborovou brigádu do Bukovska u Malont. Tehdy to po mně byla ta pravá Šumava, úplná divočina.

Asi o tři roky později jsme strávili zase sennou brigádu, tentokrát celý měsíc, na Horské Kvildě a protože se někdy v té době promítal známý film Král Šumavy, právě tam vznikla ta má pravá představa o Šumavě. Drsné, divoké, nespoutané, ale i tiché, zádumčivé a mlhami obestřené. Dodnes je pro mě tou pravou Šumavou právě tento kraj, Kvilda, Modrava, Vydra, Křemelná, nebo Churáňov, kde jsem byl na lyžařském výcviku a mnoho dalších míst.

Černá v Pošumaví by měla být jakýmsi předvojem vstupu na Šumavu, všichni návštěvníci této oblasti však nejprve míjejí obec Hořice na Šumavě, která se prezentuje jako Brána Šumavy a teprve po několika kilometrech přijedou do „Pošumaví“.

Jelikož geograficky je určeno, že Šumava se rozkládá od průsmyku Všerubského k průsmyku Vyšebrodskému, pak vlastně celá tato oblast leží na Šumavě. A přestože i Chráněná krajinná oblast Šumava končí před osadou Mokrá, tak jsme všichni, včetně obyvatel Českého Krumlova, považováni za „Šumaváky“.

Proč tedy vznikly takto názvy obcí, dále zkoumat nebudeme, hlavně, že jsou zde lidé spokojeni a poměrně přijatelně se jim zde žije. Na názvu vlastně nezáleží, vždyť např. Rožmitál na Šumavě, nebo dokonce Pohoří na Šumavě svým názvem zeměpisnému umístění také neodpovídají.

A tak tedy – Šumava či Pošumaví, hlavně ať jsme všichni zdraví!

17. 12. 2009

Jižní Čechy – jeden velký unikát

Vstup do roku 2010 bych ve svém článku rád zahájil veskrze optimisticky a pozitivně. Toho negativního bylo totiž kolem nás v uplynulých létech opravdu přes míru a jak to tak vypadá, ještě bude.

Podívejme se proto raději na to, co je kolem nás příjemného a zajímavého. Žijeme v jižních Čechách, které oplývají nespočtým množstvím přírodních a historických památek, zajímavých technických staveb, rybníků a celkovou krásou naší krajiny.

Před časem se mi dostal do rukou výběr, který provedli redaktoři a kde je uvedeno celkem 22 unikátů se vztahem k Jihočeskému kraji.

Připomeňme si tedy, že máme největší vodní dílo Lipno, že jsou zde tři největší rybníky-Rožmberk, Horusický a Bezdrev a že v Českých Budějovicích je na náměstí Přemysla Otakara II., největší kašna v republice. Žďákovský most, který spojuje břehy Orlické přehrady jedním obloukem je zase největším obloukovým mostem, stejně tak jako Krýzovy jesličky v Jindřichově Hradci, jsou největším mechanickým betlémem na světě.

Mnoho památek a staveb drží zase primát v kategorii nejstarší. Je to především kamenný most přes řeku Otavu v Písku, nejstarší rozhledna z roku 1822 je na Kleti, nejstarší budova na celém evropském kontinentu, je z doby koněspřežky mezi Českými Budějovicemi a Lincem a stojí poblíž továrny Koh-i-noor. Samozřejmě nelze zapomenout na nejstarší elektrifikovanou trať Tábor-Bechyně z roku 1903.

Železniční stanice v Kubově Huti je zase nejvýše položenou stanicí v nadm. výšce 995 m, rybník Olšina u Horní Plané je ve výšce 731 m nejvýše položeným rybníkem v Čechách, zato nejnižší bod České republiky leží na území Vyššího Brodu.

Jihočeský kraj se pyšní největším množstvím památek v zemi. Uvádí se zde 5 699 nemovitých kulturních památek a 108 památkových rezervací, to vše je samo o sobě unikát i v evropském měřítku. Opomenout samozřejmě nelze, přírodní otáčivé hledišťe, které patří neodmyslitelně k Českému Krumlovu.

Jižní Čechy ovšem vedou i co se týče teplotních rekordů, v r. 1929 zde byla v Litvínovicích u Českých Budějovic naměřena nejnižší teplota – 42,2°C v dějinách meteorologického měření.

Na jihu Čech se rovněž nachází největší naleziště vltavínů.

Z tohoto krátkého výběru je zřejmé, že jsme opravdu unikátním krajem, který ač rozlohou druhý největší, má zase nejnižší hustotu osídlení.

Važme si proto toho, že žijeme právě v této části republiky, kde je samozřejmě vedle popsaných unikátů nepřeberné množství další krásy po celém území. Budoucím generacím bychom měli celou tuto krásu předat nejen neporušenou, ale ještě více zvelebenou.

4. ledna 2010

Pohled do historie : Kyselov dříve a dnes

Na současném pravém břehu Lipenské přehrady byla v minulosti řada samostatných obcí, které po 2. světové válce a především po odsunu sudetských Němců postupně zanikaly.

Jednou z takových obcí byl i Kyselov, německy Sarau, kde příčinou zániku byl i vznik přehrady, ale zejména dislokace jednotek pohraniční stráže.

Letos je možno si připomenout dvojí výročí kolem Kyselova. Jednak jeho sloučení s obcí Dolní Vltavice před šedesáti lety a jednak jeho oficiální zánik před padesáti lety.

Tehdejší samostatná obec Kyselov spolu s Kozí Strání přešla k 1. lednu 1950 pod společnou správu Dolní Vltavice, což vyvrcholilo oficiálním připojením k 1. lednu 1953.

Ú d a j n ý z á n i k

Z Kyselova bylo v r. 1946 odsunuto šedesát německých občanů, zůstalo zde pouze deset mužů a sedm žen v pěti popisných číslech. Na Kozí Strání zůstala jedna rakouská rodina, k ní pak přibyl jeden dosídlenec, ovšem i ti se do roku 1948 odstěhovali a vesnice zůstala prázdná. Její údajný zánik proběhl již v roce 1952.

Oficiálně již obec nebyla osidlována, Kyselov osídlili pouze čtyři rodiny, které však v krátké době přesídlily do Dolní Vltavice a tak zde zůstalo pouze několik samot podél silnice. V roce 1947 se uvádí, že v Kyselově byla pouze stanice SNB, pila a celnice. Na jaře 1954 se i poslední zbytky vystěhovaly a obec zůstala prázdná.

Do zátopové oblasti byla obec Kyselov spolu s osadou Kozí Strání začleněna k 1. 7. 1958, kdy byl ohlášen její úplný zánik, oficiálně však zanikla k 1. 7. 1960. Obec byla tehdy přičleněna k Horní Plané a to jako prázdný katastr, bez osídlení a v roce 1964 pak opět připadla Černé v Pošumaví.

Založení Kyselova se udává rokem 1457, kdy je uváděn v listině spolu s dvaceti leníky z kláštera Schlägl. Ovšem ve skutečnosti, když toto území daroval Jindřich z Rožmberka klášteru Schlägl, byl pověřen jistý Bavorák již v roce 1308 klučením lesa a výstavbou dvora. Ten se objevuje v roce 1332 jako „Dvůr před Vltavou“ / Hoch vor Wulda/ , později i dům „ U Boara“, který právě onen „Bavorák“ vystavěl spolu s mlýnem a jehož jméno se zachovalo až do konce 2. sv. války. To je jednoznačným důkazem, že zde panoval čilý ruch, neboť právě tudy vedla stará soumarská cesta.

V y s í d l e n í o b c e

V roce 1921 se uvádí v Kyselově celkem 453 obyvatel a 60 domů, v Kozí Strání pak 208 obyvatel a 31 domů. Ještě v roce 1939 měl celý Kyselov celkem 457 obyvatel, v r. 1950 se zde uvádí pouhých 18 obyvatel.

Po naplnění Lipenské přehrady a vytvoření zakázaného pásma, zůstala na Kyselově pouze jednotka pohraniční stráže. Kyselov patřil a stále ještě , především svým katastrálním územím, patří k obci Černá v Pošumaví, ovšem styk s druhým břehem byl pro většinu obyvatel omezený. Na druhou stranu sice jezdil z Dolní Vltavice lodní převoz, ale kdo neměl propustku, stejně se tam dostat nemohl. Převoz většinou sloužil zemědělcům a lesákům, osobním převozem jezdili vojáci pověřeni vedením některých kroužků na škole a na Kyselov zase funkcionáři a pomocníci pohraniční stráže.

Pozemky na Kyselově obdělával Statek Černá v Pošumaví, konkrétně hospodářství Bližná, což bylo pro velkou vzdálenost velmi pracné, zdouhavé a nákladné. Teprve po sloučení se Statkem Frymburk v roce 1976 , zdejší pozemky obhospodařovalo hospodářství Přední Výtoň, respektive Pasečná a na části Kozí Strání pak hospodářství Zvonková.

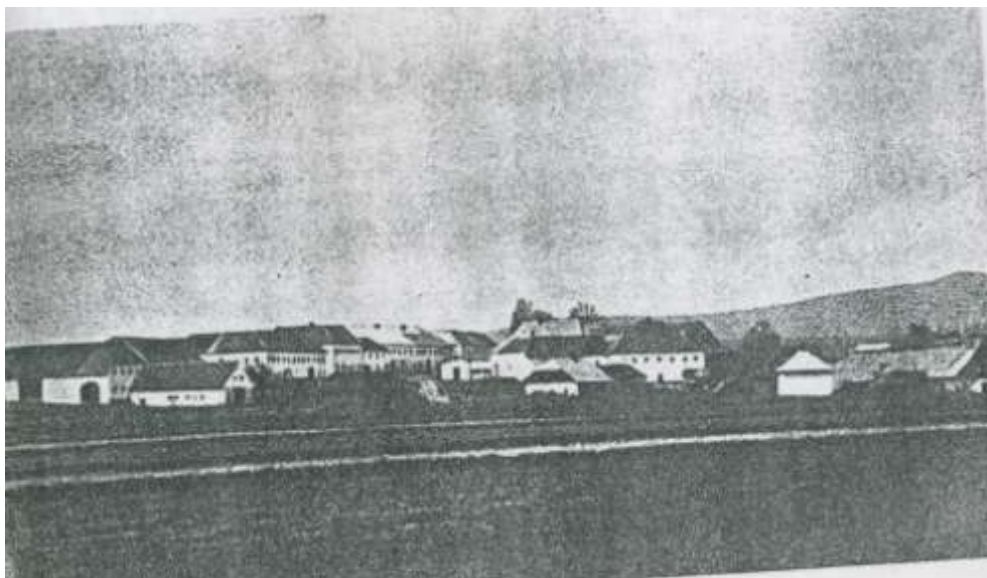
Po roce 1989 se uskutečnilo několik setkání představitelů obcí Černá v Pošumaví a Schlägl, buď v rámci předávání Betlémského světla, setkání hasičů a v letních měsících bylo

několikrát povoleno otevření hranic pro obě strany. Větší zájem byl ovšem ze strany rakouské, občané Černé moc aktivní nebyli. Poslední větší akcí, kde se spolu sešlo větší množství obyvatel obou obcí, byl náš vstup do Schengenského prostoru. Zde padly poslední překážky ve formě hraniční závory přes cestu.

Obec Černá v Pošumaví se za toto období přičinila i o obnovení několika křížů na Kyselově, stavěla se zde i májka, několik let se usilovalo o otevření hraničního přechodu. To se však nepovedlo a zájem z obou stran postupně zeslaboval.

O Kyselov dnes jeví zájem především turisté z ostatních částí republiky i cizinci. Obyvatelé Černé v Pošumaví se na tato místa vypraví přece jenom o něco méně.

24.1.2010

Nahoře – celkový pohled na Kyselov
Dole – příjezd do Kyselova z Dolní Vltavice

Vrtule se točí naplno

Pod pojmem vrtule si většina z nás představí určité technické zařízení umožňující přeměnu energie, sloužící k pohonu letadel, helikoptér, vzducholodí, případně k výrobě větrné energie.

V Černé v Pošumaví však máme Vrtule, které přeměňují svou energii v pohyb, tempo a rytmus ve stylu tance. Jedná se o dítku školou povinná, která projevila v říjnu 2009 zájem o taneční kroužek při Základní škole.

Hned zpočátku bylo jasné, že nepůjde jen o ledajaké tanečky. Přihlášené děti byly na základě vstupních ukázek zařazeny do dvou týmů, přípravky – mini a hlavní dětské věkové kategorie, kde jsou žáci více pohybově nadaní, kteří zvládli spojení pohybu do rytmu hudby.

V čele těchto týmů jsou trenéři, kteří mají již předchozí zkušenosti, vedoucí skupiny a trenérkou je Ája Suchánková, která byla účastnicí taneční skupiny J. Hesse, druhou trenérkou a fotografkou Miri Fillová a choreografem a odborným konzultantem Tomáš Suchánek.

Hned od samého počátku probíhaly poměrně náročné tréninky, děti však byly nadšené a na každý trénink se těšily. Jejich příprava vyvrcholila účastí na nominační soutěži na Mistrovství Evropy, pod hlavičkou Národní taneční asociace, která se konala dne 12. prosince 2009 v KD Metropol v Českých Budějovicích pod názvem Master Cup 2009.

Taneční skupina TS Vrtule Černá v Pošumaví soutěžila v disco dance s choreografií „La Primera Vez“ a skladbou „Wannabe“ od dívčí kapely Spice Girls.

Soutěžící ve složení Alena Holubová, Aneta Sochorová, Šárka Čertická, Samuel Suchánek, Klára Šabatková a Zuzana Šabatková předvedli před zaplněným sálem úžasnou show, odměněnou povzbuzováním a potleskem. Ve své kategorii nakonec obsadili druhé místo, znamenající stříbrné medaile a diplom. Byli velmi spokojeni a ještě více se snaží pilovat svůj program pro další období, zejména na měsíc březen, kdy by se mělo konat semifinále Discodrom 2010.

V nedávných dnech však obdrželi rozhodnutí poroty o nominaci na Mistrovství Evropy, které se bude konat ve dnech 12 – 16. května 2010 v chorvatské Poreči. Jak všechno dopadne je zatím v jednání, účast je pro mnohé poměrně nákladnou záležitostí.

Představitelé obce Černá v Pošumaví a zejména starosta obce, již v počátcích trvání skupiny věřil v postupný úspěch a tak byly skupině TS Vrtule pořízeny i dresy.

Úspěch se dostavil, určitě budou následovat i další, samotným dětem přináší účast v tomto tanečním kroužku potěšení a radost. Svědčí o tom i webové stránky, které si skupina založila na adresách skupinavrtule.webnode.cz a vrtulka-ksaz.webnode.cz.

Spojení pohybu s hudbou vnáší rytmus do těla a vlastně trénuje tělo i mozek. Pro mladý organismus je to velmi potřebná a účelná činnost.

25. ledna 2010

Když se ještě v Černé ochotničilo

Padesátá léta minulého století nepatří zrovna mezi světlé stránky naší historie. Z hlediska dnešního pohledu víme, že docházelo k postupné likvidaci občanské společnosti, začaly vykonstruované politické procesy, docházelo k perzekuci katolické církve, v souvislosti se znárodněním a kolektivizací docházelo ke ztrátě svobody každého jednotlivce a celé společnosti.

Na druhé straně ovšem se rozvíjelo i budovatelské nadšení, většina obyvatel skutečně uvěřila slibům Komunistické strany, že právě ona je ta jediná, která zajistí tu opravdovou vládu lidu, že zajistí demokracii, spravedlnost a prosperitu.

V duchu s tímto nadšením se v oněch letech, mimo jiného, začalo ve většině obcí amatérsky hrát divadlo. Ochotničilo se samozřejmě i v Černé na Šumavě. A nebyly to jen tak nějaké pokusy, divadlo skutečně žilo a se svými hrami vyjíždělo i do vzdálenějšího okolí. S divadelním představením ochotníci vystupovali ve Frymburku, v Hořicích, ve Světlíku, v Horní Plané i v Českém Krumlově.

Ochotníky tvořili lidé, kteří chtěli rozdávat radost svým spoluobčanům, chtěli hrát divadlo pro diváky, které důvěrně znali, znali jejich problémy a věděli, jaké hry se jim budou líbit. I když tehdy to byly vesměs hry s vlasteneckým nábojem, na repertoáru byly např. Kolíbka od Aloise Jiráska, dále Tvrdohlavá žena, Paličova dcera a některé další, spíše veselohry.

Problém největší byl však s tím, kdo je schopný celý soubor vést, především to bývali vesničtí učitelé, kteří se tohoto úkolu ujali.

V Černé byl hybnou pákou ředitel školy Jan Nouza, ten vybíral hry, režíroval, zajišťoval jejich produkci v obci i na zájezdech. Měl vlastně na starosti veškeré kulturní dění v obci, tehdy to víceméně bývala náplň každého vesnického učitele.

Ochotnické divadlo, které se v Černé založilo, neslo název „Spolek J. K. Tyla“ a podle vyprávění pamětníků se ochotníky stali místní občané různých profesí. Byl to např. Adolf Václavík, který byl poštmistrem, Ing. Vítek byl ředitelem statku, MVDr. Roman Krejčí byl zvěrolékař, dále vedoucí Sodovkárny Štumpf, jeho účetní Kefurt, Břetislav Šádek vařil pro Vodní stavby, Václav Lovětínský pracoval u statku, jeho manželka Václava Lovětínská, její maminka Milnerová, Marková Božena, Anna Christlová, Sláva Křivánek, Kostka Vladimír, Ing. Horňák, paní Šádková a možná ještě další, které si již pamětníci nevybavují.

Divadlo se hrálo na sále nad hospodou, kde bylo i schopné jeviště a byl uzpůsoben i k tomu, aby do obce mohly zajíždět i divadelní spolky odjinud. Kostýmy si ochotníci půjčovali, ale dost si jich i sami ušili. Náповědu dělala neteř faráře Šmída, který ji nechtěl nikam pouštět, ale s divadlem mohla.

Bohužel s odchodem učitele a ředitele školy Jana Nouzy z obce, po skončení školního roku v roce 1960, divadlo prakticky zaniklo.

Teprve v roce 1979 se začal scházet nově ustavený ochotnický kroužek při Osvětové besedě, který vedl opět učitel, Milan Strejc. Členové nacvičili a s úspěchem uvedli pohádku „O princezně se zlatou hvězdou na čele“, ovšem tím to také skončilo. Nejenom že chyběl zkušený režisér, ani ochotníků se moc neobjevilo, ale především místní sál, již začínal být ve stavu ohrožujícím bezpečnost všech přítomných. Sál byl ještě využíván jako tělocvična pro

základní školu a pro občasně pořádání tanečních zábav a plesů. Po roce 1989 však veškeré tyto činnosti zanikly.

18.února 2010

Divadelní spolek z poloviny padesátých let

Razítko spolku

Z Mokrý až na úplný konec světa

Již od útlého mládí snil o dálkách, o dalekých zemích, které by chtěl navštívit a pevně věřil, že si svůj sen jednou uskuteční. Proto neváhal a již ve svých jedenácti letech napsal již tehdy známému cestovateli a spisovateli Janu Tomšíčkovi, s kterým se pak také několikrát sešel a který mu cestovatelskou budoucnost předpověděl.

V dalších, ještě školních létech, doslova hltal nepřeborné množství cestopisných knih, kterých má nyní ve své knihovně kolem tří set kusů. Jeho velkým vzorem byli cestovatelé Zikmund a Hanzelka, obdivoval Emila Holuba a mnohé další. Však také po skončení své první velké cesty

napsal dopis Miroslavu Zikmundovi a byl velmi nadšen, že mu devadesátiletý, známý cestovatel, odepsal a popřál mnoho cestovatelských úspěchů.

Jeho sen se začal naplňovat a Bohuslav Švarc, který bydlí v malé osadě

Mokrý, patřící k obci Černá v Pošumaví, se v říjnu 2008 vydal na svou první cestu do Mexika. Bylo mu necelých devatenáct let, když vyrazil s batohem a fotoaparátem sám do daleké země, přesto se nebál, necítil osamění, nikdy neměl po celý měsíc pobytu žádný problém, vždy a všude se k němu chovali vstřícně a přívětivě.

Po Mexiku se pohyboval různými dopravními prostředky a celkově projel kolem 3 500 km, spoustu kilometrů samozřejmě našlapal pěšky. Jeho dorozumívání bylo směsicí španělštiny, němčiny a angličtiny a vždy se bez problémů domluvil. Jako samouk se naučil španělsky a nadále se zdokonaluje, aby při své další cestě mluvil již pokud možno plynně.

V Mexiku navštívil vedle hlavního města dále město stříbra Taxco, kde doly na stříbro otevřel Cortéz již v roce 1524, dále navštívil město Oaxaca, známé Monte Albán, zavítal do největšího jeskynního systému Grutas, byl u vulkánu Pico di Orizába, který je vysoký 5 600 m.

Z Mexika si přivezl mnoho zážitků a poznatků a samozřejmě kolem 4000 ks fotografií.

Již před odjezdem počítal s tím, že po vzoru Jana Tomšíčka, rovněž své zážitky popíše v cestovatelské knize. Cestopis skutečně začal psát, dnes má hotovy asi tři čtvrtiny a o jeho vydání uvažuje v roce 2012, protože do něho chce ještě přidat i své dojmy z cesty, kterou uskuteční příští rok. Ta by měla trvat asi tři měsíce, procestovat hodlá ještě část Mexika a dále Guatemala, Belize a Honduras.

Bohuslav Švarc má ovšem i talent a nadání tíhnoucí k uměleckým směrům. Nejenom, že velmi dobře fotografuje a se svými snímky se umísťuje na čelných místech v soutěžích pořádaných firmou Canon, ale i dobře kreslí a maluje a má sklony i k psaní.

Vedle toho má rád přírodu a zvířata, vždyť začal dokonce po škole studovat veterinu, ale zjistilo se, že trpí alergií, tak musel studia zanechat. Pracoval pak ve fotografickém ateliéru, nějaký čas jako barman, proto také v současné době studuje dálkově učební obor kuchař-číšník. Jenomže fotografování má navrch, tak uvažuje, že v blízké budoucnosti si udělá fotografickou školu. Dnes ve volných chvílích fotografuje Lipenskou krajinu podél břehu přehrady, hodlá zdokumentovat a též by rád vydal, pokud by byl zájem některých lipenských obcí, své fotografie v publikaci.

Mnoho zajímavých momentů jsem se ještě od něho dozvěděl, všechno nelze popsat, skutečností však je, že tento mladý muž jde pevně za svým cílem a má předpoklad v životě hodně dosáhnout.

Jedno čínské přísloví říká, že „Cestování dělá mladého muže starého zkušenostmi“ a to o Bohuslavu Švarcovi může plně platit.

25.2.2010

Část artefaktů, které si Bohuslav Švarc přivezl ze svých cest

Vchod do jeskyně Grutas

Mladého cestovatele mile podpořila rodina rodáka z osady Mokrá

Podstatný vliv na to, že Bohuslav Švarc z Mokré mohl uskutečnit svou cestu právě do oblasti Mexika, mělo to, že byl ubytován v rodině pana Vyletěla, který pochází rovněž z Mokré.

Pan Vyletěl pracoval původně v Jihočeských papírnách ve Větřní, postupně se jako expert dostal do Angoly, dále do Mosambiku a nyní již sedmnáct let žije ve městě Toluca de Lerdo a pracuje v chemické továrně v Mexiko City.

V rozhovoru, který jsem s Bohuslavem Švarcem uskutečnil a který bude součástí kroniky obce Černá v Pošumaví, on sám na tuto skutečnost upozornil a vyjádřil vděčnost za poskytnuté zázemí v rodině Vyletělových.

Článek, který byl otištěn v Českokrumlovském deníku 25. 2. 2010 jsem podstatně zkrátil a byl zaměřen především na osobnost mladého cestovatele.

Prostřednictvím příbuzných, v současnosti žijících v osadě Mokrá, byla dojednána možnost, aby mladý Bohuslav uskutečnil svůj cestovatelský záměr v zázemí rodiny Vyletělových v Mexiku. Rozhodl jsem se proto tento fakt, v článku opomenutý, tímto způsobem doplnit.

2. března 2010

Monte Albán, pozůstatky města nad údolím Oaxasa

Pico Orizaba, nejvyšší hora Mexica 5636 m

Král je mrtev, ať žije král!

Toto historické francouzské zvolání se stalo téměř běžným výrokem v současném našem životě, pokud se jedná o vyjádření něčeho, co skončilo a opětovně začíná a pokračuje.

Nežijeme však v království, ale v demokratické společnosti a tak změny ve vedení obce Černá v Pošumaví, které přineslo odvolání starosty Jana Voldřicha z funkce, hned první březnový den, proběhly v souladu se základními principy zastupitelské samosprávy.

Na veřejná zasedání zastupitelstva většinou přichází takové množství občanů, že by se dalo lehce spočítat na prstech jedné ruky. Ovšem tentokrát zasedací místnost, včetně přilehlé chodby, praskaly ve švech. Ohromný zájem občanů spočíval nejen ve zvědavosti jak vše dopadne, ale především také v tom, co vlastně je hlavní příčinou odvolání, dosud úspěšného starosty. Přestože hlavní navrhovatelé odvolání starosty vysvětlovali důvody, proč by k němu mělo dojít, většinu občanů nepřesvědčili. Kauza, kterou snad podrobně znají pouze zastupitelé, se táhla více než rok, byla řešena orgány v trestním řízení a nakonec odložena a konstatováno, že žádný trestný čin nebyl spáchán.

Řada přítomných občanů v diskusi vyjádřila podiv nad tím, proč tedy má být starosta odvolán a poukázala na to, co všechno se v obci pod jeho vedením za téměř dvě volební období udělalo. S tím samozřejmě souhlasím i já, neboť vím, kolik akcí se za tuto dobu rozjelo, jak především starosta se angažoval v obnovení některých zapomenutých tradičních akcí a jak další nové jeho přičiněním vznikaly. Vedlo to k většímu stmelení občanů, k většímu pocitu sounáležitosti s obcí, ale i to však bylo některým občanům, ale i zastupitelům, trnem v oku.

Nelze nevidět podíl bývalého starosty na rozvoji a zvelebení obce po všech stránkách, vždy ho bylo všude vidět, což bohužel o některých zastupitelích, konstatovat nelze. A tak mě i trochu mrzí, že velký kus odvedené práce, najednou jakoby by nebyl. Slušelo se alespoň poděkovat.

Nicméně k odvolání došlo, hned byly zvoleny orgány nové a je třeba bez jakýchkoliv emocí dále pokračovat. Příkladů odvolání různých představitelů je v běžném životě mnoho, život se tím nezastaví, běží dál a na nás je, abychom ho různými malichernými a mnohdy subjektivními pocity a názory zbytečně nekomplikovali.

Pracuji v obci jako kronikář a ten by měl být nestranný, chci to dodržovat, což neznamená, že nemohu poděkovat Janu Voldřichovi za pomoc, kterou mi při práci poskytoval a současně popřát i novému vedení obce mnoho zdaru a úspěchů. Zda se jim bude dařit, to zřejmě vyjádří svým hlasem naši občané v podzimních komunálních volbách.

15. 3. 2010

Černá v Pošumaví před sto léty

Obec, známá dnes jako jedno z významných turistických center, byla při aktualizaci k 1. lednu 1898 v Ottově encyklopedii vyznačena takto: Černá / německy Schwarzbach/ je ves při hranicích rakouských, hejtmanství Krumlov, okres Horní Planá. Ve vsi je 36 obydlených čísel a 508 obyvatel (v roce 1899).

Ve vsi je kostel Neposkvrněného početí Panny Marie, od roku 1858 farní, dále dvoutřídní škola, pošta, telegraf a tuhové doly knížete Adolfa Schwarzenberka. Obyvatelstvo žije se dřevořezbou.

Ovšem již tehdy se o Černé a okolních obcích hovoří jako o možných letoviscích a turistických cílech „dolní“ Šumavy. Jan Mareš z Jihočeské vědecké knihovny přeložil úvahu Camillo Morgana z r. 1898, který se k této problematice vyjádřil. Popisuje Černou, která je známa především svými velkými doly na tuhu a doporučuje každému její krátkou návštěvu. Ovšem pobyt dlouhého trvání rozhodně zamítá, protože vzduch je všude prosycen tuhovým prachem, který hustou vrstvou pokrývá všechny cesty a stezky kolem. Člověk prý potkává všude hornické zjevy vpadlých lící a jako mouřenín černé, což je nejlepším znamením toho, že ovzduší zde nemůže být nikterak zdravé.

K tomu ještě dodává, že i v další péči o hosty je bídě postaráno, hostince v Černé u Scheiterbauera, Kollera i Nadera jsou velmi primitivní a hostinští tak způsobů neznají, že každý cizinec dobře udělá, když sem raději nezávítá.

V Černé je v provozu knížecí schwarzenberský pivovar, ale vaří se v něm to nejhorší, nejzahořklejší pivo na celé Šumavě.

Kromě toho prý i společenský život je spíše všechno jiného nežli příjemný a bezstarostný, neboť jednotlivci zdejší „honorace“ jsou stíženi ješitností a provinční namyšleností.

A panují zde takové bezpečnostní poměry, které připomínají ještě časy loupežníků. Autor sám, který bydlel v jednom osamělém lesním domě uvádí, že téměř nikdy nešel na lože jinak nežli s nabitou loveckou zbraní po levici a s nabitým armádním revolverem po pravici a mnohdy byl dokonce nucen bdít až do rána.

Rovněž Mokrou, která leží při cestě do Černé, autor nešetřil. Popisuje jí jako malou bezvýznamnou osadu, která je nevhodná jak k letním pobytům, tak i coby turistický cíl.

Oproti tomu je poměrně příznivě hodnocena Dolní Vltavice. Podle autora se jedná o úhledný městys s velkým kostelem a pěknými, čistotnými domy, odkud lze podnikat krásné výlety do dalších zajímavých míst a tak Vltavici směle doporučuje jako letovisko.

Dnes nám tyto řádky připadají poněkud úsměvné, ovšem lze z nich vyčíst, že i samotný život lidí zde žijících „byl v té době tvrdý a drsný a na „nějaké“ turisty a letní hosty nebyl nikdo moc zvědavý.

25. 3. 2010

Černá na Šumavě v roce 1913 a pohlednice z roku 1904

K a r e l z n a m e n á k r á l

Tentokrát jsem se pustil do jakési úvahy, poněkud odlehčeného charakteru. Podnětem mi byl sobotní večer televizního udělování cen Tý Tý, uváděný velmi vtipně Karlem Šípem. Jméno Karel je údajně u nás sedmnáctým nejčastějším křestním jménem, ovšem osvěží-li si člověk paměť z naší literatury, dějin a především „šoubyznysu“, pak mu připadá, že Karlů je mnohem více.

Absolutním vítězem cen Tý Tý za rok 2009 se stal fenomén české populární hudby Karel Gott, do Síně slávy byl uveden Karel Čáslavský, dvě ceny získal již jmenovaný Karel Šíp, vítězství si odnesl moderátor zpráv Karel Voříšek.

Mohl bych začít již od svého ranného mládí, kdy na obecné škole byl řídícím učitelem Karel Bláha, na střední škole třídním Karel Havlík, na Vysoké škole v Praze rektorem Karel Kudrna. Jako vesnický kluk jsem velmi často slýchal na bálech a tancovačkách skladby Karla Vacka, Karla Valdaufa, Karla Polaty, Karla Hašlera, později byl velmi populárním Karel Vlach a Karel Krautgärtner. Vedle Gotta bylo mnoho dalších zpěváků Karlů – Hála, Štědrý, Černocho, Zich, velmi populární byl Karel Kryl, dále i Karel Wágner, poslouchali jsme písničky Karla Plíhala, dodavatelem hitů byl Karel Svoboda.

Nositelům tohoto jména byla a je i řada našich významných herců jako Karel Höger, Karel Fiala, Karel Effa, Karel Heřmánek, Karel Augusta, Karel Roden a rovněž režisérů, které zde může zastoupit především Karel Zeman, dále Kachyňa, Lamač, Smyczek.

Na poli politickém je nutno na prvním místě jmenovat jméno krále a císaře Karla IV., působil zde i významný politik Karel Kramář a finančník a národohospodář Karel Engliš, ze současných nelze opomenout Karla Schwarzenberka.

Ovšem zejména spisovatelská obec vykazuje osobnosti jako Karel Jaromír Erben, Karel Hynek Mácha, Karel Havlíček Borovský, Karel Václav Rais, Karel Sabina, Karel Klostermann, Karel Poláček a především velký český spisovatel Karel Čapek.

Napadají mě i malíři jako Karel Škréta, Karel Purkyně, Karel Svoboda, Karel Stehlík, zabrousit mohou například i do fotbalu, kde známými nositeli tohoto jména jsou Karel Brückner, Karel Poborský, Karel Rada, Karel Jarolím, Karel Kroupa.

Z tohoto krátkého výčtu, kde samozřejmě chybí i významní Karlové z řad dalších profesí, zejména vědeckých, se mi zdá, že všude kolem sebe máme samé Karly, takže například František mě momentálně nenapadá žádný, snad František Josef I. nebo František Palacký. Jsou samozřejmě i jiní, ale nositelé jména Karel jsou zřejmě v převaze.

29.3.2010

Karel Gott – Karel Čáslavský – Karel Šíp

Z historie Státních statků v naší oblasti

Politická změna po roce 1948 přinesla mimo jiného i kolektivizaci zemědělství. Vedle Jednotných zemědělských družstev začaly především v horských pohraničních oblastech vznikat Státní statky. Po odsunu Němců zde byla spousta neobdělávané půdy, vzniklo mnoho neosídlených oblastí, kde se půda nepřidělovala, ale bylo nutno jí obdělávat. Půdu zde přebíral Národní pozemkový fond, který se v roce 1949 přetváří na Státní statek. Taková byla i situace v oblasti Černé v Pošumaví, nejprve konkrétně v Dolní Vltavici. Do působnosti statku patřily pozemky, zemědělské budovy a inventář v katastru nejen obce Dolní Vltavice, ale i Kyselova, Pestřice a Valtrova. Hlavní sídlo, stáje a celé středisko bylo několik let v Kyselově v č. p. 2, hned za mostem, kde dříve bývával hostinec, hospodářství a pila. Ředitelem statku byl Jaroslav Kubík, pak se však ředitelství přestěhovalo do Frymburku a statek ve Vltavici se sídlem v Kyselově, připadl pod ředitelství Statku Český Krumlov.

K 1. lednu 1951 vzniká Státní statek Černá a to delimitací částí statků Želnavá, Světlík, Frymburk a Český Krumlov. Statek je rozčleněn na provozní jednotky Dolní Vltavice, Valtrov, Zvonková, Olšov, Jestřábí, Kovářov, Blatná a Světlík.

V roce 1953 se do statku začleňuje JZD Muckov, dále celá obec Bližná a osady Plánička, Žlábek a Jelín. Další delimitací je v roce 1956 převzato JZD Bližší Lhota a půda bez hospodářů v oblasti obce Malšín. V roce 1957 přebírá Statek Černá JZD Frymburk a provozovnu Slupečná. Valtrov, Zvonková a Další Lhota jsou pak v souvislosti se vznikem vodního díla Lipno předány Pastvinářskému družstvu.

V roce 1959 je Statek Černá rozdělen na oddělení Bližná, Muckov, Milná, Frymburk a Světlík, k Bližné patřila farma Olšov a k Frymburku farmy Blatná a Slupečná.

K 1. lednu 1960 dochází k další delimitaci na okrese Český Krumlov, Statek Černá byl zrušen a majetek rozdělen do tří nově vzniklých statků, kde jedním z nich byl i Státní statek Černá v Pošumaví s hospodářstvími Bližná, Muckov, Olšov, Slavkov a Šebanov. V září toho roku přešlo pod Statek i JZD Šumava se sídlem v Černé a farmy Černá a Mokrý. K 1. říjnu 1962 bylo převzato JZD Hraničář se sídlem v Horní Plané a farmy Horní Planá, Hodňov a Hůrka.

K další delimitaci došlo k 1. lednu 1964, kdy hospodářství Slavkov a Šebanov se staly součástí nově vzniklého Statku Kájov a do Statku Černá bylo zařazeno hospodářství Zvonková a v dalších letech pak i Bližší a Další Lhota od Pastvinářského sdružení.

K 1. lednu 1966 bylo do Statku začleněno JZD Pernek a od 1. ledna 1971, kdy vznikl Oborový podnik Státní statky Šumava se sídlem v Českém Krumlově se statek Černá v Pošumaví stal Odštěpným závodem 01 Oborového podniku.

Postupně pak docházelo k delimitacím hospodářství uvnitř odštěpného závodu, konec a zrušení ředitelství v obci Černá v Pošumaví znamenal rok 1976.

K 1. lednu toho roku byl v rámci delimitace a slučování ve větší celky Odštěpný závod 01 Černá v Pošumaví sloučen s Odštěpným závodem Frymburk, kde bylo vytvořeno sídlo a ředitelství nově vzniklého odštěpného závodu 02 Frymburk. Celý odštěpný závod se pak dělil na hospodářství Černá, Frymburk, Horní Planá, Světlík, Zvonková a Pasečná. K různým delimitacím v provozovnách uvnitř OZ 02 Frymburk docházelo pak v různých časových obdobích až do roku 1989. V té době již zanikl Oborový podnik Šumava a vznikl Agrokombinát Šumava se sídlem v Českém Krumlově a statek ve Frymburku je jedním z odštěpných závodů Agrokombinátu.

To už se píše rok 1990 a koncem tohoto roku se začínají objevovat petice zaměstnanců z oblasti Černá v Pošumaví, které žádají odtržení a vytvoření samostatného Statku. K tomu velmi brzy dochází a vzniká Odštěpný závod Černá v Pošumaví, který zatím patří ještě pod Agrokombinát Šumava. Ten však koncem roku 1990 zanikl a jak ve Frymburku, tak v Černé v Pošumaví vznikají od roku 1991 nové samostatné subjekty, Statek, státní podnik.

Postupným vydáním restitučních nároků a privatizací dochází k pomalému zániku, dříve v této oblasti nejrozšířenějšího podniku, který zaměstnával převážnou část obyvatelstva. Přestože na základě jednotlivých smluv přebírají hospodaření na jednotlivých, bývalých farmách, noví nájemci a postupně vlastníci, lze za jakýsi konec Státních statků považovat rok 1997, kdy byla prakticky ukončena veškerá privatizace. Skončila tak jedna éra v životě našich obcí, ale i mnoha jednotlivců, kteří byli se státními statky doslova svázáni a v práci na statku prožili celý svůj život.

7.dubna 2010

Sedmdesátá léta 20.století – sklizeň obilovin kombajny ze Žimutic / nahore/ Kolektiv ošetřovatelů dojnice z Černé / vlevo/ + kolektiv ošetřovatelů z Bližné

Od mlýna k elektrifikaci Dolní Vltavice

V oblasti Dolní Vltavice se vlévaly do Vltavy tři potoky. Jednak před obcí to byl potok Pestřice / Rotbach/, u vltavického mostu Mlýnský potok / Riegelbach/ a na konci vltavického katastru u Hruštic to byl potok Ježův / Igelbach/. Všechny tři potoky šly od hranic z pravého břehu a na všech kdysi klapávaly vodní mlýny, na Mlýnském potoce byly dokonce dva a k tomu ještě vodní pila.

Jeden z mlýnů vlastnil majitel domu v Kyselově č.p. 2 Franz Fischer, tento mlýn mu však dne 4. května 1929 vyhořel, takže ho již neobnovoval, ale zřídil na jeho místě parní pilu.

Ovšem jako sudetský Němec byl po válce odsunut, parní pila přešla do národní správy volyňského Čecha Otíka, který provoz vedl do roku 1946. Protože onemocněl, převzal správu jistý Liebermann, původem od Mariánských Lázní. Za jeho vedení se podnik značně zvelebil. Vedle parní pily zřídil zde i vodní elektrárnu. Instaloval vodní turbínu a generátor na střídavý proud 220 V, který byl poháněn turbínou a začal tak vyrábět dostatek elektrického proudu nejen pro svůj podnik, ale i pro celou Dolní Vltavici. Tehdy byly elektrizovány i samoty ke Kyselovu a nová celnice na hranicích. Ovšem elektrický proud bylo možno využít pouze ke svícení, pro větší spotřebiče ho bylo málo.

Již koncem války bylo započato se stavbou elektrického vedení z Radslavi. Linka byla postavena, byly nataženy dráty, za řekou poblíž statku byl postaven transformátor a dovezeno jeho zařízení. Přišel však konec války, který hned v roce 1945 zastavil veškeré práce, první česká správa obce elektrizaci nedokončila, vše, co bylo dosud postaveno, bylo ponecháno svému osudu, buď se zničilo nebo někam odvezlo a jinak znehodnotilo, takže obec Dolní Vltavice byla i nadále odkázána na vodní elektrárnu na Mlýnském potoce. Obec tedy při svícení byla přímo závislá na tomto podniku. Dokud zde byla v provozu pila, tak byl udržován v pořádku i náhon z Mlýnského potoka na turbínu a celé zařízení související s dodávkou proudu pro obec.

Jenomže v roce 1949 byla Fondem národní obnovy pila zlikvidována, její zařízení ponecháno na místě svému osudu, hospodářské objekty a pozemky převzal Národní pozemkový fond a po něm Státní statek, který si zde zřídil své středisko. Bohužel, údržba zařízení byla stále horší, vadné břehy náhonu začaly propouštět vodu, takže jí bylo nedostatek pro pohon turbíny. Tím docházelo stále častěji k přerušení v dodávce proudu v obci, bylo nutno svítit petrolejovými lampami do doby, než někteří obětaví občané závady odstranili.

Pro tyto stále nepříjemnosti a nákladnou údržbu byla snaha z vedení obce již od roku 1950, dostat sem řádný elektrický proud ze sítě Jihočeských elektráren. Bylo údajně naléháno na dokončení rozestavěné elektrické sítě z Radslavi, která se již za války začala stavět.

Ovšem v této době se již vědělo, že Dolní Vltavici postihne osud zátopové oblasti a tak se nepodařilo elektrifikaci včas prosadit, pouze byla obci v roce 1954 přidělena „větší“ peněžní částka, aby mohla být provedena generální oprava dosavadního elektrického zdroje a celého jeho vedení. To ovšem bylo řešení opět provizorní, nedostačující a časté poruchy, či nedostatek vody znamenal, že se i nadále muselo svítit petrolejkami. Kronikář, který zaznamenal tento stav v Pamětní knize Dolní Vltavice v roce 1955 a z něhož jsem i já ve svém článku čerpal, končil takřka pesimisticko-optimisticky: „ Snad to zde do doby zátopy s tím naším světlem nějak vydržíme“. Neověřené informace uvádějí, že nakonec byla v roce 1955 elektrifikace Dolní Vltavice provedena.

14. dubna 2010

První máj, to je lásky čas i svátek práce

Byl pozdní večer – první máj – večerní máj – byl lásky čas. Téměř všem známé verše lyricko-epického díla věhlasného českého básníka nám připomínají, že přichází opět onen čarodějný měsíc, měsíc jara a lásky.

Báseň Karla Hynka Máchy – „Máj“ byla vydána v roce 1836 a inspirovala mnoho generací studentů, kteří příchod jara oslavovali festivalem pod názvem Majáles.

Studentský rej

Ten první poválečný vznikl u nás v roce 1956 a již tehdy vzniklo slavné heslo „Nebojte se Pražáci, ještě jsou tu študáci“, které pak bylo i ústředním motem majálesů v šedesátých letech. Přestože jsem nebyl přímým účastníkem žádného majálesu, v té době jsem v Praze studoval a heslo znal. Samozřejmě, že vznikala i jiná hesla a provolání a tak prakticky od samého počátku bylo vše sledováno státními a stranickými orgány, docházelo i k zatýkání a postupně bylo řízeno pod patronací Československého svazu mládeže / ČSM/.

Osobně však mám stále na studentské máje příjemné vzpomínky. Zejména můj první v roce 1961, který jsme prožívali v Lubenci u Karlových Varů, kde jsme vykonávali osmiměsíční praxi. Byli jsme sice v průvodu, ale už si nevzpomínám na jeho průběh, uvízl mi však v paměti právě onen večerní máj – lásky čas. Ten májový večer byl tehdy opravdu teplý, byli jsme jen v košilích na májové veselici a i to zaláskování tam bylo přítomno.

Následující Máj roku 1962 jsem v Praze prožil v průvodu a protože jsem musel nést transparent / jsa velký, silný a „blbý“ /, nijak nadšený jsem nebyl, zejména po skončení, kdy řada jiných spolužáků se věnovala příjemnějším věcem, my s transparenty jsme museli s nimi zpět a z Letné do Dejvic to přece jen chvilku trvalo. Stále to však bylo ono téměř bezstarostné studentské období, kdy člověk netušil, co může následovat po příchodu do zaměstnání.

První máj u Lipna

Zde bych chtěl připomenout 1. Máj roku 1971, kdy jsem pracoval jako vedoucí hospodářství Bližná na Státním statku Černá v Pošumaví. Byl to můj první máj po příchodu na Statek a hned se „nepovedl“. S notným předstihem se tehdy na poradě vedoucích řešilo zabezpečení oslav 1. máje a zejména účast pokud možno všech zaměstnanců. Vedoucí byli přímo zodpovědní za to, že plnou účast zabezpečí a v průvodu půjdou v čele svých podřízených. Byl jsem ve funkci na Bližné od ledna toho roku, přímo v osadě jsem bydlel a tak se i slušelo zúčastnit se některých tradičních akcí spolu se sousedy, potažmo zaměstnanci a mými podřízenými. Začalo to již o velikonocích a poslední dubnová noc, v předvečer prvního máje, nemohla být výjimkou. Vedle pálení čarodějnic se stavěla májka, ale především jsme se veselili a samozřejmě popíjeli prakticky až do rána. Tak se stalo, že odjezd na májový průvod do Horní Plané jsme nejenom já, ale i někteří ostatní, nestihli. No, lidem to prošlo, já však měl nejenom skvrnu v posudku, ale i ředitelskou výtku a finanční postih. Dodnes nevím, kolik lidí z „mého“ hospodářství se oslav zúčastnilo, vím jen, že zvítězila Horní Planá, protože to měli doma a počítal se každý, i když se díval jen z okna.

Alegorické vozy

V dalších letech jsem se již zúčastňoval, především také kvůli dětem, kteří ještě jako malé se těšili, zejména na alegorické vozy. Většinou jsme prošli Horní Planou náměstím nahoru a zpět dolů, kde byla tribuna a na ní představitelé místního a okresního formátu, samozřejmě, že nechyběl představitel sovětských vojsk dislokovaných v Boleticích. Většinou se všichni těšili na průjezd alegorických vozů, které byly často, zejména u hornoplánských firem, poměrně vtípně připraveny. Z vlastní zkušenosti vím, že projevy představitelů se moc

nesledovaly, lidé se zde třeba po nějaké době potkali a tak si povídali mezi sebou, často o jiných tématech než byla prvomájová oslava. Obchody se otevíraly až po skončení projevů a tehdy bylo hlavním úkolem účastníků koupit a přinést domů banány, případně jiné ovoce.

Revoluční zlom

Po roce 1989 skončila i éra těchto průvodů, dobrovolně povinně se již nikam nemusí, jen politické strany oslavují, samozřejmě každá po svém. Přesto všechno vzpomínám na první máje v dobrém a mohu říct, že jsem je měl v podstatě rád, v mládí samozřejmě více, připadal mi ten den jaksi slavnostnější, což o současných, většinou přehlušených sekačkami a motorovými pilami, říci nelze.

Připomeňme si tedy ten letošní nejenom lásky čas, ale i to, že je to od roku 1890 mezinárodní Svátek práce.

PS. Vzkaz obyvatelům Českého Krumlova a ostatních níže položených oblastí: „ Polibte svou vyvolenou pod rozkvetlou třešni, což se nám „ šumavákům“, vzhledem k absenci rozkvetlosti jakéhokoliv stromoví, málokdy podaří.

26. 4. 2010

Z průvodu na 1. Máje v Horní Plané – sedmdesátá léta

Konec druhé světové války v Dolní Vltavici

Uplynulo dlouhých 65 let od doby, kdy skončila zatím jedna z největších světových válečných katastrof.

Stále existuje řada pamětníků, kteří prožili válečná léta nejen v protektorátu, ale přímo v ohnisku německé říše. V Dolní Vltavici bydleli mezi německými obyvateli i někteří Češi, kteří čekali na to, až válka skončí a přijde osvobození.

O této době mi vyprávěla i paní Ludmila Pernerová, která bydlela s rodiči v hájovně, od Dolní Vltavice vzdálené necelých 30 minut chůze. Do Vltavice chodili přes lesy a kolem rašeliniště, kde se kopaly a sušily borky, kterými obyvatelé v zimě topili. Přestože jí tehdy bylo teprve deset let, vzpomíná si na dobu, kdy do Dolní Vltavice přijela americká armáda. Již v noci z pátku na sobotu 5. května 1945 bylo prý slyšet z dálky střelbu z děl, v sobotu, kdy bylo velmi pěkné počasí, však nikde nepadla ani ranka. V neděli 6. května však přišlo a určitý poklid najednou přerušila velká rána. Běžela se s maminkou podívat co se děje a již viděly přijíždět americké tanky.

Německá armáda byla rozložena na dvoře místní fary a když viděla přijíždět z kyselovské strany americké tanky s bílou vlajkou na přídi, začala přestřelka, která pak trvala několik hodin.

Němci mezitím vyhodili do povětří železný most, který spojoval Dolní Vltavici s Kyselovem, čímž na krátkou dobu zastavili americké tanky postupující od Aigenu.

Dlouhá přestřelka pak byla nahrazena ze strany Američanů děly, která zasáhla odstavená vozidla na dvoře fary, plameny přeskočily na faru, která spolu se sousedními domy čp.1, čp.4, čp. 29 a čp. 52 úplně vyhořely. Hořela i stará škola i další domky, ale obyvatelé, i když pod palbou, vše uhasili.

Jak píše Johann Studener v článku Dolnovltavický most, uveřejněném na webu Kohoutí kříž, byli obyvatelé tlampačem vyzváni k vyvěšení bílých vlajek na znamení, že se obec vzdává bez dalšího boje.

Odpoledne pak přejela obojživelná vozidla v prostoru mezi zničeným dolnovltavickým mostem a ústím Rožnovského potoka a obklíčila obec. Vojenská policie zatkla starostu, který nejprve musel přijít s bílým praporem a vyhlásit konec války, zatkla i předsedu místní skupiny NSDAP a řídícího učitele, který byl zástupcem velitele Volksturmu.

V noci ze 6. na 7. května pak Američané srovnali se zemí obytná stavení čp. 33 a na kyselovské straně čp. 25, která byla zničena výbuchem, urovnali na obou březích nájezdy a zřídili přes Vltavu pontonový most. Ten byl však přísně střežen a obyvatelstvo tam nemělo přístup. V následujících dvou dnech pak američtí ženisté postavili dřevěný most na místě vyhozeného mostu železného.

V Dolní Vltavici se pak rozběhly práce na opravě některých poničených domů a začaly práce na znovuoobnovení fary, kterou hodlala postavit maďarská ženijní jednotka, která v obci zůstala. Při obnově obce pomáhala řada obyvatel z farních vesnic.

Američané začali se svým odchodem v červenci 1945, školu, kde byli dosud ubytováni, obsadili 16. července partyzáni. Do obce přijíždí jednotky československé armády, přebírají ochranu mostu a brodu, přichází komisaři, finančníci a bezpečnost, po žních pak nastupují první čeští dosídlenci. Začíná nová ,poválečná , svobodná éra, která však zanedlouho přinese mnoho problémů a útrap, nejenom stávajícím německým obyvatelům, ale i nově přicházejícím osídlencům.

11. 5. 2010

Černá v Pošumaví a ochrana přírody

Českokrumlovský region může nabídnout všem návštěvníkům nejenom mnoho překrásných kulturních a historických památek, ale samozřejmě i krásnou a v mnoha případech neporušenou přírodu.

Vyjímkou není ani obec Černá v Pošumaví, která nejenže spadá z velké většiny do Chráněné krajinné oblasti Šumava, ale v jejích dvou katastrálních územích, Černá v Pošumaví a Kyselov, se v současné době nachází tři přírodní rezervace a šest přírodních památek. Dovolte mi ve stručnosti malou procházku po těchto chráněných územích:

Přírodní rezervace *Pláničský rybník* se rozkládá na ploše 15,17 ha a vznikla v roce 1992 a nachází se zde cenná vodní vegetace, důležitý je výskyt vzácného mravence, příživníka, žijícího v hnízdech mravence lesního. Rybník je rovněž nejvýše položeným místem výskytu rozmnožování skokana zeleného a zřejmě i ropuchy obecné.

Na prostorách údolních rašelinišť v k.ú. Kyselov, kde se nachází vzácné chráněné rostliny a živočichové, byly v roce 1995 vyhlášeny rezervace *Rašeliniště Borková* a *Kyselovský les*.

Z přírodních památek je nejrozsáhlejší, v r. 1992 vyhlášené *Velké Bahno*, lesní prostor pod osadou Bližná, tvořený souborem smrkových olšin a několika rašelinišť se vzácnými druhy rostlin a živočichů a které se rozkládá na ploše 85,57 ha.

Další přírodní památku tvoří na 55 ha *Olšina v Novolhotském lese* z roku 1992, což je komplex luk a podmáčeného lesa v blízkosti osady Plánička. Přírodní památka *Slavkovické louky* tvoří na 16 ha komplex prameništích a vlhkých luk se vstavačovitými rostlinami.

Kotlina pod Pláničským rybníkem je název další památky z r. 1992 na ploše 15 ha. Zde se jedná o luční rašelinné prameniště s významnou flórou. Poměrně známé jsou *Muckovské vápencové lomy* vyhlášené jako přírodní památka v r. 1992. V prostoru na ploše 3,38 ha se v minulosti těžil krystalický vápenec a tak vznikly tři jámy s podzemními komorami chráněné impozantními pilíři.

V katastru obce Černá v Pošumaví se rovněž nachází čtyři státem chráněné památné stromy, dvě lípy velkolisté, jedna u kaple Stinny u Dolní Vltavice (z r. 1648) a druhá v osadě Radslav, dále jedna lípa malolistá rovněž u kaple Stinny, stejného data a dub letní v osadě Radslav.

Na území obce Černá v Pošumaví evidujeme rovněž několik památkových objektů kulturní a historické hodnoty. Jedná se o *Schwarzenberský pivovar* vystavěný v r. 1568 Jakubem Krčínem, dnes ovšem ve velmi zuboženém stavu, dále *Dům čp. 39* postavený jako mlýn v témže roce, dále *Kaple Stinny* z r. 1648 u Dolní Vltavice, *Kostel Neposvrněného početí Panny Marie* z r. 1800, *Socha sv. Jana Nepomuckého* z konce 19.století a *Portál vyústění Josefovské štoly* z r. 1897.

Naší péči a ochranu si zaslouží i další památky jako kaple na Radslavi, kaple na Mokré a kamenný podstavec kříže na konci obce / t. zv. Kudlichův podstavec/.

V neposlední řadě se na území obce Černá v Pošumaví nacházejí i archeologické lokality pravěkých sídlišť z období mezolitu.

Chtěl jsem tímto článkem pouze připomenout podíl obce Černá v Pošumaví na kulturních, historických a přírodních hodnotách, které mohou obdivovat turisté a o které musíme pečovat vlastně všichni. Přestože jsem prakticky ve všech popsanych rezervacích a památkách byl osobně a spolu s ostatními památkovými objekty je znám, dovolil jsem si použít některé konkrétní údaje z webu ckrumlov.cz.

9.6.2009

Padesát let společného poválečného žití

Jedna ze šesti současných osad obce Černá v Pošumaví – Bližná, byla ještě počátkem roku 1960 samostatnou obcí. Od počátku tohoto roku pak docházelo k postupnému projednávání možnosti sloučení s Černou v Pošumaví na veřejné schůzi všech občanů, na schůzi zaměstnanců statku a samozřejmě úplně nejdříve v orgánech KSČ. Nikde se prý podle dřívějších zápisů, nevyskytly žádné námitky a tak byla obec Bližná oficiálně dnem 12. června 1960 sloučena pod společný Místní národní výbor v Černé v Pošumaví.

Samozřejmě, že vše již bylo připraveno dávno předtím, byla to linie KSČ, slučovalo se prakticky všude, k 1. lednu 1960 byla provedena i delimitace statků, sloučilo se JZD Mokrá a JZD Černá a tak se nejednalo o nic „nového pod sluncem“.

Na jedné z veřejných schůzí na Bližné vysvětlovali občanům důvody sloučení tehdejší předseda MNV Antonín Cirhan, tajemnice Marie Šátralová a předseda organizace KSČ František Chromík. Konstatovali mimo jiného, že v obci není dostatek lidí, aby se MNV udržel a aby se obsadily všechny potřebné komise. Stejně tak trvají stálé potíže s výstavbou zemědělského útulku, nepovedlo se uvést do provozu pohostinství a je řada dalších přetrvávajících problémů, na které upozornilo i vedení nově vzniklého Státního statku Černá v Pošumaví v osobě ředitele a poslance ONV Ing. Vladimíra Vítka.

Při hodnocení celkového stavu na Bližné bylo konstatováno, že v obci je 28 domů a 120 obyvatel, většina domů je stavebně nevyhovujících, návěs je neudržovaná a v dolní části rozbahněná. Adaptací byl na čp. 6 zřízen internát zemědělské školy, kde je i závodní kuchyně, která ovšem stavebně nevyhovuje, nebyla proto zkolaudována, nevyhovuje ani po stránce hygienické a tak byla uzavřena. Na dvoře tohoto domu je dokonce neudržované hnojiště. Rovněž brigádnická ubytovna, která je v typovém dřevěném baráku má nevyhovující sociální zařízení a rozbitou střechu. Zemědělské objekty jsou bez sociálního vybavení, zásobování vodou je ze dvou studen a voda je závadná.

Hodnocení vlastních funkcionářů i z pohledu „cizích“ tedy nepřilíší lichotivé.

Od té doby se toho ovšem na Bližné dost změnilo. Mohu to osobně potvrdit, neboť jsem zde s rodinou strávil 11 let. V té době měla Bližná / 1974/ celkem 124 lidí, život tam probíhal tak jako všude v té době, fungovalo zemědělství a tak byl kolem stále „frmol“. Mimochodem, Bližná patřivala vždy v 70. létech, na úseku živočišné výroby, k nejlepším nejen v okrese, ale i v krajském měřítku, v bliženském kravíně byla většina dojnic zapsána v plemenné knize a výsledky v dojivosti často dosahovaly republikové špičky.

Nutno přiznat, že i dobové organizace, typu Občanský výbor, si na Bližné vedly nejlépe ze všech osad a to ne proto, aby se snad někomu zalíbily, ale aby si zlepšily životní prostředí ve svém okolí. A že se musely vykazovat závazky a dělat různé brigády, to už patřilo právě k oné době. Výsledkem bylo, že na Bližné byl vždy vcelku pořádek a lidé si prostranství udržovali sami. V té době byl na Bližné pouze obchod ve starém, dnes neexistujícím domě a až v roce 1972 se mohla prodavačka Ludmila Kiněvová přestěhovat do nového. Vedle obchodu stála i pěkná kaplička, která se bohužel musela zbourat.

Doba se změnila a tím pádem i život na Bližné, přesto je v osadě stále pořádek.

Lidé, které jsem znal, zestárli anebo odešli a mladí žijí dnes podle svých představ. Samozřejmě, že došlo i k poklesu obyvatel, Bližná měla ke konci roku 2007 celkem 86 lidí. Určitě je však stále dost problémů, které obyvatele trápí a které často nevyřeší ani zastupitelstvo obce, kde ovšem Bližná nemá žádného zástupce. Snad se to změní v letošních komunálních volbách.

23. 6. 2010

Osada Skalná : Příběh historie i současnosti

Probírá-li se člověk různými historickými materiály a daty, narazí velice často na mnoho zajímavostí, které s danou tematikou různým způsobem souvisí.

Protože se jedná o historické údaje, tak v naprosté většině je musí brát jako fakt, který si již nijak nemůže ověřit. Ovšem je-li souvislost takového rázu, že alespoň malé procento popisované události si může člověk sám prohlédnout a vidět kousek místa, kde se vše odehrálo, pak je přece jen trochu spokojený. Alespoň já to tak vidím a cítím a zdá se mi přitom, že malým zlomkem vstupuji do historie. Ale nyní již k onomu příběhu.

Dne 6. listopadu 1886 byl v Dolní Vltavici slavnostně vysvěcen nový ocelový most přes řeku Vltavu. Bylo to na den sv. Linharta, patrona dolnovltavického kostela a podrobnosti uvádí Johan Studener /stránky www.kohoutikriz.org/. Byla to tehdy velká událost, které se zúčastnilo nebývalé množství lidu a vysvěcení byl přítomen mimo jiné i kníže Adolf a kněžna Ida ze Schwarzenberku.

Mě ovšem zaujalo to, že stavební práce začaly pouhý rok před uvedením do provozu a hlavně, že tehdy byly na stavbu přiváženy saněmi obrovské žulové kvádry z lomu ve Skalném. Tady jsem si najednou uvědomil, že o mostě toho víme poměrně dost, ale o Skalné nebo Skalném, téměř nic a to se musí napravit. Zjistil jsem /stránky zaniklé.obce.cz/, že Skalná, německy Pinketschlag, je zaniklá osada, původně patřící pod Mýto a postupně pod Hořice na Šumavě. Uvádí se rok založení 1268, ale dále již nejsou nikde žádné záznamy. Teprve až v roce 1921 se zde uvádí 36 obyvatel ve čtyřech domech, v padesátých letech zde údajně stály ještě tři domy, ale od sedmdesátých let, kdy došlo k úplné likvidaci, jsou již patrné poze částečné rozvaliny.

Vydal jsem se proto nedávno osobně najít zaniklou osadu Skalná, není to až tak obtížné, z Mokré směrem na Květušín jsem až k odbočce, která k osadě směřuje, dojel autem, pak již pěšky po červené turistické značce jsem došel na návrší s potřebným označením. Pod ukazatelem je srázovitý terén, kde jsem našel části zřejmě bývalého stavení, odkud se rozkládala osada až na prostranství kam jsem došel o něco později. V prostoru ohraničeném elektrickým ohradníkem, kde je pastevní areál pro dobytek, stojí kamenný kříž, kde měl nehodu, případně utrpěl úraz, jistý Josef Wallner 23. října 1938 ve věku 22 let. Tento kříž je jediným poznávacím znamením bývalé osady Skalná. Musím zde poznamenat, že o několik desítek metrů dále je nádherný pohled na vzdálené vrcholky včetně Kletě.

Část historie jsem si tedy „omakal“, nejdůležitější z původního článku, tedy lom, ze kterého se ony žulové kvádry vozily, jsem zatím nenašel. Mé další hledání přerušil poměrně vydatný déšť a tak jsem se spolehl jen na to, že příslušný kamelom se v blízkosti skutečně nachází, je však samozřejmě opuštěný a zatopený vodou, jakési lesní jezírko, jak jsem zjistil z jedné fotografie na stránkách internetu. Zde byla k vidění i historická fotografie z doby provozu kamenolomu ve Skalné.

Kousek z historické spojitosti jsem si tedy pro sebe, i když částečně, vyřešil.

9.7. 2010

Když se před léty sklízelo metrákové seno

„A všude kolem vůně sen, poledne zvoní ve vsi“ – úryvek z básně Jaroslava Seiferta nás zavádí do období senoseče za našich mladých let. Ne, že by senoseč neprobíhala i v současné době, ale určitě se již nezvoní poledne. A přitom to bylo tak idylické, celá vesnice tehdy voněla posečenou travou, ovšem pro všechny vesničany to byla velmi náročná dřina. Ruční práce převažovala, jen několik sedláků mělo k dispozici koňský, či volský potah a pár jednoduchých mechanizačních prostředků. Žádné větší mechanizační vybavení však nebylo k dispozici ani v době, kdy jsem již já nastupoval do praxe. Snad jen traktorová lišta a pohrabovač a pak lidské ruce, které seno sušily a dávaly do kop a posléze nakládaly na vlek tažený traktorem. Stále se však mnoho ploch sekalo ručně, v šumavských podmínkách, na málo přístupných, často zamokřených lukách, to ani jinak nebylo možné. Tehdy se ještě nevyráběly senáže a hlavní složkou krmivové základny bylo seno. Proto na statky přicházeli pracovníci ze Slovenska, ponejvíce „východňáři“ a „košili seno“ všude tam, kam traktor nemohl zajet. A když už později nastal rozvoj mechanizace v oblasti sklizně píce, stále zůstávalo seno, jako nejhodnotnější dietetické krmivo pro dobytek, v popředí zájmu. Zájmu již nejenom zemědělců, ale především stranických a státních orgánů a začalo se vyrábět plánovitě v akci „metrákové seno“. Bylo společensky důležité, aby všechny plochy byly vysekány a tak byly uzavírány socialistické závazky, sice na pomoc zemědělství, ale hlavně na počest sjezdu KSČ nebo výročí jakéhosi státníka a podobně. Úkoly v tomto směru dostávají i místní národní výbory, vytvářejí se t. zv. akční trojky, kde mají spolupracovat vedoucí zemědělského provozu, předseda MNV a předseda místního výboru Národní fronty. A tak se do výroby metrákového sena zapojují nejen jednotlivé organizace, ale i řada jednotlivců, kteří si touto formou vydělávají i slušný peníz. Pro představitele zemědělského provozu je to však mnohdy „danajský dar“, pro sebemenší kopicu, kterou připravil nějaký chatař bylo nutno dojet, mnohdy i s výhrůzkou, že v případě opoždění, dotyčný zavolá na Okresní výbor KSČ, neboť výroba sena je strategický úkol. Nehledě na to, že nejenom kvalita, ale i vlhkost, někdy neodpovídaly potřebným parametrům a bylo rizikem uložit toto „takyseno“ ve stodole, neboť hrozilo i samovznícení. Nakonec se vždycky nějak všechno zvládlo a dnes je možno na tuto dobu i s danými problémy pohlížet spíše s úsměvem. A to mi připomnělo historku, která se v této souvislosti stala v době, kdy jsem dělal vedoucího provozu na hospodářství Bližná. Bylo to, myslím v roce 1972, zootechnika tam tehdy dělal moravák od Pohořelic, říkejme mu Honza. Právě v době sklizňových prací, kdy výroba metrákového sena probíhala i během žní, jsem já ani agronom nemohli být stále přítomni na provozu. Mobilní telefony ani jiný druh spojení nebyl a tak byl k dispozici jedině zootechnik, který tak zabezpečoval vše potřebné na provozu, včetně právě metrákového sena. Když jsem se tedy vrátil, Honza mě informoval o všem, co se do té doby dělo, či stalo a jednou také povídá: „Jó a volal tata, že mu máš nechat odvézt seno“. Nějak jsem tomu nerozuměl, můj táta bydlí na Tábořsku, kvůli senu by mi určitě nevolal. Ovšem Honza trval na tom, že volal otec a chce odvézt seno, což bych prý měl jako syn zařídit. Ptal jsem se tedy znovu, odkud volal a že prý z Hůrky. Ptám se, jak se představil a Honza na to: „Tady Otec, potřebuji odvézt metrákové seno“. Stále jsem tomu nerozuměl, posléze jsme zjistili, že v Hůrce žije občan tohoto jména. Takže i při výrobě metrákového sena mohly nastat pochybnosti a nejasnosti, ovšem jiného, spíše úsměvného rázu, neboť „tata“ Otec nám dodal seno kvalitní.

14. 7. 2010

Okurková sezona a přísloví

Kalendářní léto je prakticky v polovině, dětem se prázdniny přehouply do druhé části, někomu již dovolená skončila, další se na ní chystá.

Každopádně je léto dobou odpočinku, načerpání nových sil i poznávání, je ale i dobou, kterou sami novináři nazvali okurkovou sezonou. Ne, že by nebylo o čem psát, stále se něco děje, ale přece jen zjistíme, že se většina námětů točí kolem léta.

Nejsem novinář, ani se za něho nemohu považovat, jen příležitostně napíši a

pošlu do novin nějaký článek. Námětově jde většinou o článek historický, věci tam popisované se již udály a tak zde nemá okurková sezona žádný podstatný vliv.

Přesto mám občas chuť, to celkem vážné dějinné téma, přerušit a zabrousit do jiného okruhu.

Co takhle přísloví, pořekadla, rčení, citáty, to je již od mládí moje velmi oblíbená oblast. K tomu lze přidat i pranostiky a Murphyho zákony, různé epigramy, motta a úvahy, prostě nepřeberné množství nádherných výroků, vycházejících ze zkušeností mnoha známých i naprosto neznámých lidí.

Zůstaňme však pouze u přísloví, je jich skutečně mnoho, každý národ má svá přísloví a řada z nich zlidověla a zná je prakticky každý. Mnoho přísloví si lidé různě upravili, aby odpovídala duchu doby, případně dostala humorný ráz. Například přísloví „Neříkej hop, dokud nepřeskočíš“ upravil básník a spisovatel Jiří Žáček do podoby „Neříkej hop, nebo tě ostatní přeskočí!“ a někdo neznámý udělal další úpravu „Tak dlouho říkal hop, až mu přeskočilo“.

Určitým vrcholem úpravy přísloví je jejich přenesení do vědeckého vyjádření. Tak bylo např. všeobecně známé latinské přísloví „In vino veritas“, česky „Ve víně je pravda“ vědecky přeloženo takto: „Kapalná substance částečně prchavého charakteru vzniká postupným odšťavňováním a kvašením bobulovin, obsahuje souhrn výroků objektivního charakteru, vystihujících skutečnost v její reálné podobě“. Není to něco nádherného?

Anebo přísloví „Komu se nelení, tomu se zelení“ se vědecky vyjádří takto: „Kdo odolává pokušení nepodlehnout touze, nechat dřímat vlastní energii, bývá obklopen chlorofylem“.

Je celá řada takto vědecky přeložených přísloví a svědčí o tom, že i náš rodný jazyk a nadání našich lidí dokáží velmi vtipně vyjádřit potřebné myšlenky i jiným stylem.

Nakonec snad ještě jedno, pro dnešní dobu potřebné, přísloví: „Kolik řečí znáš, tolikrát jsi člověkem“ lze vědecky přeložit jako: „Číslo, jímž můžeš vyjádřit svou lingvistickou potenci, se rovná číslu, jímž znásobuješ své vlastní ego“.

To bylo jen pár ukázek z mnoha moudrých, vtipných a pohotových přísloví, z nichž některá však, během vývoje společnosti, ztratila svůj význam, smysl a opodstatnění, nechápeme je doslovně a ani se většinou podle nich neřídíme. Zdrojem poučení však pro nás stále mohou být.

4. 8. 2010

Vrtulníky v ovesném poli u Dolní Vltavice

Jako by to dneska bylo, vzpomínám si na dobu před třiceti pěti léty, právě v tento čas, kdy určitý poklid narušilo přistání vrtulníku v ovesném poli na Dolní Vltavici.

Bylo to v pátek 15. srpna, kdy nezpozorován československými radary přeletěl hranici pilot Německé spolkové republiky a v prostoru pod kaplí Stiny přistál a naložil čtyři občany Německé demokratické republiky. Bydlel jsem tehdy na Bližné a o tom, co se událo na Vltavici jsem se dozvěděl zprostředkovaně. Jel jsem se na místo podívat na motocyklu a prakticky žádné velké poškození jsem nepozoroval, zůstaly jen určité úvahy, jak se sem vrtulník nepozorovaně dostal.

To jsme ovšem netušili, že v neděli 17. srpna se bude situace opakovat, jenomže už to nebude mít tak hladký průběh. Pohraničníci na hlásce v Dolní Vltavici již byli připraveni a tak pilot odletěl na místo čtyř pasažérů, pouze se dvěma osobami.

Samozřejmě, že československé státní orgány vše odsoudily jako hanebný čin, který ohrožoval zdraví občanů a rekreantů a narušil dobré vztahy mezi ČSSR, SRN a Rakouskem. Prakticky všechny československé sdělovací prostředky se touto událostí zabývaly a k rozhovorům s představiteli obce a svědky činu přijela natočit reportáž Československá televize.

elý průběh této akce byl potom různými způsoby vykládán. Oficiálně bylo řečeno, že pilot helikoptéry ohrožoval pohraničníky střelbou z kulometu, tvrdili to i někteří svědci z řad rekreantů a vojáků, což ovšem druhá strana vyvracela a tvrdila, že stříleli pouze pohraničníci. Byly vyslýchány dvě osoby, které se podařilo zadržet a v říjnu 1975 byl pak vynesen rozsudek nepodmíněných trestů a vyhoštění z republiky, pilot byl souzen v nepřítomnosti.

Z hlediska, dnes už historického, jsem se snažil získat o tomto případě více poznatků, což v současnosti v době mediálního, internetového rozmachu, není zas tak velký problém. Z materiálů se tak dá zjistit, že inspirátorem těchto akcí byl JUDr. Heinz Heidrich, který se spřátelil s pilotem Barrym Meekerem, který měl za sebou nasazení ve Vietnamu a dostal nápad využít jeho schopností k převozu občanů NDR na západ, samozřejmě za značné sumy.

Svůj první let do prostoru Dolní Vltavice uskutečnili již 17. srpna 1974, kdy převezl Heidrich do SRN svou ženu a syna. Následoval zmíněný druhý let a ve třetím letu, který se nepodařil, měli být převezeni rodiče Heidrichovy přítelkyně Neukirchnerovi a jejich 14 ti letá dcera a jakýsi Thomas B., který si přelet platil. Rodinní příslušníci měli převoz zdarma, odjeli nejprve vlakem do Prahy a pak autobusem do Dolní Vltavice. Tam měli najít kapličku mezi dvěma duby, jak jim bylo řečeno(jsou to ovšem dvě lípy- F.Z.), pro snazší orientaci pilota měli na sobě mít červené bundy. Organizátor nic neměnil, ponechal stejný plán přeletu, předpokládal, že průběh bude stejný jako před dvěma dny. Pilot přistál, nastoupil Thomas B. a Neukirchner, ozvala se údajně střelba a křik zraněných, dceru Birgit stačili ještě vytáhnout do vrtulníku, ovšem paní Neukirchnerová asi 10 m před tím upadla. Pomocník pilota se tedy pro ní vrátil, ale pilot Barry Meeker odstartoval. Zadržení tedy byli pomocník pilota Kobrzynski a paní Neukirchnerová.

Sám Heidrich vše pozoroval dalekohledem z vyhlídkové věže Moldaublick na rakouské straně a po vzletnutí vrtulníku byl přesvědčen, že vše proběhlo v pořádku. Skutečný výsledek akce se dozvěděl až v nemocnici v Traunsteinu, kam rovnou pilot letěl.

Tak skončila jedna akce, ke které ovšem vůbec nemuselo dojít, kdyby náš svět nebyl tehdy rozdělen na západ a východ a občanům bylo umožněno volně vycestovávat.

11.8. 2010

Historický pohled na školy v Černé v Pošumaví

Už je to tak na světě ustanoveno, že všechno musí jednou skončit a tak samozřejmě skončí i prázdniny a naše děti opět zasednou 1. září do školních lavic.

Před šedesáti pěti léty skončila druhá světová válka a po osvobození začala opět Československá republika obnovovat chod celého národního hospodářství. Se školstvím to ovšem nebylo tak jednoduché, všude nemohly děti začátkem září nastoupit do školy.

V obvodu dnešní obce Černá v Pošumaví bylo do té doby šest německých škol a znovuzřízení české školy přinášelo zpočátku řadu problémů. Jak to v jednotlivých obcích vypadalo, to je téma tohoto mého článku.

Povedlo se to nejdříve v samotné Černé na Šumavě, kde bylo vyučování zahájeno hned 2. září 1945, do zřízení Obecné školy začalo chodit osm českých žáků, první řídící učitelkou byla ustanovena Božena Vobrová. V budově školy byla od května ubytována americká armáda, která se však koncem srpna vystěhovala a vyučování mohlo začít.

Jako druhá byla dnem 1. října 1945 otevřena Obecná škola v Dolní Vltavici, kterou začalo navštěvovat deset dětí prvních českých dosídlenců. Rovněž i zde byla školní budova obsazena americkou a po ní i československou armádou a tak byla třída umístěna v budově čp. 15. Prvním řídícím učitelem byl Miroslav Sobotka, kterého po třech letech vystřídala Zdeňka Svobodová a po roce Antonín Bulán a posléze František Nejedlý.

V obci Mokrá, kde byla rovněž v budově školy umístěna americká armáda, to přece jen trvalo dva roky, než se budova dala do pořádku. Vyučování zde začalo 2. září 1947 a první vyučující pověřenou řízením Obecné školy byla Zdeňka Hůlková, po ní pak následoval Karel Tržil a jako další byl Jaroslav Cipín.

O rok později, k 1. září 1948, byla znovuoobnovena jednotřídní Obecná škola v Bednářích. Tam bylo zapsáno celkem 21 žáků, nakonec jich však nastoupilo pouze třináct, protože zbylí byli přeřazeni do Černé. Ředitelem školy byl ustanoven Jan Zajíček, do školy docházeli žáci z Muckova, Hostinné Lhoty, z Emrů a ze Slavkovic.

V obci Plánička začalo vyučování dnem 21. září 1952, do té doby docházely děti do Černé, ale na žádost všech obyvatel Pláničky, byla zřízena škola i zde. První řídící učitelkou, tehdy již Národní školy, byla Bohuslava Brunová.

Jako poslední byla zřízena škola v obci Bližná, kde bylo pravidelné vyučování zahájeno 19. února 1958. Bylo to rozhodnutí Okresního národního výboru v Českém Krumlově vzhledem k blížícímu se konci školy v Dolní Vltavici. Tam byla v té době škola ještě stále v provozu, ovšem problémy byly se stavem učitelstva a tak bylo rozhodnuto o zavedení střídavého vyučování. Znamenalo to, že dopoledne se vyučovalo v Bližné a odpoledne na Dolní Vltavici. Ředitelem školy v Bližné byl ustanoven Karel Havlíček, po něm pak převzala řízení školy Ludmila Pomejová. Stav žáků na Bližné byl v prvním školním roce celkem 31 žáků, kteří docházeli i z osad Jestřábí a Radslav.

Tolik krátký pohled na počátky školství v obnovené české Černé v Pošumaví od roku 1945.

24.8. 2010

Evropské úspěchy taneční skupiny „VRTULE“ z Černé v Pošumaví

V lednu letošního roku jsem v této rubrice, tohoto deníku, představil taneční skupinu VRTULE z Černé v Pošumaví. Tehdy, po čtyřech měsících od svého vzniku, měli již malí tanečníci za sebou nejedno úspěšné vystoupení.

V soutěži Master Cup, která byla nominační na Mistrovství Evropy a konala se v prosinci v KD Metropol v Českých Budějovicích, obsadili tehdy druhé místo. Stříbrné medaile nakonec znamenaly postup na ME do Poreče v Chorvatsku, kterého se soutěžící, s pochopením rodičů a díky sponzorům, s velkou radostí a nadšením zúčastnili.

Zde již byla konkurence opravdu veliká, přesto se ve své kategorii Disco style, kde soutěžilo 17 skupin, umístili na krásném třetím místě. Skupina pěti děvčat a dvou chlapců, pod vedením trenérek a choreografa se ve svém vystoupení velmi snažila a předvedla líbivé a hodnotné číslo.

Tyto velmi příznivé výsledky měly vliv na to, že v dalším období nového školního roku, se podstatně zvýšil zájem o vstup do skupiny. Zatím se přihlásilo deset nových dětí a přihlašují se další a to nejenom z Černé a osad, ale i z Frymburka a Olšova.

Skupina Vrtule je tvořena dvěma kategoriemi, zájem narůstá především v kategorii MINI, od pěti do osmi a půl roku, ovšem přihlašují se i děti čtyřleté.

Tréninky, které se konají dvakrát týdně jsou poměrně náročné, s minimálně půlhodinovou tělesnou rozcvičkou a poté následuje „pilování“ sestavy vlastního programu. Přesto se děti na každý trénink i vystoupení těší a přistupují ke všem úkolům zodpovědně.

V letošním roce plánují „vrtulky“ účast v soutěži Let's dance v listopadu v Písku, dále se hodlají zúčastnit opět Master Cupu v prosinci v Českých Budějovicích, kde se bude skupina Vrtule snažit opět probojovat na ME do chorvatské Poreče. Zde by se tentokrát předvedl i tým kategorie MINI.

Příští rok proběhne regionální kolo, které pořádá Czech Dance Organization v březnu v Českých Budějovicích a pokud by zde uspěli, postoupili by na republikovou soutěž do Prahy.

Vedoucí skupiny a trenérka Ája Suchánková, spolu s druhou trenérkou Miri Fillovou a choreografem Tomášem Suchánkem, zajistili pro tento školní rok pořádání dvou Workshopů, což je forma vzdělávání a prohlubování znalostí v dané problematice. Jednak by to měla být taneční skupina ILLKNEES ze Strakonic, která se stala v Poreči mistrem Evropy a probjovala se na mistrovství světa do USA. Dále je v jednání účast tanečnice a choreografky Qaši, vlastním jménem Leona Kvasnicová. Ta bývala členkou taneční skupiny UNO, dnes má vlastní skupinu IF. Qaša dělala choreografii k některým muzikálům a televizním projektům (Česko hledá Superstar nebo Star Dance III.)

Taneční skupina Vrtule se zaměřuje především na taneční styly disco / street. Charakteristickými znaky tohoto stylu je především rytmus, který se tak dostává dětem do těla nenásilnou formou, zlepšuje a rozvíjí koordinaci, postřeh a celkovou kondici mladého organismu.

Proto by mělo být, a doufám, že i je, v zájmu všech rodičů, školy i představitelů obce, tyto aktivity všemi směry podporovat.

Vrtule by se měly točit stále a ještě ve větším rozsahu a přinášet účinkujícím radost a popularizovat tím obec Černou v Pošumaví.

8. 9. 2010

Osudy hřbitova nejen v Dolní Vltavici

Motto: Prázdný je domov, smutno je v něm, cestička k hřbitovu zůstala jen.

Bohužel, ani ta cestička nezůstala, hřbitov a v něm pohřbené dolnovltavické nebožtíky, potkal stejný osud jako celou Dolní Vltavici.

Před padesáti pěti léty, podle záznamů přesně 21 září 1955, se konal výběr stanoviště pro nový hřbitov v Černé v Pošumaví, náhradou za hřbitov v Dolní Vltavici, který bude v blízké době zatopen. Z tohoto důvodu bylo nutno provést exhumaci přibližně 500 ks hrobů, ovšem na stávajícím hřbitově v Černé v Pošumaví již nebylo dostatek místa a tak se vybíralo místo nové.

Podívejme se však nejprve trochu do minulosti. Vůbec původní hřbitov v Dolní Vltavici byl kolem kostela a celý areál byl ohrazen obvodovou zdí vysokou dva metry a jeden metr širokou. Kdy přesně však byl hřbitov založen, to se můžeme jen domnívat, každopádně však víme, že v roce 1898 byl nad obcí směrem k Černé zřízen hřbitov nový. Jednak ten starý byl již nedostačující a nevhodný i z důvodů zdravotních a estetických. Na starý hřbitov se již nepohřbívalo, v roce 1922 byl kolem kostela na místo hřbitova zřízen stromový park, který upravil městský zahradník Sobietschek z Českých Budějovic. Zeď kolem kostela byla z větší části stržena a postaven drátěný plot. V témže roce pak byl v parku odhalen pomník padlým z 1. světové války. Na pomníku byly čtyři tabule, zhotovené z domácí žuly, které směřovaly k jednotlivým vesnicím farnosti Dolní Vltavice, kde padlo celkem 66 mužů. Při odhalení se konala polní mše, kterou s kázáním sloužil poslanec Petersilka a slavnostní projev pronesl poslanec Feierfeil.

U hlavního vchodu opuštěného hřbitova stály dvě lípy, které byly vysazeny v upomínku na svatbu císaře Franze Josefa s Elisabethou, princeznou z Bavorska / známou jako Sisi- pozn. autora/ a to na základě vysokého nařízení z 24. dubna 1854.

V roce 1900 byl vysvěcen nový hřbitov, který byl založen na polní parcele, která byla zakoupena od Margarety Müller z Dolní Vltavice č. 5. Vůbec jako první byla na novém hřbitově pohřbena Marie Pöschl z čp. 7, která zesnula jako 23 letá. 25. března 1928 zemřel ve věku 82 let dolnovltavský strážník a hrobař Mathias Schläger, který svůj úřad zastával přes 50 let a během té doby vykopal více jak 2 000 hrobů.

Od roku 1951 se přestalo pohřbívat i na tomto hřbitově a připravovala se exhumace a přenesení ostatků. To započalo 1. října 1956, začalo se nejstaršími hroby, mladší se měly dělat přes zimní období. Ostatky a části zetlelých rakví byly uloženy do nové schránky, z hrobu vybrána i vrstvička země pod ostatky, bývalý hrob byl vydesinfikován a asi po pěti dnech zavezen čistým materiálem. Exhumace byla prováděna za přítomnosti zdravotníka a dozoru krajského hygienického orgánu.

Již v červenci 1956 byl hřbitov předán do správy MNV Černá v Pošumaví, přejímky byl přítomen tajemník MNV František Podroužek, administrátor v Černé Martin Šmíd, církevní tajemník ONV Petr Houska a František Husinecký za odbor MH ONV Český Krumlov. Spolu se hřbitovem byla předána i márnice, 2 ks már a jeden pitevní stůl. Ve funkci hrobníka nadále pokračoval František Kvasnička.

Jelikož po roce 1945 nebyly k dispozici žádné knihy, tiskopisy, plány, či výkazy a ani se nevedly, hřbitovní plán nemohl být převzat a tak informace o pohřbených, převážně německých osadníků, nebyly žádné. Lze se tak domnívat, že ani exhumace plánovaných 500 ks hrobů nebyla v celém rozsahu dodržena. Výstavba nového, současného, hřbitova mezi Černou v Pošumaví a Bližnou byla dokončena v srpnu 1959, do užívání byl předat v roce 1960, ostatky ze hřbitova v Dolní Vltavici byly uloženy v jihovýchodní části nového hřbitova.

Zrušen byl i hřbitov v Černé v Pošumaví, který byl v zastavěné části obce a podle ústředního kříže byl založen v roce 1871. Na tomto hřbitově bylo konečnou pochůzkou zjištěno celkem 329 hrobů, které bylo nutno přenést. Ani zde však neexistoval pláněk hřbitova, ani hřbitovní kniha. Jako poslední byla na tomto hřbitově pohřbena 21. září 1959 zesnulá Anna Císařová.

O současný hřbitov je dobře pečováno ze strany Obecního úřadu Černá v Pošumaví, hroby jsou udržované a zesulé a pochované spoluobčany již snad nečeká podobný osud jako jejich předchůdce.

13. 9. 2010

Hřbitov v Černé v padesátých létech 20.st.

Ostatky ze hřbitova v DolníVltavici

Pohled na současný hřbitov v prostoru směr Bližná

Vstupní brána

Pohled na márnici

Josefova štola u Mokré – významný historický objekt

Historie obce Černá v Pošumaví je neodmyslitelně spjata s dolováním a těžbou grafitu.

Od konce 18. století až do roku 1998 se zde na různých místech a s různou intenzitou tato surovina dobývala. Největšího rozmachu bylo dosaženo zejména na přelomu 19. a 20. století, kdy zdejší doly patřily po několik desetiletí k nejvýznamnějším světovým producentům grafitu.

Je samozřejmé, že právě problematice těžby a dolování grafitu se věnovalo a stále věnuje velké množství odborníků i jiných autorů. V kronice obce najdeme značné množství historického materiálu, věnujícího se této otázce, přesto se stále nacházejí nové poznatky, ještě více prohlubující naše znalosti o dolování a všem, co s tím souviselo. Mám na mysli např. diplomové práce některých studentů, konkrétně musím jmenovat Kateřinu Milichovskou z Vyššího Brodu, která právě svou diplomovou prací přispěla k objasnění spousty historického materiálu, který v našich kronikách dosud nebyl zaznamenán.

V květnu 2009 jsem ve svém článku v Českokrumlovském deníku popsal jak nenávratně mizí známky toho, že zde býval čilý hornický ruch. Poslední těžní věž v prostoru Bližné byla rozebrána, ostatní nepotřebné demolováno a dnes je zde pouze panelové plato, které je vzpomínkou na dávné doby.

Ovšem přece jenom něco pro nás a doufám, že i naše potomky, zůstalo. Jedná se o **Josefovou dědičnou štolu**, jejíž portál vyústění můžeme spatřit nedaleko osady Mokrá v lesním úseku v blízkosti tzv. malého Lipna. Jedná se o objekt, který je velmi cenný pro historiky i ochránce a patří k významným objektům obce Černá v Pošumaví. Právě tomuto objektu bych chtěl v tomto článku věnovat více pozornosti.

Je známo, že v celém průběhu dolování byly stálé problémy s odvodňováním důlních děl. Nejdříve se voda vytahovala šachtou a od 16. století se používaly různé čerpací stroje. Když však ani čerpání šachtou nestačilo, přistoupilo se k ražení odvodňovacích, tzv. dědičných štol.

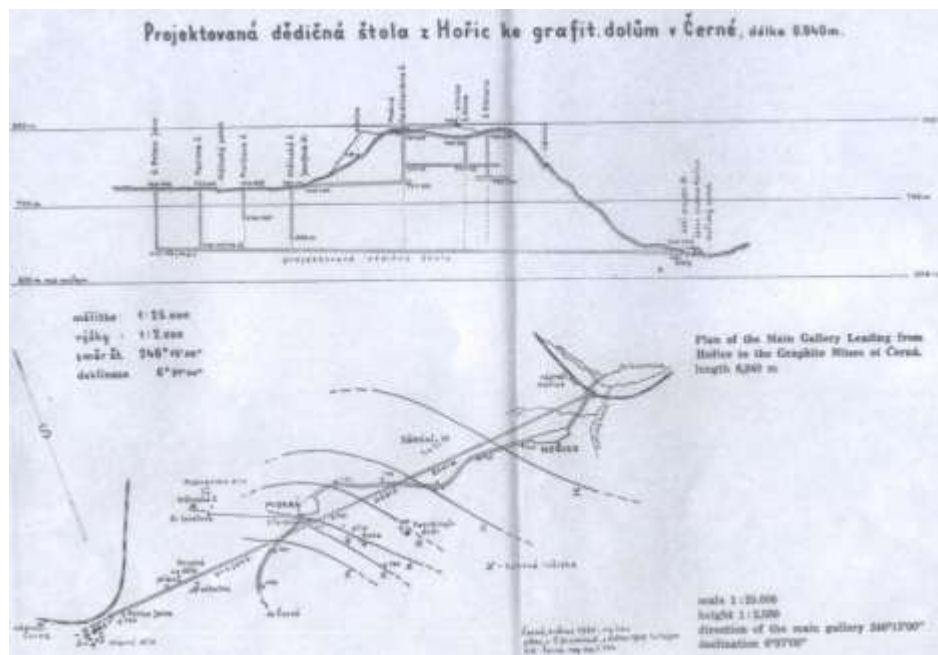
Tyto štoly byly velmi rozsáhlé a velmi nákladné, protože neposkytovaly okamžitý zisk z vytěženého grafitu. Proto si to mohla dovolit jen velmi silná těžařstva, v našem případě o ražení uvažovala již Eggertova společnost, ovšem kvůli technickým potížím se dílo nerealizovalo. Teprve, když převzal doly Schwarzenberk, bylo v roce 1895 navrženo ražení Josefovy štoly, která měla být v hloubce 80 m, náklady byly odhadnuty na 46 232 zlatých a doba ražení na pět let.

Razit se začalo v roce 1897, v roce 1901 bylo ražení dočasně zastaveno, hned prvních 414 m se vyzdilo, štola se vedla na 70 m hlubokou šachtu Ferdinandovu, tam se dostala v roce 1911 a její vzdálenost byla 1280 m. Od roku 1913 do roku 1920 se vůbec nepracovalo na tomto díle, teprve až po zániku dolů v Černé se štola vyčistila a v ražení se pokračovalo dále směrem k šachtě Anežka a pak k šachtě Anna. To už se psal rok 1929, štola dosáhla délky 2240 m a protože nikde nebylo objeveno dobytelné množství grafitu, byly práce zastaveny. Když se pak v roce 1937 šachta Anna zřítla, byl to definitivní konec díla. Josefova štola nám tak připomíná doby slavného dolování grafitu v naší oblasti. Vyústění štoly je osazeno kamenným portálem, nad vyzděným obloukem štoly spočívá římsa se slepým vlysem s volutami po stranách, vrcholem je dekorativní podstavec nesoucí knížecí korunku. Josefova štola a další zbytky hornických prací u Mokré jsou dnes nejzachovalejšími báňskými památkami z dob slavného starého dolování jihočeského grafitu.

V této souvislosti je však potřebné se zmínit i o pokuse o velkorysé řešení odvodnění dolů v Mokré a Černé dlouhou odvodňovací štolou od Hořic na Šumavě. Když totiž došlo k zatopení hlavní šachty v údolí Olšovského potoka v únoru r. 1920, byl ihned zpracován projekt a v květnu už se začalo razit v blízkosti hořického nádraží. Jenomže pro tvrdost horniny byly práce zastaveny již v r. 1921, kdy délka štoly byla 222 m. Celková délka štoly měla být 6940 m a měla podfárat sedm šachet na celé trase směrem k Černé. Doba ražby byla odhadována na 15 až 20 let, dílo fantastické, ale neuskutečněné.

Tolik jen krátký výsek z bohaté historie dolování grafitu a úpravy tuhy v oblasti obce Černá v Pošumaví a jejím okolí.

27.9. 2010

Projekt štoly z Hořic

Štola Josef – historické foto

Mladí v Černé v Pošumaví atakují zastupitelské pozice

Volby do zastupitelských orgánů v našich obcích máme již na dohled a tak nás opět čeká uskutečnění jedné zásady z Listiny základních práv a svobod, totiž, že máme právo podílet se na správě věcí veřejných, buď přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců.

Během celého uplynulého volebního období jsme měli možnost pozorovat a zhodnotit práci našich zastupitelů a posoudit, jak dobře, či špatně se věnovali místu kde všichni společně žijeme.

Připouštím, že letos bude volební výběr mnohem obtížnější, již parlamentní volby ukázaly, že lidé, zejména mladí, žádají změnu, i když často nedomysleli do důsledků, zda to bude ve všech případech změna k lepšímu a pozitivnějšímu. Proto může i v komunálních volbách dojít k nečekaným situacím, neboť je zde mnohem větší možnost zakřížkovat (ne zakroužkovat) námi zvolené kandidáty napříč všemi stranami a sdruženími.

O tom, že zájem o letošní komunální volby opravdu je, svědčí i nebývalé množství kandidátek v obci Černá v Pošumaví. Např. v roce 1998 byly do voleb postaveny dvě kandidátky s celkem 16 kandidujícími občany, v dalších volebních obdobích to bylo pět stran a sdružení a 43, resp. 41 kandidujících.

Do letošních voleb bylo v obci postaveno osm kandidátek s celkem 71 kandidujícími občany.

To přece svědčí o tom, že lidé mají zájem vstoupit do komunální politiky a ovlivňovat dění v obci. Samozřejmě předpokládám, že to není z nijakých zjištěných zájmů, vždyť v takové malé obci jako je Černá v Pošumaví, musí přece všem zastupitelům jít o jedno, všichni musí táhnout za jeden provaz, rozhádané zastupitelstvo toho moc nevyřeší. Ve větších městech a obcích to v mnoha případech takto funguje, není to většinou o koalici a opozici, ale o tom, kdo s koho a proto se často řada problémů odsunuje nebo vůbec nevyřeší. Proto si myslím, že by jakákoliv změna, která povede k lepšímu „vládnutí“ v obci, nemohla být na škodu.

Oproti minulým obdobím překvapivě kandiduje poměrně velké množství mladých lidí, do věku 35 let je to celkem 24 občanů, rovněž pozice kandidujících žen, kterých je 23, je velmi slušná. Průměrný věk všech kandidátů je 43 roků, průměr jednoho sdružení se pohybuje kolem 25 let. Názvy jednotlivých sdružení se od roku 1990 většinou stále měnily, po celou dobu kandiduje pouze KSČM, letos jako jediná politická strana, kde se věk kandidátů pohybuje na průměru 60, 7 roků.

Jako dlouholetý občan Černé v Pošumaví kvituji s povděkem některá jména, která se na kandidátkách objevila, všem je potřeba poděkovat za jejich zájem, ale také upozornit, aby svou kandidaturu brali velmi vážně a zodpovědně, stát se totiž může cokoli a najednou se ocitnou tváří v tvář malé politice a pak už to není jenom hra a zkouška, ale tvrdá práce. Kandidující jsou z různých profesí, zkušenosti i úplní začátečníci, kandiduje i první porevoluční starosta, který svou funkci vykonával po tři volební období, kandiduje i poslední starosta, který byl letos v březnu zastupitelstvem mimořádně odvolán, kandiduje i současná starostka a já za sebe si především přeji, abychom, my občané, z toho velkého množství vybrali opravdu ty nejlepší. / na obr. zvolené zastupitelstvo má tři nové členy/

7.10.2010

Těžbě grafitu v Bližné odhalena pamětní deska

Ve svých člancích, uveřejňovaných v Českokrumlovském deníku, se v naprosté většině zaměřuji na historii především obce Černá v Pošumaví. Snažím se vybírat témata z různých oblastí života obce, což, jak se domnívám, je pro čtenáře pestřejší a zajímavější.

Jestliže pohlédneme do historie obce, uvědomíme si, že existuje oblast naprosto mimořádná. Obec Černou v Pošumaví proslavila tuha. S dolováním a těžbou grafitu je její historie neodmyslitelně spjata a tam je také nejvíce zaměřena naše pozornost. V kronikách obce je, nejen pro normálního smrtelníka, ohromné množství poznatků, z kterých je možno čerpat, sám jsem zpracoval Sborník tuhových dolů, kde jsem veškerou dostupnou literaturu a další prameny, týkající se dolování grafitu, sestavil a uspořádal v jednom svazku, především pro lepší přehlednost.

Sláva zdejších Tuhových dolů, kdysi nejvýznamnějšího světového producenta grafitu, postupně slábla, a z různých příčin, nejvíce však z důvodu zatopení Lipenskou přehradou, dolování skončilo. Těžba pokračovala v oblasti Bližné, kde od roku 1964 fungovala jáma Václav, v které dolování definitivně skončilo v r. 1998. Za celou dobu se v bliženském grafitovém ložisku vytěžilo přes čtvrt milionu suroviny.

Těžní věž jámy Václav a potřebné okolní budovy zůstaly až do roku 2009, kdy bylo rozhodnuto vše demolovat a rozebrat a celé místo důstojným způsobem zakončit.

V hlubinných prostorách bývalého dolu se čerpá kvalitní podzemní voda a tak závod Šumavský pramen byl pověřen Báňským úřadem zabezpečit a provést všechny potřebné práce spojené s likvidací posledních zbytků dolování.

Těžní věž byla tedy rozebrána a převezena do Grafitového dolu v Českém Krumlově, kde čeká na další svůj osud. Na místě těžní věže je

nový železobetonový poval, kvůli odvětrávání dolu.

Dne 17. září 2010 se sešli v prostorách bývalého dolu pozvaní, rovněž bývalí, horníci a další hosté, aby se důstojným způsobem naposledy rozloučili s místem, kde strávili většinu svého pracovního života. Vedoucí provozu Šumavský pramen Radek Bouška seznámil přítomné se stavem prostoru, kde bude nadále jako připomínka na historii hornictví, umístěna pamětní deska, kterou na místě slavnostně odhalila starostka obce Věra

Daňová. Definitivně tím skončila jedna z nejdůležitějších etap historie obce Černá v Pošumaví.

16. 10. 2010

Fiktivní návrat do minulosti obce Mokrá

Mokrá - současná osada obce Černá v Pošumaví, bývala samostatnou obcí do roku 1960. Sdílela historicky podobný vývoj jako ostatní obce t. zv. „mokerského újezdu“. Největší rozvoj zaznamenala na počátku 20. století v souvislosti s těžbou grafitu, v r. 1900 se uvádí 511 obyvatel, v r. 1939 mírný pokles na 455 obyvatel. Po 2. světové válce jí potkal stejný osud jako většinu obcí v našem pohraničí.

Přibližme si některé poznatky o obci tím, že se přeneseme v čase o šedesát let zpět a pohovoříme si s některými občany.

Píše se rok 1950, je polovina dubna a já stojím na návsi v Mokré a povídám si s předsedou MNV Milanem Cílkem.

„Naše obec leží v katastrálním území Mokrá, jeho výměra je 748 ha a patří sem osady Hubenov a Slavkovice, ještě nedávno k nám patřil i dvůr Faschinghof. Máme v obci celkem 42 domů a 138 obyvatel, kterých dříve bylo podstatně více, ale především odsun sudetských Němců se na snížení počtu obyvatel projevil nejvíce. Mimochodem, z obce bylo v období od 27. května do 26. října 1946 odsunuto celkem 370 německých obyvatel.

Sídlo MNV je v budově čp. 13, nemáme však žádné obecní zaměstnance. Místní národní výbor vznikl 2. prosince 1949, do té doby zde byla Místní správní komise, jejíž předsedou byl Jaroslav Mareš. Místopředsedou MNV je Pavel Hornáček a dalšími členy pak Karel Tržil, Karel Stropek, Jaroslav Mareš, Jan Daniš, Anna Vondenová, Vilém Donát, Jan Kapečka, Vojtěch Kantor, Pavel Kadlov a Ludvík Šembera.

Hasičský sbor zde byl ustanoven již v roce 1947, velitelem byl tehdy zvolen Jan Daniš z čp. 37. Sbor má celkem 13 členů, ale nemáme žádné podstatné strojní vybavení. Hlavně však nás mrzí, že v obci není autobusové spojení s Českým Krumlovem. Chodíme pěšky na vlak do Hořic na Šumavě a to je značně náročné na čas, který je pro nás, rolníky, dost drahý.

Poštou patříme pod Hořice a tam také lidé skutečně chodí. V obci nemáme ani žádná sportoviště, obvodní stanice SNB je v Černé na Šumavě.

Naše obec je převážně zemědělská, já sám jsem rolník, nikdo z obce nikam do zaměstnání nedochází, stejně jako nikdo nedochází do obce. V obci je celkem 28 zemědělských usedlostí, včetně Slavkovic a Hubenova. Máme založeno i honební společenstvo, honebním starostou je Václav Helebrant z Mokré čp. 1. Měli jsme založeno Místní sdružení Jednotného svazu českých zemědělců, ale nyní to vypadá, že všichni budeme členy JZD.

V lednu tady totiž byla schůze, kde byl schválen vznik Jednotného zemědělského družstva. To se vlastně přetvořilo ze Zemědělského strojního družstva v Mokré, na konci dubna má být ustavující schůze a tak uvidíme, co nás čeká. Předsedou by měl být rolník Pavel Hornáček z čp. 3/4, který dělá v současné době předsedu KSČ v obci.

Máme zde pouze hostinec „U Šembery“, žádná prodejna, ani žádní řemeslníci zde nejsou. Obchod tady sice býval a to na čp. 10, majitelem byl Gustav Stančík, ovšem v r. 1946 požádal Štefan Stančík z usedlosti čp. 7 o vydání živnostenského listu k provozování obchodu smíšeným zbožím, ale Okresní národní výbor mu nevyhověl, prý mu chyběl průkaz způsobilosti na který je živnost vázaná“.

S předsedou MNV jsme pomalu došli k budově školy, která je umístěna v čp. 19 a zde nás očekával řídicí učitel Karel Tržil, od kterého jsem se dozvěděl: „Naše škola je jednotřídní, kde máme pohromadě pět postupných ročníků. Škola byla obnovena k 1. září 1947 a začalo jí

navštěvovat 30 žáků, v dalším školním roce to bylo 24 žáků a letos jich máme celkem 26. Od šesté třídy se chodí do Horní Plané, do vyšších škol a Gymnasia pak do Českého Krumlova. Mateřskou školu zde nemáme“ .

„ A co kultura a zábava, pane řídící“, ptám se. Karel Tržil vysvětluje, že s kulturou je to špatné. Do biografu se chodí do Hůrky nebo do Hořic, stejně tak prý veškeré zábavní a kulturní podniky jsou buď v Hořicích na Šumavě nebo v Černé na Šumavě. V budově MNV i ve škole jsou sice nějaké knihy, ale vše je neuspořádané, není žádný knihovník a také by potřebovali kronikáře.

Zajímalo mě, jaký je stav kolem lékařského zabezpečení. Na to mě odpověděla přítomná členka MNV Anna Vondenová, která je v domácnosti a bydlí v čp. 15/16.

„ Patříme pod obvodního lékaře v Horní Plané, ale je to pro nás nevyhovující, lepší by byl obvodní v Hořicích, kam také chodíme i k zubaři. K zubnímu technikovi chodíme do Horní Plané, stejně tak i do lékárny. Ostatní odborní lékaři jsou v Českém Krumlově, stejně jako nemocnice. Porodní asistentka je v Hořicích a na hřbitově v Hořicích rovněž pohřbíváme“.

Několik poznatků jsem získal i od rolníka Josefa Šuby, bytem Slavkovice čp. 7, který byl náhodou v Mokrém. „ Nevím, co nás čeká“, říká Josef Šuba, „ v Černé je družstvo založené, nijak zvlášť nefunguje, u nás to tak bude co nevidět. Zatím rolničíme, mléko se odváží do Horní Plané, tam máme i kampeličku. Zvěrolékaře voláme z Českého Krumlova, drnomistr je v Hůrce“ .

Krátké povídání s tehdejšími funkcionáři obce Mokrý skončilo a můžeme se vrátit do současnosti.

Tenkrát se nikdo nezmnínil o kapličce na návsi, památka z roku 1849, které tehdy nebyla věnována pozornost a hrozila její likvidace. Nicméně přežila a před úplným rozpadem byla obnovena na poslední chvíli až v roce 1999.

V Mokrém dnes není nejenom MNV a škola, ale ani obchod, zajíždí sem pojezdna prodejna, není zde ani hostinec. Poštou i nadále patří Mokrý pod Hořice na Šumavě, a žije zde kolem 30 obyvatel.

Osada je to malá, ale s jistým privilegiem. Po výstavbě nové silnice leží nyní mimo trasu a již jí nesužuje nekonečná řada kamionů a dalších motorových vozidel.

Život běží dále a do roku 1950 by se zřejmě těžko někdo chtěl vrátit.

29. října 2010

Hospoda na Mokrém kolem roku 1900

Opravená kaplička na Mokrém

Sluníčko hřeje z nové fasády mateřské školy

Obec Černá v Pošumaví investovala v posledním období nemalé finanční prostředky do oprav a rekonstrukcí obecního majetku. Takřka veškeré obecní domy dostaly novou střechu, na důkladné zateplení novou fasádu, ale především se změnil i systém vytápění, ať již tepelným čerpadlem anebo biomasou (peletkami).

Poslední akcí, která skončila teprve nedávno, je zateplení mateřské školy a s tím spojená změna vytápění solárními panely. Projekt se připravoval již od roku 2008 a teprve v letošním roce, když bylo definitivně jasné, že obec dostane dotaci, se začal projekt uskutečňovat.

Z nové fasády budovy Mateřské školy v Černé v Pošumaví nyní neustále září veliké slunce / foto Pavel Kacerovský/

Ve vyhlášeném výběrovém řízení uspěla českobudějovická firma zabývající se solárními technickými systémy, která postupně provedla instalaci solárních panelů a zrekonstruovala celý topný systém. Současně byla provedena rekonstrukce rozvodů vody, zateplení celého objektu, byla vyměněna střešní krytina nad pavilonem MŠ, školní jídelny a kuchyně, opraven hromosvod, natřeny dřevěné podhledy a další drobné práce. Dotace na tzv. udržitelné využívání zdrojů energie byly poskytnuty z Operačního programu Životní prostředí Evropské unie, pro akci pod názvem „Realizace úspor energie MŠ Černá v Pošumaví“ v celkové výši 2 547 763 korun.

Investovat do této oblasti je určitě výhodné, jednak energie je stále dražší, a také dříve používané palivo nepříjemně zatěžuje životní prostředí, takže proč nevyužít slunečního záření a proměnit ho na teplo. I v našich horských podmínkách, kdy procento slunečního záření během roku je nižší, se to stále vyplatí.

Solární systémy obecně jsou vyráběny z kvalitních materiálů, které zaručují dlouhodobou životnost, a tak se vložená investice začne postupně vracet a při stále stoupajících cenách ostatní energie začne systém po určité době možná i vydělávat.

Akce Mateřská škola byla koncem léta dokončena, celá budova vymalována, a tak přibližně 30 dětí, které začaly po prázdninách chodit do školky, a stejný počet žáků základní školy do školní družiny, která je v budově umístěna, přišlo do nového příjemného prostředí. Pro děti, ale i ostatní obyvatele obce, je příjemným překvapením i nová, barevně příjemná, pro budovu mateřské školy dokonale se hodící, dekorační sluníčková fasáda.

Rekonstrukce: Vlevo je zachycen začátek prací, vpravo jsou viditelné solární panely

/ foto František Záhora /

9. 11. 2010

Osvětová beseda v Černé v Pošumaví

V listopadu 1955, tedy před 55 léty byla, tak jako prakticky ve všech obcích, založena i v Černé v Pošumaví, Osvětová beseda. Byla to organizace, jejíž poslání bylo zajišťovat společenský a kulturní život, udržovat v místě spolkový život a vyvíjením osvětové politicko-výchovné činnosti pečovat o vzdělání a politické uvědomění obyvatel.

V Černé zahájila Osvětová beseda / OB/ svou činnost kontrolou obecní knihovny, jejímž výsledkem bylo, jak konstatoval předseda MNV, že se ztratilo celkem 140 knih.

Základem celé činnosti, jako tehdy prakticky u všeho, byl plán, který se zabýval především otázkou filmových představení. Ještě před založením OB dojíždělo do obce každých 14 dní Putovní kino, které promítalo odpoledne film pro mládež a večer pro dospělé diváky. Kdy přesně Putovní kino začalo dojíždět nelze z materiálů vyhledat, každopádně již v roce 1955 jezdilo nepravidelně a na jaře v roce 1956, když byl sestaven plán činnosti OB, přestalo úplně.

Máme však k dispozici názvy filmů, které se promítaly, vždy to byly dva krátké a dva celovečerní. Tak např. z krátkých filmů to byly tituly: Mladí budují mír; Buduj vlast-posílíš mír; Výkrm vepřů; Zvyšujeme výnosy našich luk; Bitva míru; Každým rokem telátko a další. Z celovečerních filmů lze jmenovat Pevnost na Amuru; Trosečník z otrokářské lodi; Vesnická učitelka; Dnes večer všechno skončí; Anna na krku; Katakomby; Dovolená s Andělem ale i Císařův pekař a Pekařův císař.

Jelikož, jak již bylo řečeno, přestalo Putovní kino dojíždět, půjčoval si předseda OB Karel Havlíček, projekční přístroj od Státního statku / ČSSS/, což prý provázela neochota, nechuť a nedorozumění. Proto požádal MNV odbor kultury ONV v Českém Krumlově o možnost zakoupení vlastního přístroje a než se vše vyřešilo, zapůjčila obci přístroj Krajská správa Československého státního filmu.

A tak se opět začalo promítat. Vedle toho se vždy jedenkrát v týdnu uskutečnila desetiminutovka k současným událostem, pak byla pro místní mládežníky, zaměstnance statku, uspořádána závodní škola práce, spojená s promítáním odborného filmu a přednáškou s diapozitivy.

Rovněž v Dolní Vltavici vyvíjela svou činnost OB. Vzhledem k tomu, že se tehdy intenzivně pracovalo na výstavbě Lipenské přehrady, podala OB Krajské rozdělovně Československého státního filmu žádost, aby pro obec byly vybírány filmy s přednostním právem a prémiové. Bylo to odůvodněno tím, že nejbližší biograf je dost vzdálen, že v obci je plno mládežníků a brigádníků, kteří pracují na dokončení velkého socialistického díla.

Při OB se tehdy zřizovaly i – kulturní jizby - V Dolní Vltavici byla tak zřízena iniciativou Vodních staveb Lipno, stavební správa Dolní Vltavice, které provedly vlastním nákladem práce zednické, tesařské a malířské, zbývalo jen kulturní jizbu vybavit potřebným nábytkem a zařízením.

Stejně tak byla zřízena i – místnost oddechu – jakási klubovna pro zaměstnance Vodních staveb, mládežníky ČSSS, stálé zemědělské dělníky i pohraničníky. Důvodem prý bylo i částečné omezení nezdravého jevu v obci, nemírného pití alkoholu.

Knihovnou jsem prakticky začal, knihovnou budu článek končit. **Na připojeném obrázku je pojízdná knihovna, t. zv. bibliobus, který Ministerstvo informací a osvěty přidělilo do správy KNV v Českých Budějovicích a který dorazil v květnu 1951 do Černé na Šumavě. Na druhém obrázku vidíme při práci dlouholetého knihovníka a knihvazače Jana Hadrabu.**

25.11.2010

Osudy jedné budovy na hranicích v Kyselově

Velmi brzy po listopadové revoluci v roce 1989 rozhodla vláda ČSFR o zrušení ženíjně-technických zátarasů / zkráceně drátů/ na československo-rakouské hranici.

Znamenalo to rovněž, že došlo k zániku jednotek Pohraniční stráže zrušením zákona z roku 1951, Federálním shromážděním ČSFR v r. 1991. Původní jednotky pak byly nahrazeny Pohraniční a Cizineckou policií.

V katastru obce Černá v Pošumaví, v katastrálním území Kyselov, se rovněž jedna z jednotek Pohraniční stráže nacházela. Jejím působištěm byla po celé roky, budova v Kyselově čp.33, která již před 2. svět. válkou sloužila jako celnice. Tehdy stála na hlavní silnici, která vedla z Dolní Vltavice ke státní hranici, byla vystavěna v roce 1934/ kolaudace proběhla 25. září t.r./ a postavila jí firma stavitele Augustína Křížka z Vodňan.

Po válce, v r. 1947 byla v budově umístěna stanice SNB, v roce 1948 zde byla 1. pohraniční četa SNB, která byla pod správou 5. pohraniční roty SNB Horní Planá a vše patřilo pod 1. pohraniční prapor SNB České Budějovice.

Od roku 1951, kdy došlo ke vzniku Pohraniční stráže, vznikla nejprve 1. rota PS Dolní Vltavice, patřící pod 1. prapor Vyšší Brod, vše pod 15. pohraniční oddíl MNB/ Ministerstvo národní bezpečnosti/, která se během roku 1952 přestěhovala do Kyselova. V dalších letech pak probíhaly postupné dislokace jednotek, takže od r. 1965 patřila 1. rota Kyselov pod 1. prapor Lipno a spolu s dalšími jednotkami tvořila 15. pohraniční brigádu MV.

V osmdesátých letech min. století byla na Kyselově 15. rota PS, patřící pod 3. prapor PS Lipno. Tehdy měla rota přibližně 70 pohraničnicků a střežila jeden z nejdelších úseků sušické brigády, prostor sahal od Schwarzenberského kanálu až po Kozí potok, což bylo téměř 13 km.

Dalšími podrobnostmi, které by se týkaly života pohraničnicků se zabývat nebudu, bodem pozornosti je však budova, která je hodnocena jako jedna z nejlépe udržovaných bývalých rot PS a protože je poměrně hodně vyhledávána turisty, patří k jedinečným lokalitám svého druhu na pravém břehu Lipenské přehrady.

Kolem roku 1960 byly k budově přistaveny objekty hospodářského charakteru spolu s garážemi. Bývaly zde dílny a původně i stáje pro koně a samozřejmě i kotce pro psy.

V současné době je budova v majetku Krajského ředitelství Policie ČR, které usiluje o její prodej.

Po vstupu České republiky do Evropské unie v r. 2004 se pohraniční režim částečně uvolnil, kontroly prováděné referáty Cizinecké a Pohraniční policie však zůstaly a využívaly prostor budovy.

Teprve vstupem do schengenského prostoru byly hraniční kontroly zrušeny, v prostoru Kyselova je sice volný pohyb, ale hraniční přechod, o který dlouhá léta obec Černá v Pošumaví usilovala, byl sice zřízen, pouze však pro cyklisty, malé motocykly a pěší turisty. Na druhou stranu, pro zachování krásné šumavské přírody, je to asi dobře.

4.12.2010

3 pohledy – rota v r. 1966 – 1980 a po r. 1989

Vzpomínka na lipenskou krajinu bývalých mlýnů

Nahlédneme-li do historie našich předků, zejména v oblastech s větší četností vodních toků, setkáme se s poměrně velkým množstvím různých zařízení na mletí, drcení, řezání, roztloukání, vrtání a podobných činností, které se všechny nazývaly mlýny. Vlastně všechno, co bylo hnáno vodou, bylo nazýváno mlýnem. Takže např. již před rokem 1590, jak uvádí server ckrumlov.cz, provozovalo svou činnost na českokrumlovském panství celkem 94 oficiálních mlýnů, které měly 140 mlýnských kol a nacházelo se u nich 36 poddanských pil. V pozdějším období byla řada mlýnů zrušena, ale i tak se uvádí, že jen mezi Frymburkem a Vyším Brodem bylo 23 mlýnů a hamrů.

Není tedy divu, že mlýny a vše s jejich činnostmi souvisící, se dostaly do podvědomí našich předků a staly se předmětem řady pověstí a různých vyprávění, k čemuž notnou dávkou přispívali i krajáci, putující od mlýna k mlýnu.

Téměř vždy hráli ve vyprávění důležitou roli vodníci, v každém mlýně prý byl vodník, který při dobré náladě pomáhal mlynáři s prací, ale měl i zlomyslnou povahu a tak občas zastavoval mlýnské kolo. Spíše však to bylo tím, že přívod vody byl malý a tak se kolo zastavilo.

V souvislosti s mýny vznikla i řada lidových rčení, např. že „je to voda na něčí mlýn“ anebo, že „mele z posledního“ anebo nejznámější „Boží mlýny melou pomalu, ale jistě“.

Dovolte mi tedy, abych i já „přispěl svou troškou do mlýna“ a zmínil se, co popisují staré kroniky o mlýnech na území dnešní obce Černá v Pošumaví.

V roce 1568, když Jakub Krčín vystavěl v Černé pivovar, založil vedle něho i mlýn, určený pro potřeby sladovny. Již v r. 1595 je uváděn mlynář Girgl, v r. 1880 museli všichni poddaní nechávat mlít své obilí v tomto mlýně.

Hlavní oblastí, kde klapávalo větší množství mlýnů, bylo však okolí Kyselova a Kozí Stráně. Zde protékala nejen řeka Vltava, ale i tři potoky, které se do ní vlévaly a na nich si zde usazení sedláci vystavěli řadu mlýnů.

Již v roce 1332 se uvádí existence jednoho mlýna v Kyselově a v dalších létech, při osidlování území kláštera ve Schläglu, v roce 1457, vzniká nejen vesnice Kozí Stráň, ale připomíná se i Lužní a Bažinný mlýn.

Jako Nivský mlýn / Aumühle/ je uváděn dům čp. 27 v Kyselově, jehož majitelem byl rod Zaumüllerů od roku 1773.

Na Kozí Stráni se nacházel v domě čp. 3 Červený mlýn / Rotmühle/, kde se dají vysledovat předci posledního majitele Otty Perfahla až do roku 1747.

V domě čp.24 se zase uvádí mlýn Reitmühle, který byl vystavěn v roce 1872 a jehož posledním majitelem byl Rudolf Winkler.

Setkat se můžeme i s Payerovým mlýnem / Payermühle/, kde býval i hostinec, stejně tak existoval i Mechový mlýn, podrobnosti však neznáme.

Mezi válkami byl známý mlýn Franze Fischera z Kyselova čp. 2, který však v r. 1929 vyhořel, majitel ho již neobnovil, ale na jeho místě zřídil parní pilu.

Jako Lužní mlýn bývá též uváděn objekt samoty na Lukavickém potoce, v blízkosti cyklistické stezky ve směru Muckov – Milná, mezi současníky známé jako „Bláznovo údolí“.Podle pamětníků to ve skutečnosti byl hamr, kovárna poháněná vodním kolem.

Rovněž v osadě Radslav býval zřejmě v domě čp. 6 mlýn, polnosti v blízkosti jsou uváděny jako „mlýnská rokle“ / Mühlacker/.

Je tedy vidět, že mlýnů bývalo na poměrně malém území opravdu dost. Nevíme však, zda to všechno byly mlýny na mletí obilí, většinou však byly založeny při selských usedlostech

a tak byly poměrně malé, spíše takové „hrkáče“, či „krcálky“, jak se jim v mlynářské hantýrce říkávalo. Své majitele jako samostatné sotva mohly uživit, zejména, když stav vody na Vltavě býval během let značně kolísavý, někdy řeka a s ní potoky úplně vyschly, jindy při povodních zase voda přinášela zkázu.

Mlynářství je velmi staré řemeslo a při tehdejší, vlastně všude rozšířené zemědělské výrobě, by doprava zrna na velké vzdálenosti byla obtížná a drahá, proto byly mlýny prakticky v každé vesnici, kde byla nějaká řeka, potok nebo rybník. Z našeho dnešního pohledu to byla romantika, tehdy ovšem velmi náročná a tvrdá práce.

11.12. 2010

Mlýn vystavěl Jakub Krčín současně s pivovarem v Černé r. 1568

Lužní mlýn byl i v oblasti tzv. Bláznova údolí

KONEC PRVNÍHO DÍLU